

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Ajatuksiesi turvaajat

Miten Tiktokin sisällöntuottajat turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä?

Krista Ulkuniemi

Pro gradu -tutkielma

Politiikkatieteet, valtio-oppi

18.11.2025

Lapin yliopisto

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Lapin yliopisto

Tiedekunta: Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Työn nimi: Ajatuksiesi turvaajat: Miten Tiktokin sisällöntuottajat turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä?

Tekijä: Krista Ulkuniemi

Koulutusohjelma / oppiaine: Poliittikatieteet, valtio-oppi

Ohjaaja: Juho Kähkönen

Työn laji: Pro gradu -tutkielma

Sivumäärä: 95 sivua

Vuosi: 2025

Tiivistelmä:

Kognitiivinen sodankäynti on aiempaa merkittävämpi ulkopuolisen vaikuttamisen muoto. Taistelukentän sijaan hyökkäysten kohteena ovat ihmisten ajatukset, käyttäytymisen muuttaminen ja vastustajan yhtenäisyyden murentaminen. Tämä pro gradu -tutkielma tarkastelee Tiktok-videoiden tekijöiden keinoja turvallistaa kognitiivista sodankäyntiä. Turvallistaminen tarkoittaa tilannetta tai asiaa, joka esitetään poliittisen retoriikan avulla turvallisuusongelmana.

Tutkielmani aineisto muodostaa 35 eri Tiktok-videosta. Tutkielmani teoria on Thierry Balzacq toisen sukupolven turvallistamisteoria. Teoriassa turvallisuuspuheen lisäksi oleellista ovat turvallistamisen välineet, kuten lainsäädäntö. Samalla Balzacq korostaa yleisön merkitystä turvallistamisen onnistumisessa. Tutkielmani menetelmät ovat teoriaohjaava ja visuaalinen sisällönanalyysi.

Tutkielman tuloksina olen tunnistanut kolme kognitiivisen sodankäynnin turvallistamisen näkökulmaa. Näitä ovat kognitiivisen sodankäynnin uhan vakavuuden esittäminen, mikä konkretisoi uhan vetoamalla katsojan tunteisiin kertomalla esimerkiksi lapsista ja nuorista. Toinen tulos on, miten videoiden tekijät rakentavat asiantuntijuuttaan vakuuttamalla katsojat omasta sodankäyntiin liittyvästä osaamisesta. Viimeinen tulos on katsojien vakuuttaminen turvallisuusuudesta. Luvussa videoiden tekijät hyödyntävät erilaisia kielellisiä keinoja, kuten metaforia vakuuttaakseen katsojat kognitiivisesta sodankäynnistä. Tiktok-videoiden tekijät hyödynsivät erilaisia pragmaattisia ja semanttisia keinoja kognitiivisen sodankäynnin eksistentiaalisen uhan esittämisessä ja rakensivat samalla omaa kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijuuttaan. Videoiden vuorovaikutuksellisuuden mittareiden, kuten katsojamäärien, avulla olen analysoinut, hyväksyivätkö katsojat videoiden tekijöiden turvallistamistoimet.

Avainsanat: kognitiivinen sodankäynti, turvallistaminen, sosiaalinen media, videot, sisällönanalyysi

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Kognitiivisen sodankäynnin taustaa	6
3. Turvallistamisen teoria	17
4. Menetelminä teoriaohjaava- ja visuaalinen sisällönanalyysi	35
5. Tiktok-videot aineistona	40
6. Kognitiivisen sodankäynnin uhan vakavuuden esittäminen	42
6.1. Lapset, nuoret ja läheiset vaarassa	42
6.2. Videoiden katsojien uhkailu	47
6.3. Tunteisiin vetoaminen puhetyyleillä	50
7. Asiantuntijuuden rakentaminen	54
7.1. Kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijuus	54
7.2. Videoiden tekijöiden teknologinen osaaminen	57
7.3. Historialliset ja tilastolliset keinot asiantuntijuuden rakentamisessa	61
8. Katsojien vakuuttaminen turvallisuushasta	65
8.1. Katsojan vakuuttaminen kielellisillä keinoilla	65
8.2. Katsojaan vetoaminen tarinallisuudella	69
8.3. Katsojan suostuttelu ja suoraan puhuttelu	74
9. Johtopäätökset	79
10. Pohdinta	81

Lähteet

1. Johdanto

Vuonna 2024 Ilta-Sanomat uutisoi Suomea uhkaavista uusista sodankäynnin tavoista, joista yksi on kognitiivinen sodankäynti. Kognitiivinen sodankäynti yhdistää hybridioperaatiota ja propagandaa vaikuttaakseen vastustajan ajatteluun. Eversti Matthias Wasinger kommentoi, että se on sotaa, jota käyvät muut toimijat kuin armeija. (Alenius 2024.) Kognitiivinen sodankäynnin hyökkäys voi tapahtua Nordin ja Rinaldin (2025) mukaan seuraavasti: Uutisissa kerrotaan, että tappava virus on leviämässä, ja viranomaiset eivät ota sen vaarallisuutta tosissaan. Samaan aikaan sosiaalisessa mediassa niin sanotut asiantuntijat tuovat esille viruksen vaarallisuus ja epäilyt sen alkuperästä. Nämä niin sanotut asiantuntijat tiedottavat myös, että sairaalat ovat täynnä flunssaisia potilaita, ja että hoitoa tarvitsevien on vaikea päästä hoitoon, milloin tilanne johtaa useisiin kuolemiin. Lopulta selviää, että ulkopuolinen vastustaja on valheellistanut informaatiota.

Tutkielman aiheen valitsin luettuani The Defense Horizon (2024) journalin erikoinumeron ”*Aspect of Cognitive Warfare*”, joka on tehty yhteistyössä European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threatsin (Hybrid CoE) kanssa. Aihe kognitiivisesta sodankäynnistä, jossa vaikuttamisen kohteena ovat ihmisten ajatukset ja käyttäytyminen, kiinnosti minua. Aineistoksi valitsin kiinalaisen sosiaalisen median sovelluksen Tiktokin, koska kognitiivisesta sodankäynnistä puhuttaessa tämä sovellus esitetään näiden hyökkäysten yleisenä toteuttamisaikana. Tästä näkökulmasta on tehty aikaisempaa tutkimusta, joten päädyin tarkastelemaan Tiktok-videoiden tekijöiden näkemyksiä kognitiivisesta sodankäynnistä. Tutkimuskysymykseksi muodostui, *miten Tiktokin videoiden tekijät turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä?* Tähän kysymykseen pyrin vastaamaan Thierry Balzacqin toisen sukupolven turvallistamisteorian avulla. Aineistoni koostuu 35 eri Tiktok-videoista 18 eri tekijältä. Tutkielmani menetelmiä ovat teoriaohjaava sisällönanalyysi sekä visuaalinen sisällönanalyysi, joiden avulla olen analysoinut, miten Tiktok-videoiden tekijät turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä.

Nopeasti kehittyvät teknologit, kuten tekoäly, ovat luoneet uudenlaisia keinoja vaikuttaa toisen maan kansalaisiin. Kognitiivisen sodankäynnin tarkoituksena on heikentää vastapuolen yhtenäisyyttä ja lisätä polarisaatiota. Tavoitteena on muuttaa ihmisten ajatuksia ja käyttäytymistä informaatiovaikuttamisella ja kyberhyökkäyksillä. Erityisesti kohteena ovat ihmiselle luontaiset kognitiiviset vinoumat, kuten mustavalkoinen ajattelu. Kognitiivinen

toimintakyky tarkoittaa tiedonkäsittelyn eri osa-alueita, jotka mahdollistavat ihmisen selviytymisen arjessa, esimerkiksi muisti ja oppiminen (THL 2023). Ihmisten kognitiiviset kyvyt ovat heikentyneet passiivisuuden ja tiedonkäsittelyn laiskuuden lisääntyessä, mikä on johtanut kriittisyyden rapautumiseen ja medialukutaitojen huonontumiseen (Sankari 2024, 40). Yhtenä tämänkaltaisen hyökkäysten alustana toimivat sosiaaliset mediat, kuten Tiktok. Tiktok on vuonna 2017 kiinalaisen ByteDance-yrityksen julkaisema johtava lyhyiden videoiden sosiaalisen median alusta maailmanlaajuisesti. Yrityksen missiona on inspiroida luovuuteen ja rikastaa elämää luomalla sisältöä ja kuluttamalla sitä. (ByteDance 2024.) Kiinalainen lyhyitä videoita julkaiseva sovellus on noussut maailmanlaajuisesti suosituksi, mutta samalla yrityksen tapa käsitellä käyttäjien tietoja on noussut ongelmaksi etenkin länsimaissa, jotka näkevät sen paikkana myös kognitiiviselle sodankäynnille. Tiktokin kautta syntyy nopeasti uudenlaisia trendejä, ja sovellus on etenkin nuorten suosiossa. Nuoret ovat kertoneet, että seuraavat uutisia ja uutismedioita enemmän Tiktokista kuin perinteisistä medioista, kuten lehdistä tai televisioista. Poliittikkatieteellisesti aihe on ajankohtainen ja täyttää erityisesti suomenkielistä aiheen tutkimuksen tarvetta.

Määrittelen seuraavaksi tutkielmani kannalta keskeiset käsitteet. Kognitiivinen sodankäynti tarkoittaa uudenlaista sodankäynnin tapaa, joka pyrkii käyttämään hyväkseen ihmisen mielelle luontaisia haavoittuvuuksia ja vinoumia. Käsitteen käyttö tutkimuksessa on yleistynyt viime aikoina sekä lännessä että idässä, koska kognitio ja mieli nähdään tulevaisuuden taistelukenttänä. (Saari 2014.) Turvallistaminen Balzacqin (2016) mukaan tarkoittaa toisiinsa liittyviä käytäntöjä ja niiden tuotanto-, leviämis- ja reagointiprosesseja, jotka synnyttävät uhkia. Turvallistaminen on artikuloitujen käytäntöjen kokonaisuus, jossa turvallistaja hyödyntää heuristisia artefakteja, kuten metaforia, mielikuvia, tunteita, poliittisia työkaluja ja stereotyyppioita kontekstiin sitoen. Tällöin turvallistaja pyrkii saamaan yleisön luomaan loogisen päätelmän, joka rakentuu tunteista, aistimuksista, ajatuksista ja intuitiosta liittyen referenssiobjektin kriittiseen haavoittuvuuteen. Yleisön näkemyksen on oltava samankaltaisia kuin turvallistajan valintojen ja perusteluiden kanssa. Päätelmät luovat referenssiobjektiin uhkaavan auran, jonka estämiseksi on ryhdyttävä välittömästi toimiin. (Balzacq, Léonard & Ruzicka 2016, 495.)

Tutkielmani etenee seuraavasti: Aluksi esittelen tutkielman eettiset näkökulmat ja se jälkeen esittelen kognitiivisen sodankäynnin taustaa. Avaan ensin kognitiivista tutkimusta ja haavoittuvuuksia, joihin kognitiivinen sodankäynti perustuu. Tämän jälkeen avaan taustaa kognitiivisesta sodankäynnistä: milloin se on kehitetty, minkälaisia teemoja ja keskustelua

aiheen ympärillä käydään. Tarkastelen myös sitä, miten kognitiivinen sodankäynti liittyy suhteessa hybridi- ja kybersodankäyntiin. Lisäksi kerron tässä osiossa, ketkä ovat valtioista eniten esillä liittyen tähän sodankäynnin muotoon, Tiktok-sovelluksen taustoja ja minkälaista aikaisempaa tutkimusta siitä on tehty.

Seuraavassa luvussa tarkastelen turvallistamisen tutkimusta eri näkökulmista. Ensimmäisenä käsittelen aihetta Kööpenhaminan koulukunnan kautta. Toisena näkökulmana perehdyn rankalaisen turvallisuustutkija Thierry Balzacqin käsitykseen turvallistamisteoriasta. Kolmannessa luvussa avaan teorialle oleellista yleisön hyväksyntää ja turvallistamisen välineitä sekä miten nämä näkökulmat olen tutkielmassani huomioinut. Neljännessä alaluvussa esittelen aikaisempia tutkimuksia, jotka liittyvät kognitiiviseen sodankäyntiin, Tiktokiin ja turvallistamiseen. Luvun lopussa kerron Balzacqin turvallistamisen teorialle kuuluvien analyysin tasojen kautta, miten tutkielmani rakentuu. Neljännessä luvussa esittelen tutkielmani menetelmät, eli teoriaohjaavan sisällönanalyysin ja visuaalisen aineiston sisällönanalyysin. Viidennessä luvussa kerron tarkemmin tutkielmani aineistosta, joka koostuu 35 eri Tiktok-videosta, jotka ovat tehneet 18 ei henkilöä ja niiden merkityksellisyydestä politiikkatieteellisesti.

Kuudennessa luvussa esittelen tutkielmani ensimmäisen tulosluvun: kognitiivisen sodankäynnin uhan vakavuuden esittämisen. Tiktok-videoiden tekijät nostavat kognitiivisen sodankäynnin uhan vakavuutta vetoamalla katsojan tunteisiin esimerkiksi korostamalla, että lapset ja nuoret ovat akuutissa vaarassa. Lisäksi videoiden tekijät käyttävät voimakkaita puhetyylejä, kuten alentamista, katsojan tunteiden herättämisessä. Seitsemännessä luvussa esittelen toisen tuloksen: asiantuntijuuden rakentamisen. Tarkastelen, miten Tiktok-videoiden tekijät rakentavat kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvää asiantuntijuuttaan vetoamalla sekä teknillisiin että historiallisiin argumentteihin. Kahdeksannessa luvussa esittelen kolmannen tuloksen: katsojan vakuuttamisen turvallisuusuhasta. Kerron luvussa, miten Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät erilaisia kielellisiä keinoja puhumalla suoraan katsojille. Lisäksi käsittelen jokaisessa luvussa sitä, miten videoissa näkyvät visuaaliset elementit tukevat videoiden tekijöiden argumentaatiota kognitiivisen sodankäynnin turvallistamisesta.

Tutkielman lopussa ovat johtopäätökset ja itserefleksio. Tarkastelen tutkielman luotettavuutta ja kriittisiä valintoja läpinäkyvyyden ja uskottavuuden varmistamiseksi. Lopussa esittelen myös mahdollisia jatkotutkielmien aiheita, esimerkiksi Tiktok-videoiden visuaalisen aineiston syvällisemmän analysoinnin.

Tutkimusetiikka

Tässä johdannon aluvuussa esittelen tutkielmani kannalta oleellisia eettisiä kysymyksiä, kuten Tiktok-videoiden tekijöiden henkilötietojen käsittelyn. Tieteellisen tutkimuksen ja etiikan yhteys nähdään Haaparannan & Niiniluodon (2016) mukaan kahdenlaisena: ensimmäiseksi tutkimuksien tuloksilla on merkitystä eettisille valinnoille ja toiseksi eettisillä kannoilla on vaikutus tutkijan ratkaisuihin tieteellisessä työssään. Eettisen pohdinnan tarkoituksena on vastata kysymykseen, millaista on hyvä tutkimus eli mitkä ovat tutkimuksen sisäiset normit, kuten velvoittavat normit. Näiden tehtävänä on ohjata käyttämään tieteellisiä menetelmiä ja argumentoida tieteellisen päättelyn sääntöjen mukaisesti. Tutkimusetiikassa pohditaan myös sitä, mitä tutkitaan, miten aineisto kerätään sekä millaisia keinoja tai menetelmiä saa käyttää tutkimusta tehtäessä. Kaikkea on mahdollista tutkia, mutta tuloksia ei välttämättä ole lupa hyödyntää. Tutkimusta tehtäessä myös tutkijan oma moraali ja arvot voivat vaikuttaa tuloksiin ja niiden esittämiseen. Näin ollen eettisesti tehty tutkimus mahdollistaa yhteiset tulokset. (Haaparanta & Niiniluoto 2016, 10.1., 10.2.)

Suomessa tutkimuksien eettistä toteutusta ohjaa Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Neuvottelukunnan mukaan hyvä tieteellinen käytäntö perustuu seuraaville arvoille: luotettavuus, arvostus, rehellisyys ja vastuunkanto. Tutkimuksen etiikka syntyy näiden arvojen ohjaamien menettelytapojen toteuttamisesta koko tutkimuksen elinkaaren ajan – aina ideasta saatuihin tuloksiin. Hyvä tieteellinen käytäntö on aina osa tiede- ja tutkimusorganisaatioiden laatujärjestelmää. Sen noudattamatta jättäminen johtaa loukkausepäilyyn ja mahdollisesti Hyvän tieteellisen käytännön loukkausepäilyjen käsittelyprosessi. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 11.)

Tutkimusta tehdessäni olen huomioinut hyvät tieteelliset käytännöt ja siihen kuuluvat arvot. Esimerkkinä tästä on, että olen avoimesti kertonut tutkimuksen eri vaiheessa valitsemistani ratkaisusta. Lisäksi olen huomioinut aineiston keruuvaiheessa Tiktok-videoihin liittyvät tutkimuksen eettiset kysymykset ja mahdolliset Tiktok-käyttöehtojen luomat rajoitteet. Yleisesti sosiaalisen median julkisten aineistojen käyttäminen tutkimusta varten ei ole kiellettyä eikä tähän ole tarvetta pyytää aineiston tuottajan suostumusta (Kosonen ym. 2018, 119). Eettisen pohdinnan jälkeen päätin, että en kysy videoiden tekijöiltä lupaa, ja validoin, että voin käyttää heidän videoitaani tässä tutkimuksessa. Perustelen tämän valintani sillä, että videoiden tuottajat ovat julkaisseet videot julkisille profiileille julkisesti eli ovat itse tehneet vapaaehtoisen valinnan siitä, julkaisevatko videot yksityisesti vai julkisesti.

Aihe on arkaluontoinen, sillä Tiktok-videot sisältävät henkilötietoja, vaikka käyttäjänimet anonymisoitaisiinkin. Peruslähtökohta on, että aineistoja suositellaan käsiteltävän siten, että aineistoa käsitellään kaiken aikaa henkilötietona. Tämä tarkoittaa, että tutkittavien yksityisyyden suoja ja tietojen suojattu säilytys on varmistettava. (Kosonen ym. 2018, 121.)

Omassa analyysissäni olen poistanut aineistosta käyttäjätunnukset, nimet tai muut tunnistavat tekijät. Videoiden tekijät on nimetty käyttämällä tunnisteita Henkilö 1, Henkilö 2, Henkilö 3 ja niin edelleen. Valitsen myös tekstilainaukset eettistä harkintaa käyttäen, kuten jättäen pois lainaukset, joista voi tunnistaa henkilön. Lisäksi analyysiluvuissa en käytä visuaalista materiaalia, kuten näyttökuvia, argumentointini tukena, koska ne sisältävät henkilötietoja. Visuaaliseen aineistoon viitataan kuvailemalla yleisesti videossa näkyneitä aiheita. Hävitän aineiston vuoden 2026 aikana.

2. Kognitiivisen sodankäynnin taustaa

Tämän luvun aikana esittelen pro gradu -tutkielmani keskeiset käsitteet. Ensimmäisenä määritän kognitiivisen tutkimuksen historiaa ja suhdetta kognitiiviseen sodankäyntiin. Tämän jälkeen käsittelen kognitiivista sodankäyntiä ja sen suhdetta muihin samankaltaisiin sodankäynnin lajeihin. Tavoitteena on luoda käsitys kognitiivisesta sodankäynnistä, jotta pystyn tekemään analyysin. Tämän jälkeen esittelen Tiktok-sovellusta ja sen käyttömekanismeja. Alaluvun lopussa esittelen, millaista aikaisempaa tutkimusta Tiktokista on tehty kognitiivisen sodankäynnin kontekstiin liittyen, ja miten oma tutkielmani tähän suhteutuu.

Kognitiivinen tutkimus

Dominic Saari (2014) määrittelee kognitiivisen sodankäynnin tarkoittavan uudenlaista sodankäynnin tapaa, joka pyrkii käyttämään hyväkseen ihmisen mielelle luontaisia haavoittuvuuksia ja vinoumia. Saaren mukaan käsite on yleistynyt viime aikoina sekä lännessä että idässä, koska kognitio ja mieli nähdään taistelukenttänä nykyisessä uudessa ajassa. Ymmärtääkseni paremmin, mitä kognitiivinen sodankäynti tarkoittaa, on hyvä perehtyä kognitiiviseen tutkimukseen, kognitiiviseen toimintakykyyn ja siihen liittyviin vinoumiin.

Kognitiivisen tutkimuksen historia sijoittuu Erno Lehtisen (2016) mukaan 1900-luvun alkuun, jolloin kognition käsitteen merkitys ja tärkeys kasvoi tieteellisessä kielenkäytössä. Kognitio tarkoittaa tavallisesti tajunnan sisältöä. Kognitiiviset prosessit puolestaan tarkoittavat tajunnan sisältöihin liittyviä tapahtumia. Perinteisen määritelmän mukaan kognitio liitetään ihmisen mielen sisältöihin, kuten oppimiseen ja ajatteluprosessiin. Käsitteen käyttöä on laajennettu kuvaamaan sosiaalisia ilmiötä sekä erilaisia tietotekniikan keinoilla toteutettuja teknisiä ratkaisuja. Edellisestä huolimatta kognitiivinen tutkimus keskittyy yksilön tiedollisiin prosesseihin, esimerkiksi tarkkaavaisuuteen, muistin rakenteeseen ja toimintaan sekä ongelmanratkaisukykyyn. Tällöin kognitiivisen tutkimuksen päätelmät perustuvat prosessin lopputuloksiin. Toisen koulukunnan, behavioristisen, näkemyksen mukaan näitä asioita ei voi tieteellisesti tutkia, koska niitä ei voi havainnoida suoraan. (Lehtinen 2016, 3.1.)

Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) mukaan kognitiivinen toimintakyky on yksi ihmisen toimintakykyä määrittelevistä osa-alueista: Muita osa-alueita ovat fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen toimintakyky. Näiden avulla ihmisellä on edellytyksiä selviytyä itselle tärkeistä ja välttämättömistä jokapäiväisen elämän toiminnoista, kuten työstä, opiskelusta sekä itsestään ja muista huolehtimisista. Kognitiivinen toimintakyky tarkoittaa tiedonkäsittelyn eri osa-alueita, jotka mahdollistavat ihmisen selviytymisen arjessa. Näitä ovat

tiedon vastaanottaminen, käsittely ja säilyttäminen sekä tiedon käyttämiseen liittyvät toiminnot, kuten muisti, oppiminen, keskittyminen, tarkkaavaisuus, hahmottaminen, orientaatio, ongelman ratkaisu, toiminnanohjaus ja kielellinen toiminta. (THL 2023.)

Kuten Saari (2014) totesi, kognitiivinen sodankäynti perustuu ihmisten kognitiivisten vinoumien hyväksi käyttämiseen. Psykologit Kahneman ja Tversky esittivät 1970-luvulla kognitiivisten vinoumien teorian, josta nousi kognitiivisten vinoumien tutkimus. Tavoitteena on ollut tutkia vinoumia, jotka johtuvat arvioivaan heuristiikkaan turvautumisesta. Vinoumat eivät johdu toiveajattelusta tai arvioiden vääristymisestä liittyen palkintoihin ja rangaistuksiin. (Kahneman & Tversky 1974, 1130.) Kahneman ja Tversky ovat tutkineet sitä, miten ihmiset tekevät päätöksiä suhteessa monitulkintaisuuteen ja resurssien vähyyteen. Ihmisten päätöksenteko ei ole rationaalista, koska ajattelu pyrkii löytämään kognitiivisia ja ajatuksellisia oikoreittejä (ks. Palmucci, Kljucniikov & Ferraris 2025, 29–30). Tällaiset oikoreitit tuottavat virheellisiä käsityksiä ja tulkintoja, joiden taustalla ovat muistot, päätöksenteko ja toiminta (Neth & Gigerenzer 2015, 6; Nurkka, Luoma-aho & Kaarkoski 2025, 54–55).

Viime vuosina vinoumien tutkimus on lisääntynyt. Yleisimmin tutkimusta on tehty oletusharhasta ja ajansäästövinoumasta. Oletusharha tarkoittaa, että muita vaihtoehtoja verrataan usein ensimmäiseen, ellei nimenomaisesti pyydetä harkitsemaan muutosargumentteja. Ajansäästöharha puolestaan liittyy lyhyen aikavälin tuottojen suosimiseen, kun ei olla koettu riittäviä pitkän aikavälin tuottoja. (Palmucci, Kljucniikov & Ferraris 2025, 29–30.)

Muita kognitiivisia vinoumia ovat lähteiden sotkeminen, rajausefekti, mustavalkoajattelu ja huomiointivinouma. Lähteiden sotkemisen vinoumassa epätietoisuus lähteistä vaikeuttaa informaation arviointia. Rajausefekti vaikuttaa kulloisestakin tiedosta tehtäviin johtopäätöksiin, jolloin tiedon esittäjä voi vaikuttaa tähän tuntemalla ajattelutyylin. Mustavalkoajattelussa ihminen ei näe muita vaihtoehtoja kuin ääripäät, jolloin asioiden hyviä ja huonoja puolia on vaikea rakentaa järkeväksi kokonaisuudeksi. Huomiointivinoumassa on tapana tehdä havaintoja sen hetkisen olotilan tai valloillaan olevien ajatusten mukaisesti, esimerkiksi ihmisen ollessa väsynyt tai huonolla tuulella. (Kosola 2022, 58–59.)

Paziukin ym. (2025) mukaan kognitiivisen sodankäynnin strategioissa on noussut esille myös vahvistumisharhan, ankuroinnin ja saatavuusheuristiikan hyödyntäminen. Vinoumien vaikutukset vaihtelevat riippuen kohteena olevan yksilön kognitiivisista ominaisuuksista, taustoista, kontekstista sekä käytetyistä ajattelun strategioista. Vaikutukset toimivat stimulaation eli ajattelun aktivoimisen kautta. Tähän riittää pienikin aktivointi: erityisesti harha

syntyy, kun käsiteltävänä on uusi asia tai tapahtuu jotain yllättävää. (Paziukin ym. 2025, 4.) Vinoumien vaikutuksien vähenemiseen ei vaikuta pelkkä ymmärrys tai tietoisuus niistä tai ihmisen kouluttaminen tunnistamaan ja ymmärtämään niiden vaikutuksia, koska välinpitämättömyys ja tietämättömyys omista vinoumista voi johtaa hylkäämään päätöksenteon tueksi tuodut neuvot. (Toet ym. 2016; Yang 2019; Bilalic ym. 2010: Nurkka, Luoma-aho & Kaarkoski 2025, 56).

Kognitiivinen sodankäynti

Tässä kappaleessa tarkastelen kognitiivisen sodankäynnin käsitettä laajemmin. Edellisessä kappaleessa perehdyttiin lyhyesti kognitiivisiin vinoumiin ja aiheen tutkimukseen, jotta tässä kappaleessa voin taustoittaa kognitiivisen sodankäynnin aikaisempaa tutkimusta. Aiheen syvemmän perehtymisen avulla voin vastata tutkielmani kysymykseen, miten videoiden tekijät näkevät tämän aiheen. Ensiksi esittelen, mitä kognitiivinen sodankäynti tarkoittaa ja esittelen sen historiaa. Tämän jälkeen tarkastelen, miten kognitiivinen sodankäynti sijoittuu suhteessa muihin samankaltaisiin sodankäynnin muotoihin, kuten hybridi- ja kybersodankäyntiin. Lopuksi tarkastelen teemoittain aiheeseen liittyvä aikaisempaa tutkimusta.

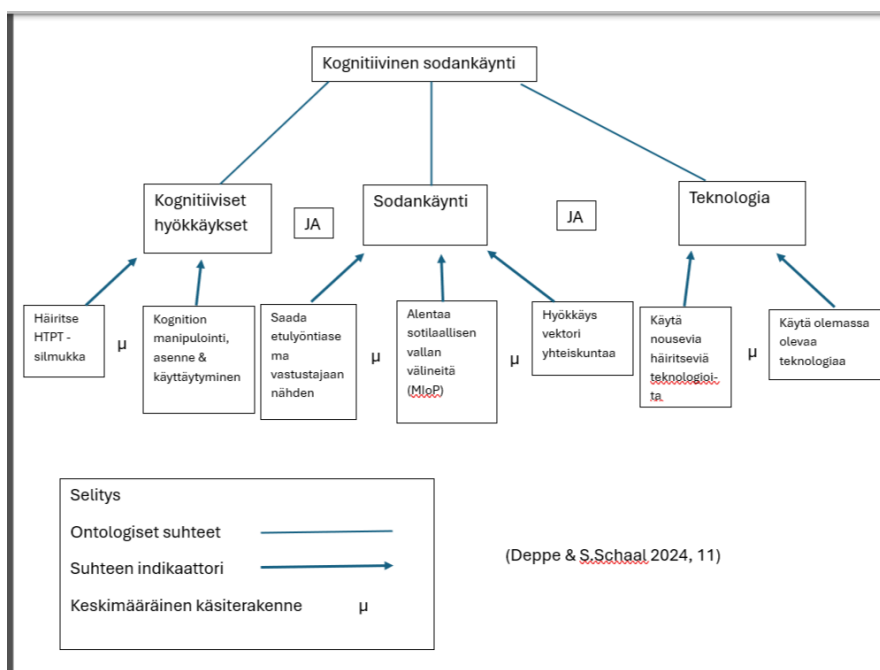
Kognitiivisen sodankäynnin määrittely on Saariluoman (2023) mukaan vielä vaiheessa, mutta liittyy oleellisesti informaatioyhteiskunnan ja älykkään yhteiskunnan syntyyn ja kehitykseen. Lisäksi käsitteenä se on esittänyt inhimillisten konfliktien ja sotien tutkimukseen uudenlaisen näkökulman. Kognitiivinen sodankäynti voidaan määritellä siten, että jollakin osapuolella on edellytyksiä käyttää tietoa toimiessa erilaisissa sodissa ja muissa laajoissa sosiaalisissa konflikteissa. Älykkäiden teknologioiden, kuten tekoälyn, kyberteknologiaan, sosiaalisen median ja robotiikan myötä, näkökulma on noussut uudestaan ajankohtaiseksi. Nämä teknologiat avaavat vaihtoehtoja humanien konfliktien käsittelyyn, mutta kehittävät samalla moderneja uhkia, esimerkiksi vääristyneitä kansalaismielipiteitä kyberturvasta tai ympäristö- ja ydinturvallisuudesta. (Saariluoma 2023, 9.)

Saari on esittänyt, että tämän sodankäyntimenetelmän tavoitteena on halvaannuttaa ja horjuttaa vihollinen vaikuttaen kohteen ajatteluun. Keinoina voivat olla pyrkimys herättää voimakkaita tunteita, häiritä ajattelua tai harhauttaa kohteen toimintaa hyväksikäyttäen ihmismielen luontaisia haavoittuvuuksia ja ajattelun vinoumia. Onnistuessaan se heikentää tai lamaannuttaa vastustajan toimintakyvyn. (Saari 2024.) Bernal ym. (2020) ovat puolestaan määritelleet kognitiivisen sodankäynnin tavoitteet seuraavasti: kognitiivista sodankäyntiä käydään useiden erilaisten metodien kautta, mutta sillä on kaksi toisiaan täydentävää eri tavoitetta. Nämä tavoitteet ovat epävakauttaminen ja vaikuttaminen. (Bernal ym. 2020, 11.) Epävakaus syntyy

häiritsemällä väestön yhtenäisyyttä, joka johtaa dramaattiseen tuottavuuden laskuun, koska väestö on keskittynyt sisäisiin ongelmiin enemmän kuin yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tämä tehdään tuomalla jo olemassa oleviin väestön jakolinjoihin uusia ideoita, joiden avulla asetetaan ryhmät toisiaan vastaan ja lisätään polarisaatiota. (Bernal ym. 2020, 12.) Vaikuttamisen tavoitteena on manipuloida kohteen ymmärrystä ja tulkintaa ympäröivästä maailmasta. Näin voidaan ohjata kohteen toimintaa siten, että tekijä hyötyisi siitä. Erona epävakauden käsitteeseen on, että tavoitteena on luoda yksimielisyys sellaisen väestön keskuuteen, joilla on riittävä valta muuttaa paradigmaa; toisin sanoen vastaan niitä perusajatuksia, johon kohteen väestö on kasvatettu. (Bernal ym. 2020, 19.)

Kognitiivista sodankäyntiä määrittelevät myös Deppe & Schaal, joiden mukaan se tarkoittaa taktiikkaa, jossa yhdistyvät perinteiset ja uudet teknologiat. Lisäksi heidän määritelmänsä mukaan se tarkoittaa kognitiivisten vaikutusten saavuttamista vastustajan väestössä sekä sen poliittisissa ja sotilaallisissa johtajissa sodankäynnin aikana ja sen jälkeen. Määritelmä perustuu kolmeen keskeiseen ominaisuuteen, joiden on oltava läsnä, jotta tietty hyökkäys voidaan nähdä kognitiivisena sodankäyntinä. Ensinnäkin hyökkäysten on pyrittävä kognitiivisiin vaikutuksiin, mikä tarkoittaa, että on tunnistettavissa yritys muuttaa kohteiden kognitiota. Toiseksi tarvitaan sodankäynnin elementti, joka tarkoittaa vihamielistä valtakilpailua peiteltyin ja avoimin toimin sodankäynnin kynnyksellä. Kolmanneksi teknologisten keinojen käyttö kognitiivisten hyökkäysten ja niiden vaikutusten vahvistamiseen tai mahdollistamiseen. (Deppe & Schaal 2024, 2.)

Kuva 1. Deppe & Schaal (2024) Kognitiivisen sodankäynnin visualisoinnin suomennos

Kuvassa yksi Deppe & Schaal esittävät kognitiivisen sodankäynnin ytimen, joka perustuu yllä mainittuihin kolmeen oleelliseen elementtiin: tavoitellut kognitiiviset vaikutukset, sodankäynnin osat ja teknologian käyttö. He kutsuvat tätä ensimmäiseksi tasoksi eli perustasoksi, joka on laaja ja perustuksellinen ajatus kognitiivisesta sodankäynnistä. Tämän ensimmäisen tason avulla voidaan tarkastella konseptia tarkemmin. Tasolla kaksi eli toissijaisella tasolla nähdään käsitteen jakautuminen sen ydinominaisuuksiin, jotka ovat yhteydessä toisiinsa ontologisesti eli niiden olemassaolo on perimmäiseen luoteeseen liittyvää. Tämä tarkoittaa, että ne toimivat yhdessä ja antavat käsitteelle eli kognitiiviselle sodankäynnille sen erityisen merkityksen ja toiminnon.

Taso kolme, dataindikaattorien taso, keskittyy empiirisiin indikaattoreihin, jotka viittaavat tasolla kaksi esitettyjen ominaisuuksien näkymiseen. Tasolla kolme teoria omaksuu Goertzin (2002) kutsuman käsitteen "keskimääräinen käsiterakenne", joka tarkoittaa, että kaikkien indikaattoreiden, kuten olemassa olevan teknologian hyödyntäminen tai HPTP-silmukan häirintä, ei tarvitse olla läsnä ominaisuuden tunnistamiseksi. Sen sijaan osa indikaattoreista voi riittää, kunhan kumulatiivinen näyttö ylittää ennalta määrätyn kynnsarvon. Toisin sanoen, vaikka käsitteen ominaisuudet ovat välttämättömiä, kunkin ominaisuuden empiirisen näytön ei tarvitse olla tyhjentävää – vain riittävän vankkaa viittaamaan ominaisuuden näkymiseen. Tämä porrastettu rakenne mahdollistaa kognitiivisen sodankäynnin käsitteen vivahteikkaan soveltamisen, jossa tason kolme indikaattoreiden intensiteetti ja yhdistelmä ohjaavat arviointia siitä, onko tietty tapaus tason yksi yleisen viitekehyksen mukainen. Oleellisten kolmen elementtien on oltava läsnä missä tahansa tapahtumassa, jotta se voidaan luokitella kognitiiviseksi sodankäynniksi. Näin ne tarjoavat tarkemman käsitteen viitekehyksen ymmärtämiseksi. (Ks. Deppe & S. Schaal 2024, 10.)

Vaikka kognitiivinen sodankäynti nähdään uutena käsitteenä, sitä on käytetty aikaisemmin määrittelemään erilaisia asioita aina 1990-luvulta saakka. Dalh (1996) näkee aikaisemmat kognitiivisen sodankäynnin versiot strategiana, jossa havainto, tarkkaavaisuus, päätöksenteko ja toiminta vaikuttavat sen tehokkuuteen sekä vähentäen että nopeuttaen. Toisaalta nykypäiväisempi käsitys tarkoittaa sitä, miten vihollinen tuhotaan sisältäpäin vaikuttaen yleisesti ihmisiin ja hyökäten heidän aivoihinsa. (Ks. Burda 2023, 3.) Vuonna 2017 käsitteen ”kognitiivisen sodankäynnin” esitti Yhdysvaltain puolustustiedustelupalveluiden johtaja Vincent Stewart. Tällöin se oli vain hajanainen käsite, joka sisälsi kaikki informaatio- ja psykologisen sodankäynnin muodot. Myöhemmin Ranskan sotilasdoktriinin tärkeimmät

keskukset alkoivat kehittää käsitettä eteenpäin: he tarkastelivat sitä peilaten tulevaisuuteen sekä lähestyivät sitä havaittavana järjestelmänä. Tällöin syntyi Langlois-Berthelotn (2023–2024) kognitiivinen verkkoarviointi, jonka avulla pyritään ymmärtämään vakautta ja epätasapainoa nykyaikaisissa kognitiivisissa ympäristöissä. (Balzalgette ja Janin 2025.) Toisaalta Saaren (2024) mukaan pyrkimys manipuloida vastustajan mieltä ei ole uusi ilmiö sodankäynnissä: jo yli 2000 vuotta vanhassa kirjassaan ”Sodankäynnin taito” kiinalainen sotateoreetikko Sun Tzu kertoo sotataidon mestarin olevan se, joka pystyy päihittämään vastustajansa ilman taistelua. (Saari 2024, 145.)

Saariluoma (2023) esittelee, että sodankäynti muuttui viimeistään toisen maailmansodan aikana kokonaisvaltaisemmaksi, kun siviilien vastarinta ja terrorisointi tulivat keskeisimmiksi sodankäynnissä. Yksi kognitiivisen sodankäynnin merkityksen määrittelijöitä on Venäjän armeijan nykyinen komentaja Valeri Gerasimov, joka lausui vuosikymmen sitten hybridisodankäyntiin liittyviä ydinajatuksia. Näissä korostuu ajatus siitä, että hybridisotaa ei julisteta, vaan siinä käytetään sekä kineettisiä että ei-kineettisiä vaikutuskeinoja, jolloin ero siviilin ja sotilaiden välillä harmaantuu. ”Gerasimovin opin” mukaan taistelua käydään sekä fyysisessä että informaatioavaruudessa. (Saariluoma 2023, 20.)

Kognitiivinen sodankäynti siis sijoittuu muiden ei-kineettisten mallien joukkoon. Hung & Hung (2020) ovat määritelleet sen seuraavasti: kybersodankäynti on heidän mukaansa disinformaation levittämisen lisäksi enemmän tiedustelutietojen varastamista ja hyökkäyksiä vihollisten infrastruktuuria vastaan, kuten palvelunestohyökkäykset. Tälle sodankäynnin alalle verkkoturvallisuus on keskeinen kysymys. (Andress & Winterfield 2013; Robinson, Jones & Janicke 2015; Hung & Hung 2020, 2.)

Kyberhyökkäykset ovat kognitiivisen sodankäynnin malli. Saariluoman (2023) määritelmän kyberhyökkäyksissä pyritään haittaamaan tietoverkoista riippuvaisia tahoja, kuten vesihuoltoa tai lentokenttiä. Tavoitteena on heikentää teknisten laitteiden suoristuskäyttöä. (Saariluoman 2023, 21–22.) Bernal ym. (2020) puolestaan määrittelevät kybersodankäynnin ja kognitiivisen sodankäynnin suhteen siten, että nämä kaksi jakavat samankaltaisia taktiikoita, mutta kybersodankäynti keskittyy enemmän tietokonevirusten levittämiseen sosiaalisessa mediassa. Bernal korostaa, että tällöin kohteena voivat olla ystävät tai muut, joiden kautta vaikutetaan yksilöön. (Bernal ym. 2020, 8.)

Hung & Hung ovat määritelleet informaationsodankäynnin kohdistuvan päättäjiin, koska hyökkäykset voidaan käynnistää sosiaalisessa mediassa ja offline-verkoston kautta, sekä niillä voidaan vääristää äänestäjien tietoja ja tunteita päättäjiä kohtaan. Informaationsodankäynti

keskittyy enemmän mediaan ja joukkoviestintäteknikkaan kuin aivojen hallintaan. Hybridisodankäynnin nähdään olevan kaikkien kattokäsite, jossa voidaan yhdistää diplomatiaa, taloudellista sodankäyntiä ja sotilasoperaatioita. Vaikka kybersodankäynti, informaationsodankäynti, kognitiivinen sodankäynti ja hybridisodankäynti sisältävät elementtejä vaikuttamisoperaatioista ja voivat vaikuttaa ihmisen kognitioon, ovat Hung & Hung nähneet, että kognitiivinen sodankäynti yhdistää tähän neurotieteitä. (Ks. Hung & Hung 2020, 2–3.)

Saariluoman (2023) mukaan kognitiivisen sodankäynnin mallina ovat hybridisodankäynti ja informaatiovaikuttaminen. Informaatiovaikuttamisen keinot ovat tuttuja jopa antiikin ajalta. Tällaisia keinoja olivat esimerkiksi valheet, virheet, suostuttelemineen, harhaanjohtavat argumentit, illusoriset ajatusmallit ja päätösharhat, jotka ovat myös propagandan muotoja. Ihmisten mieliin vaikutetaan retorilla keinoilla, joiden tarkoituksena on virheelliset käsitykset, eli lopulta kyse on harhauttamisesta. (K. Saariluoma 2023, 2–3.) Toisaalta Bernal ym. (2020) näkevät, että informaationsodankäynti ei tee eroa taistelukentän taktisen tiedon ja yleisölle suunnatun tiedon välille. Heidän mukaansa informaationsodankäynti pyrkii hallitsemaan puhdasta tietoa kaikissa muodoissaan, kun taas kognitiivinen sodankäynti pyrkii hallitsemaan sitä, miten yksilöt ja väestöt reagoivat esitettyyn tietoon. (Bernal ym. 2020, 9.)

Kognitiivisen sodankäynnin lähellä on myös psykologista sodankäyntiä. Bernal ym. (2020) määritelmän mukaan psykologisessa sodankäynnissä painotetaan sotilaallista tai kumouksellista toimintaa, kun taas kognitiiviset taktikat keskittyvät siviili-infrastruktuureihin ja hallituksiin. Lisäksi samankaltaisiin sodankäynnin muotoihin kuuluu myös elektroninen sodankäynti. Se tarkoittaa sähkömagneettisen spektrin käyttöä hyökkäämiseen tai hyökkäyksen torjumiseen sekä tiettyjen resurssien tunnistamiseen ja tiedusteluun. Verrattuna kognitiiviseen sodankäyntiin elektroninen sodankäynti käsittelee enemmän vahvasti instrumentointia ja taktisia etuja. Se ei käsittele julkista mielipidettä tai ole vuorovaikutuksessa siviilien kanssa, lukuun ottamatta kotitalouksien elektroniikkaa, kuten radio. (Bernal ym. 2020, 7.)

Aikaisempaa tutkimusta Naton kognitiivisesta sodankäynnistä ovat tehneet Deppe & Schaal (2024), jolloin he analysoivat vuonna 2022 Naton julkaisemaa strategista konseptia politiikan tutkimuksen näkökulmasta hyödyntäen John Gerrings konseptianalyysia. Analyysissään tutkijat määrittelevät kognitiiviselle sodankäynnille arvoneutraalin kokoelman erilaisia taktiikoita, joissa teknologia on erityisenä mahdollistajana. Lisäksi he määrittelivät kognitiiviselle sodankäynnille eri tasoja. Mikrotasolla sen vaikutuksen näkyvät totuuteen pohjautuvan tiedon katoamisena, maailmannäkemyksen muuttumisena, negatiivisina

tunnekokemuksina ja rajallisella kirjallisuudella. Näiden haasteiden ratkaisuna esitettiin tietouden ja totuuspohjaisen tiedon lisäämistä, kriittisen ajattelun opettamista ja resilienssiä eli kestävyyttä erilaisiin tunnekokemuksiin. Haasteita lisää erityisesti kognitiivinen joustamattomuus, yksinäisyys ja eristäytyneisyys sosiaalisista ryhmistä sekä tunnereaktioiden kiihottaminen ihmisissä. Tästä seuraavalla tasolla ovat sosiaaliset ja kulttuuriset ryhmät. Tänä päivänä polarisaatio on vahvaa eri ryhmien välillä ja sosiaalinen luottamus toisiin on vähentynyt. Sosiaalinen media on pahentanut tätä hajaannusta ja vastakkaisia uskomuksia algoritmien kautta. Lisäksi sosiaalinen media edistää vahvistusharhaa, disinformaation ja misinformaation leviämistä ja manipulaatiota. Tämän seurauksena luottamus yhteiskuntiin heikkenee, mikä on haitallista yhteenkuuluvuuden näkökulmasta. Pahimmillaan se voi tuhota instituutiota tai erilaisia johtajia. Makrotasolla vaikutukset näkyvät yhteiskuntien ja valtioiden toiminnassa sekä luottamuksessa näihin järjestelmiin. (Deppe & Schaal 2024, 5–6.)

Useampia kognitiivisen sodankäynnin tutkimuksia on tehty liittyen Venäjän aloittamaan hyökkäyssotaan Ukrainaan. Maksymenko & Derkacj (2023) ovat tutkineet aihetta tarkastelemalla tätä länsimaisen sotilasajattelun teorian näkökulmasta Ukrainan kontekstissa. He ovat todenneet, että tarkastelun jälkeen uutta tietoa saatiin kognitiivisen sodankäynnin yhteiskunnallisen vaikuttavuuden roolista ja vaikutuksista yleiseen mielipiteeseen kohdistuvista tiedotusoperaatiosta. (Maksymenko & Derkacj 2023, 126, 147.)

Venäjän hyödyntämää kognitiivista sodankäyntiä ovat tarkastelleet myös Jureńczyk ym. (2025), jotka tutkivat, kuinka Venäjän federaatio hyödynsi Paavi Franciscuksen antisotadiskurssia osana kognitiivista sodankäyntiään Ukrainassa (Jureńczyk, Baranowska & Waldoch, 2025, 1). Bukre & Henschke (2023, 13) puolestaan ovat tutkineet Neuvostoliiton historiaa lyhyesti ennen kuin tarkastelevat nykypäivän Venäjän disinformaatiota ja propagandaa Ukrainan hyökkäyssotaa liittyen.

Kognitiivista sodankäyntiä on tutkittu erilaisista näkökulmista. Miller (2023) on analysoinut käsitettä ja erityisesti sen käyttämää disinformaatio ja propagandaa sekä poliittisia ja militaarisia tavoitteita sodassa ja lyhyissä konflikteissa (Miller 2023, 1). Toisen konseptianalyysin kognitiivisesta sodankäynnistä ovat tehneet Drmotová & Kutej (2024). Artikkelissaan he myös määrittelivät sen kolme perusominaisuutta: neurotieteet, teknologia ja yhteiskuntatieteiden näkemyksen. (Drmotová & Kutej 2024, 63.) Aihetta tarkemmin neurotieteiden kautta on tarkastellut Ördén (2024) artikkelissaan, jossa hän tarkastelee aihetta turvallisuuden näkökulmasta, ja kuinka neurotieteelliset käytännöt ovat myös samanaikaisesti haavoittuvia ja näin turvallisuusuhan alla (Ördén 2024, 607).

Kognitiivista sodankäyntiä ovat tutkineet Menicocci ym. (2024), jotka ovat tarkastelleet, miten tunnistaa käyttäytymismalleja ja profiloida persoonallisuuden piirteitä, jotka ovat alttiimpia dis- ja misinformaatiolle. He ovat tutkineet aihetta Big Five -teorian avulla visuaalisen tarkkaavaisuuden ja tunnollisuuden sekä avoimuuden vakauden vaihtelua valeuutisten havaitsemiseen. (Menicocci ym. 2024, 1.) Informaation häiriöitä kognitiivisessa sodankäynnissä ovat tutkineet Gaeta ym. (2025). He tarkastelevat, miten tekoälyn avulla on havaittu, että luettavuus sekä psykologisiin ja kielellisiin luokkiin kuuluvat ominaisuudet vaikuttavat merkittävästi informaation häiriömuotojen luokitteluun. (Gaeta ym. 2025, 1.)

Deppe & Schaal (2024) ovat kognitiivisen sodankäynnin konseptianalyysin seurauksena nostaneet esiin myös käsitteeseen liittyvät haasteet, koska tällä hetkellä ei ole tietoa todellisista tapauksista, joissa Naton määritelmän mukaan olisi kognitiivisen sodankäynnin merkkejä. He toteavat, että käsite on tulevaisuusorientoitunut, joten nykyaikaan sijoittuvia konsepteja on vaikea luoda, mutta näkevät aiheen nousevan entistä ajankohtaisemmaksi teknologian kehittymisen myötä. (Deppe & S. Schaal 2024, 9–11.)

Kognitiivinen sodankäynti tarkoittaa Saaren (2024) mukaan strategista työkalua, jonka tavoitteena on vaikuttaa ihmisen ajatteluun, ymmärtämiseen ja toimintaan hyödyntämällä uusia teknologioita, esimerkiksi tekoälyn luomia deepfake-kuvia tai -videoita. Hyökkäykset toteutetaan siten, että kohde tai sen suojatoimet eivät havaitse vaikutusyrityksiä. Polarisoituva maailma tarjoaa tähän entistä enemmän mahdollisuuksia. (Saari 2024, 148–149.) Tutkielmani tarkastelee kognitiivista sodankäyntiä ei-valtiollisen toimijan näkökulmasta. Suurin osa aikaisemmasta tutkimuksesta on valtiollisesta lähtökohdasta, kuten aikaisemmin mainittu esimerkki Venäjän hyökkäyssodan kognitiivisesta sodankäynnistä. Sosiaalisen median, kuten Tiktok, ollessa usein alusta tämänkaltaiselle toiminnalle, on hyvä tarkastella seuraavaksi, millainen alusta se on, ja onko kognitiivista sodankäyntiä tutkittu aikaisemmin tästä näkökulmasta.

Tiktok-sovelluksen taustaa

Tiktok on vuonna 2017 kiinalaisen ByteDance-yrityksen julkaisema johtava lyhyiden videoiden sosiaalisen median alusta maailmanlaajuisesti. Yrityksen missiona on inspiroida nuoruuteen ja rikastaa elämää luomalla sisältöä ja kuluttamalla sitä. (ByteDance 2024.) Tiktokin missiona on myös edistää nuoruutta ja tuoda iloa. Sovelluksessa on mahdollista löytää trendejä, osaajia tai aiheita, joista katsoja on kiinnostunut ja avata uusia mahdollisuuksia. Alusta luo uusia työpaikkoja ja mahdollistaa yritysten kasvun maailmanlaajuisesti. (Tiktok 2025.) Tällä hetkellä Tiktokilla on noin 1,12 biljoonaa aktiivista kuukausittaista käyttäjää. Tiktok

kasvaa edelleen nopeasti ja on tällä hetkellä viidenneksi suosituin sosiaalisen median alusta Metan ja YouTubeen sovellusta jälkeen. Vuoden 2025 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana sovellus on ladattu 436,820 miljoonaa kertaa App Storesta tai Google Play kaupasta. Yleisesti Tiktokissa maailmanlaajuisesti vietetään noin 95 minuuttia päivässä, ja se on säilynyt erityisesti nuorten suosiossa. (Backlinko 2025.)

Tiktokin algoritmi toimii erillä tavalla kuin yleisesti käytetyt kronologiset ja seuraajapohjaiset algoritmit. Se on suosituspohjainen järjestelmä, joka päättää, mitkä videot näkyvät käyttäjän For You Page (FYP) -sivulla. (Lang 2025.) Tämä tarkoittaa, että kun käyttäjä avaa sovelluksen, se ei automaattisesti ohjaa katsojaa seuraamiensa käyttäjien videoihin. Tämän tarkoituksena on pitää käyttäjän huomiota mahdollisemman pitkään Tiktokin sisällöissä (Noveka 2025). Tämä onnistuu siten, että Tiktokin algoritmi laskee sisällön, joka käyttäjiä kiinnostaa, ja täten mahdollistaa sovelluksen käyttäjille koko ajan uusia ja kiinnostavia videoita. Samalla Tiktok kehottaa videoiden tekijöitä luomaan uutta ja jakaa alkuperäisiä videoita. Lisäksi Tiktok huomioi käyttäjän sijainnin tehden kulttuurillisia ja paikallisia muutoksia. (Hu 2024, 1–2.)

Algoritmi toimii analysoiden tuhansia käyttäjän signaaleja, kuten tykkäyksiä, kommentteja, ja seurauksia, kuinka kauan he katsovat videota, trendejä ja sisällön tyyppejä sekä määrittäen, mitkä videot esiintyvät For You Page -sivulla (Lang 2005). Signaalit lähettävät algoritmille viestejä siitä, että videon sisältö on houkutteleva ja sellaista sisältöä pitäisi suositella lisää. Tiktokissa katsottuja videoita mainostetaan enemmän suurien katselumäärien vuoksi. Lisäksi uudet videot, kuumat aiheet, haasteet tai kappaleet voivat edistää videoiden leviämistä. Suosittuja sisältöjä Tiktokissa on useita erilaisia, kuten tanssi- ja musiikkivideoita, komediaa, kauneus- ja muotivideoita, ruoka- ja ruoanlaittovideoita sekä koulutukseen ja matkustamiseen liittyviä sisältöjä. Videoilleen voi saada lisää katsojia osallistumalla erilaisiin haasteisiin, mutta oleellista on ymmärtää yleisönsä, parantaa videoiden laatua ja julkaista säännöllisesti. (Hu 2024, 3–4.)

Tiktokia ei ole vielä tutkittu laajasti Suomessa. Yhden näkökulman tähän tuo Sihvonen ja Manninen (2024), jotka tutkimuksellaan pyrkivät luomaan yleiskuvaa suomalaisesta journalismista Tiktokissa. He toteavat, että uutistoimistojen organisaatioissa nämä videot ovat sivutuote. (Sihvonen & Manninen 2024, 45,69.) Montag ym. (2021, 4) mukaan Tiktokiin liittyvä tutkimus keskittyy enemmän sovelluksen käyttämisen motivaation tutkimukseen kuin sen psykologisten mekanismien tutkimukseen. Lisäksi esimerkiksi Tirocchi & Taddeo (2024) ovat tutkineet Tiktokissa esiintyviä sukupuolirooleja ja Trommer-Beardslee (2023), millaista Tiktokin tanssikulttuuri on.

TikTok-alustalta on tehty jonkin verran tutkimusta liittyen kognitiiviseen sodankäyntiin, mutta harva niistä on vertaisarvioitu. Tilton & Agozzino (2023) ovat tutkineet, miten sosiaalisen median käyttäjät tallentavat historiaa käyttäen meemejä ja oikeassa elämässä tapahtuneita kuvia liittyen Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainassa. Aineisto tässä tutkimuksessa on kerätty Tiktokista ja Twitteristä. (Tilton & Agozzino 2023, 1.) Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaan ovat sosiaalisessa mediassa tutkineet myös Tao & Peng (2023), jotka tarkastelevat misinformaation leviämistä kahdella eri sosiaalisen median alustalla: Twitterissä ja Weibossa. (Tao & Peng 2023, 105). Casadei (2025) puolestaan on tutkinut holistisesta näkökulmasta, miten digitaaliset ympäristöt vaikuttavat alaikäisiin haitallisilla sisällöillään (Casadei 2025, 87). Hakiessani tutkimukseeni liittyviä tutkimuksia huomasin, että kognitiivista sodankäyntiä Tiktokissa ei ole tutkittu videoiden tekijöiden näkökulmasta, jolloin tutkimukseni tuo erilaisen näkökulman tähän keskusteluun. Seuraavaksi avaan tutkimuksessani käytettävää turvallistamisen teoriaa.

3. Turvallistamisen teoria

Tässä luvussa esittelen tutkielmani teorian: Thierry Balzacqin uuden sukupolven turvallistamisen teorian. Aloitan kuvaamalla turvallistamistutkimuksen taustaa Kööpenhaminan koulukunnan avulla ja määrittelemällä teorian keskeisimmät käsitteet. Tämän jälkeen kerron tarkemmin Balzacqin turvallistamisen teoriaa ja sitä, miten se poikkeaa Kööpenhaminan koulukunnan turvallistamisesta. Lopuksi suhteutan teorian tutkielmani aiheeseen ja aineistoon ja tarkastelen, onko kognitiivisesta sodankäynnistä Tiktokissa turvallistamisen kontekstissa tehty aikaisempaa tutkimusta.

Kööpenhaminan koulukunta

Tutkimukseni teoreettisena lähtökohtana on Thierry Balzacqin (2011) toisen sukupolven turvallistamisen teoria, mutta avaan sitä ennen turvallistamisen tutkimuksen alkua. Kööpenhaminan koulukunta muodostui Kööpenhaminan konfliktin ja rauhan instituutista, jossa tutkijoina ovat esimerkiksi Barry Buzan, Ole Waerver ja Jaap de Wilde. Kööpenhaminan koulukunta laajensi turvallisuuden käsitettä. Turvallistamisen käsite vastaa kysymykseen, mitkä asiat voidaan turvallistaa ja mitkä eivät voi. (Emmers, 2016, 168–169.) Buzan, Waerver ja Wilde (1998) kyseenalaistivat perinteisen valtio- ja armeijakeskeisen turvallisuuskäsityksen ja loivat laajemman määritelmän turvallisuudelle (Buzan 1998, 1–3).

Buzanin (1998, 11) mukaan kansainvälinen turvallisuus pohjautuu siihen, miten ihmisten muodostamat ryhmät suhtautuvat toisiinsa, uhkiin ja heikkouksiin sekä ajoittain siihen, miten nämä ryhmät suhtautuvat ympäristöönsä. Klassisen turvallisuusteorian oleelliset osatekijät ovat näiden ryhmien yksiköiden järjestelyt ja erot, sovut ja vihamielisyydet sekä vallan jakautuminen ryhmien yksiköiden välille (emt., 13). Turvallisuuden käsitteen laajentamisessa kysymyksenä on, kenen turvallisuus tulee harkintaan suhteessa toiseen (Buzan 1998, 18). Yleisesti Buzan (1998, 21) näkee turvallisuuden selviytymisenä, jolloin eksistentiaalinen uhka mahdollistaa voimankäytön tässä kysymyksessä. Turvallisuusongelma syntyy myös, että jokin asian esitetään uhkana, vaikka se ei sitä todellisuudessa olisi (Buzan 1998, 24).

Lisäksi Buzanin mukaan turvallistamisen tutkimus käsittelee keskustelua ja poliittista kuviota, jolloin uhaksi argumentoitu asia vaikuttaa yleisöön (Buzan 1998, 25). Koskela (2009) argumentoi, että turvallistaminen kuvaa turvallisuuden ja turvattomuuden kietoutumista yhteen. Hän jatkaa, mitä enemmän tiettyä sosiaalista ilmiötä yritetään turvallistamaan turvallisuuden varmistamiseksi, sitä enemmän luodaan turvattomuuden tunnetta. (Koskela 2009, 62.)

Asian turvallistamiseen tarvitaan yleisön hyväksyntä, koska eksistentiaalisen uhan mahdollistama vallankäyttö tulee koskemaan heitä. Se on neuvottelua turvallistajan ja yleisön välillä. (Buzan 1998, 26.) Onnistuakseen se vaatii eksistentiaalisen uhan, hätätilanteen toimet ja sääntöjen rikkomisen vaikutukset ryhmän sisäisiin suhteisiin (Buzan 1998, 26). Turvallisuuskeskustelussa ongelma dramatisoidaan: se esitetään tärkeimpänä ongelmana, joka vaatii priorisointia ja toimia. Tutkimuksessa ei keskitytä siihen, onko jokin asia todella turvallisuusuhka, vaan siihen, mitä asiaa pidetään yhteisesti uhkana ja miten siihen vastataan. Kielitieteissä tämä tunnetaan puheaktina. (Buzan 1998, 26.) Onnistunut puheakti on sekä kielellistä ja sosiaalista, jossa jokin ryhmä tunnistaa ja valtuuttaa puheen oleelliset piirteet (Buzan 1998, 32).

Turvallisuusanalyysiä tehtäessä on tunnistettava seuraavat tyypit: turvallistamisen referenttiobjekti, turvallistajat ja tarkoituksenmukaiset toimijat. Turvallistamisen referenttiobjektilla tarkoitetaan asioita, jotka nähdään eksistentiaalisesti uhattuina ja sisältävät legitimoidun väitteen selviytymisestä. Turvallistajat turvallistavat ongelman julistaen jotakin referenttiobjektia eksistentiaaliseksi uhaksi. Tarkoituksenmukaiset toimijat vaikuttavat kyseisen sektorin toimintaan ja vaikuttavat alan turvallisuuspäätöksiin merkityksellisesti. (Buzan ym. 1998, 35–36.) Buzan ym. jatkaa, että turvallistajat, kuten lobbaajat, esittävät turvallisuuspuhetta, mutta eivät ole itse turvallistamisen kohteena. Näiden toimijoiden identifioiminen on yleensä vaikeampaa kuin turvallistamisen kohteen. (Buzan ym. 1998, 40.) Tutkielmassani olen kiinnostunut analysoimaan Tiktok-videoiden avulla, minkälaisia turvallistamistoimia videoiden tekijät tuottavat.

Seuraavaksi avaan Buzanin ym. (1998). turvallistamisen prosessia. Kööpenhaminan koulukunta tarjoaa kaksivaiheisen prosessin turvallistamiseen. Turvallistamisessa jokin asia, ilmiö, henkilö tai muu hyväksytään eksistentiaalisena uhkana ja se vaatii hätätoimia (ks. Emmers 2016, 170–171). Turvallisuuden asteesta tulee intensiivisempi, kun toimijat ovat kontekstin sisällä kuin osan toimijoista ollessa kontekstin ulkopuolella (Buzan & Waerver 2003, 4).

Turvallistaminen voidaan nähdä politisoinnin äärimmäisenä muotona. Teoriassa julkisen asian voi laittaa skaalalle ei-poliittisen kautta poliittiselle ja lopulta turvallistetulle asteelle. Ei-poliittinen tarkoittaa, että valtio ei hoida siihen liittyviä asioita ja se ole päättynyt julkiseen keskusteluun. Poliittinen tarkoittaa, että jonkin asia on julkinen ongelma ja vaatii hallitukselta toimita. Turvallistaminen puolestaan vaatii nopeita toimia, jotka ovat normaalista poikkeavia. (Buzan y, 1998, 23–24.) Ensimmäisenä esitetään jokin asia turvallistamisen viitekehykselle

eksistentiaalisena uhkana, jonka voi tehdä valtio tai ei-hallinnollinen toimija. Yleensä turvallistajat ovat valta-asemassa ja hyötyvät etuoikeutetusta asemasta, jolloin turvallistaminen riippuu turvallistajan vallasta ja vaikutuksesta. (Ks. Emmers 2016, 170–171.)

Toinen oleellinen vaihe on, kun turvallistaja on vakuuttanut oleellisen yleisön siitä, että turvallistamisen viitekohde on eksistentiaalisesti uhkaava, jolloin voidaan ottaa käyttöön normaalia poikkeavat toimet. Oleellista kaksivaiheiselle turvallistamisprosessille on puhetoimi, jonka Kööpenhaminan koulukunta näkee turvallistamisen alkupisteeksi. Puhetoimi voi yksistään tehdä asiasta turvallisuuskysymyksen. Turvallistaja käyttää kieltä artikuloidakseen asian turvallisuustermein ja vakuuttaakseen relevantin yleisön välittömästä uhasta. (Emmers 2016, 171.)

Yleisö päättää puheaktin perusteella on turvallistaja onnistunut turvallistamisessaan (Buzan ym. 1998, 31). Tähän onnistumiseen tarvitaan seuraavat asiat: eksistentiaalinen uhka, hätätoimi ja sääntöjen rikkomisen vaikutukset (emt., 26). Onnistuessaan turvallistaminen mahdollistaa turvallistajalle oikeuden käyttää poikkeuksellisia keinoja, mutta teoria ei vastaa kysymykseen, mitä nämä poikkeukselliset keinot ovat. (Emmers 2016, 169–173.) Balzacq (2011a, 2) on kritisoinut, että Kööpenhaminan koulukunnan turvallistaminen ei huomio yleisön vaikutusta onnistuneeseen turvallistamiseen: hänen mukaansa turvallistaminen tarvitsee yleisön hyväksynnän onnistuakseen.

Kööpenhaminan koulukunnan turvallistamisen teoriaa on kritisoitu useista eri asioista. Emmers (2016, 174–175) on kommentoinut, että se nähdään usein Eurooppa-keskeisenä huomioiden vain tämän alueen turvallisuushuolet ja kysymykset. Hansen (2000) on laajentanut keskustelua ja kritisoinut, miten Buzan ym. (1998) eivät ottaneet huomioon sukupuoleen liittyviä puheaktin dynamiikkoja. Foucault'n turvallisuustutkijat ovat puolestaan kritisoineet, että se jättää huomioimatta turvallisuuden arkipäivän byrokraattisen konstruktion ja huomioi vain kansallisvaltioissa esiintyvän politiikan. (Bigo 2002; McDonald 2008; Hyasmans 2006; Neal 2006; Howell & Richter-Montpetit 2020, 5–6.) Howell & Richter-Montpetit (2020) kritisoivat myös, että teoriassa on valkoisuuteen ja rasismiin liittyviä ongelmia, koska se jättää huomioimatta kolonialismin taustan ja turvallistaa vain ”valkoista sivilisaatiota” muiden kustannuksella. (Howell & Richter-Montpetit 2020, 16.) Seuraavaksi tarkastelen tutkielmassani käytettävää Thierry Balzacqin (2011) toisen sukupolven turvallistamisteoriaa.

Toisen sukupolven turvallistamisteoria

Tutkielmassani hyödynnän Thierry Balzacqin (2011) toisen sukupolven turvallistamisen teoriaa. Kirjassaan *“Securitization theory: How security problems emerge and dissolve”* Thierry Balzacq tarkastelee turvallistamista toisella tavalla verrattuna Kööpenhaminan koulukuntaan. Hän määrittelee turvallistamisen joukkona toisiinsa liittyviä tapoja ja niiden tuotanto-, leviämis- ja reagointiprosesseja, jotka synnyttävät uhkia. Turvallistaminen on artikuloitujen käytäntöjen kokonaisuus, jossa turvallistaja hyödyntää heuristisia artefakteja, kuten metaforia, mielikuvia, tunteita, poliittisia työkaluja stereotypioita kontekstiin sitoen. Tällöin turvallistajan tavoitteena on saada yleisö vakuuttumaan referenssiobjektin kriittisestä haavoittuvuudesta. Hän vakuuttaa yleisöä vedoten tunteisiin, aistimuksiin, ajatuksiin ja intuitioihin, jotta he päätyisivät samaan lopputulokseen eksistentiaalisesta uhasta. Toisin sanoen yleisön päätelmä eksistentiaalisesta uhasta täytyy vastata turvallistajan valintoihin ja perusteluihin. Tämä päätelmä luo referenssiobjektiin uhkaavan auran, jonka estämiseksi on ryhdyttävä välittömästi toimiin. (Balzacq 2011a, 3.) Waever (2011, 476) on lisännyt, että turvallistamista, puheaktin lisäksi, korostaa median ja visuaalisten materiaalien hyödyntäminen. Olen käyttänyt samoja suomennuksia Balzacqin turvallistamisen teorian käsitteistä, joita on käytetty aikaisemmissa tutkimuksissa, kuten Kallioniemen (2024) ja Vaatmannin (2022) pro gradu tutkielmissa.

Balzacqin (2011) näkemyksessä turvallistamisen teoria tarkoittaa sitä, että kaikki ongelmat eivät ole uhkia ja joistakin tulee turvallisuusuuhkia diskursiivisen politiikan avulla. Balzacq näkee turvallistamisessa kaksi lähtökohtaa: sosiologisen sekä filosofisen. Balzacq näkee, että Kööpenhaminan koulukunta kuuluu filosofiseen taustaa, koska se pohjaa enemmän kielen käyttämiseen. (Balzacq 2011a, 1.) Balzacqin turvallistamisen teoria puolestaan perustuu sosiologiseen näkemykseen, joka ymmärtää turvallistamisen strategisena prosessina. Tämä prosessi syntyy osana olosuhteiden muodostumista. Nämä olosuhteet pitävät sisällään kontekstin, yleisön sosiaalisen taipumuksen sekä vallan, jonka puhuja ja kuuntelija tuovat vuorovaikutuksessaan. (Balzacq 2011a, 1–2.) Burke (2002) on argumentoinut, että turvallisuudesta puhuminen saa aikaan useita asioita, joista kaikki eivät ole toivottuja. Turvallistamisen problematiikkaan liittyy se, että turvallisuus nähdään positiivisena arvona, jota halutaan lisätä. Se jättää huomioimatta tällöin muut tavat tarkastella ongelmaa. (Ks. Koskela 2009, 63.) Tutkielmaani tarkastelu pohjautuu Balzacqin teoriaan, joita muut turvallistamisen teoreetikot tukevat. Tiktok-videoiden tekijöiden olosuhteet syntyvät

sovelluksen alustalla, joka muodostaa osan kognitiivisen sodankäynnin kontekstista sekä videon tekijöiden auktoriteetin rakentumisen.

Turvallistaminen voi olla diskursiivista tai ei-diskursiivista, tahallista tai tahatonta ja performatiivista. Toisin sanoen se voi olla suunniteltua tai muodostua erilaisista toimista, joiden tarkoituksena ei ollut olla turvallisuusuhka. Turvallistaminen sisältää käytäntöjä, jotka ilmentävät habituksen kautta yhteisesti jaettuja ja rakennettuja ymmärryksiä, jotka periytyvät toisista ja usein kilpailevista yhteiskunnallisista kentistä, jotka dispositiivi yhdistää. (Balzacq 2011a, 2.) Balzacqin näkemystä on turvallistamisesta kritisoinut Vuori (2025), joka näkee, että turvallistamisen kontekstin tarkastelu voi johtaa puheaktin perinteisten ja luonnollisten vahvuuksien yhdistymiseen. Vuori jatkaa, että turvallistaminen voi liittyä tunteiden herättämiseen yleisössä mutta myös referenttiobjektiin liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien sekä puhujan ja yleisön suhteen muuttamiseen. (Vuori 2025, 3.)

Balzacqin mukaan (2011a, 4) turvallistaminen on saanut vaikutteita J.L. Austinin (1962) kehittämästä puheaktin teoriasta. Puheaktin tai puhetoimen syntymisen Allan (1997, 454) on määritellyt siten, että puhuja esittää lausuman kuulijalle tietyssä kontekstissa. Ihmisten tuottamat puheaktit ovat osa sosiaalista vuorovaikutusta. Toisaalta Habermas (1976) on määritellyt puheaktin seuraavasti. Se tarkoittaa, että puhuja sanoo jotakin ymmärrettävää. Kuulija ymmärtää tämän sanotun asian, ja näin puhuja tulee ymmärretyksi. Habermas lisää, että puhujan on hyvä uskoa sanomansa olevan totta, jotta kuulija voi jakaa puhujan tiedon. (Ks. Allen 1997, 465.) Puheaktin tuottajina toimivat videoiden tekijät, jotka esittävät kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä argumentteja, vaikkakin videoiden välityksellä. Tämän voi tutkielmani näkökulmasta tulkita sosiaalisen vuorovaikutuksen osana.

Austinin (1962) näkemyksen mukaan yksi virke voi välittää kolmen tyypistä aktia, joista muodostuu koko puheaktin tilanne (Balzacq 2011a, 4). Lokutiivinen akti tarkoittaa, että puhuja sanoo lauseen, jossa on tunnistettavia ilmaisuja ja puhutaan tunnistettavalla äänensävyllä tai painolla. Näiden merkkien kokonaisuus on kuulijalle ymmärrettävissä (ks. Allen 1997, 455). Toinen puheaktin osa on illokutiivinen akti. Se tarkoittaa, että puhuja kertoo lausetta ja samalla suorittaa esittävän teon, kuten kiittää tai tekee ennustuksen, johon puheaktin toimijuuden käsite perustuu. Toisin sanoen puhujan kertoessa, vaikka mielipidettä ja esittäessä siihen liittyvän pyynnön tapahtuu illokutiivinen akti. (Balzacq 2011a, 4–5.) Viimeistä aktia kutsutaan perlokutiiviseksi. Se tarkoittaa puheesta johtaneita seurauksia tai vaikutuksia, joiden tarkoituksena on herättää kohdeyleisössä tunteita, uskomuksia, ajatuksia tai toimia. Perlokutiivinen akti on siis kielellisten toimien syy-seuraussuhde, ja tämän takia ei kuulu

sinällään puheaktiin. Puhujan tavoitteena on siis esittävällä lauseella saada kuulijoissa reaktio aikaan. Yleensä illokutiivinen ja perlokutiivinen akti sekoitetaan, juurii tästä puhujan tavasta sanoa ja sanomisen tavoitteen takia. (Balzacq 2011a, 5.)

Puheaktia on tutkinut myös Searle (1969), jonka mukaan puhujan täytyy esittää vähintään kolme aktia: sanojen käyttäminen, referoida tai ennustaa ja komentaa, luvata tai todeta. Searle on käsitteellistänyt puheaktit seuraavasti. Sanojen käyttäminen on esittää lausahdusakti. Referointi ja ennustaminen on nimetty ehdotusaktiksi ja komentaminen ja muut vastaavat tavat sanoa ovat illokutiivinen akti. (Searle [1969] 1995, 23–24.) Allen (1997) kommentoi, että Austin (1962) loi puheaktin teorian pohjan mutta, Searle (1969) on kehittänyt illokutiivista käsitettä eteenpäin ja laatinut sille useita erilaisia esimerkkejä, jotta nämä tavat sanoa, kuten komentaa, tunnustetaan. Ne voi tunnistaa lausuman kontekstista. (Ks. Allen 1997, 458.) Koska olen kiinnostunut tutkimaan, miten Tiktok-videoiden tekijät turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä, minun pitää tunnistaa heidän puheistaan lokutiiviset ja illokutiiviset aktit. Näiden avulla pystyn tunnistamaan videoiden tekijöiden uhan konkretisoimisen keinoja ja mahdollisesti myös ratkaisuja.

Turvallistamisen teorian keskeiset olettamukset

Turvallistamisen teoriassaan Thierry Balzacq luo teoreettiset olettamukset yhteisesti jaetuista, kontekstista ja käytännöistä, jotka ovat yleisön keskeisyys, toimijan ja kontekstin keskinäisriippuvuus sekä turvallistamisen välineet (Balzacq 2011a, 8).

Olettamus yleisön keskeisyydestä

Balzacqin mukaan olettamus yleisön keskeisyydestä tarkoittaa ongelman nopeaa turvallistamista: voimaannuttavan yleisön täytyy hyväksyä turvallistajan väitteet. Voimaannuttava yleisö tarkoittaa yleisöä, jolla on suora syy-seuraussuhde ongelman kanssa, ja kyky ottaa käyttöön turvallistajan luomat toimet ongelman ratkaisemiseksi. (Balzacq 2011a, 8–9.) Murray J. Edelman (1988) kommentoi onnistuneen turvallistamisen olevan sidottu turvallistajan kykyyn tunnistaa yleisön tunteita, tarpeita ja kiinnostuksen kohteita. Toisin sanoen suostutellakseen yleisön mukaan, turvallistajan täytyy saavuttaa perlokutiivinen efekti muokkaamalla kieltään kohti yleisön kokemusta. (Ks. Balzacq 2011a, 9.) Tätä turvallistajan toimintaa Kenneth Burke (1955) on kuvannut siten, että vaikuttava suostuttelu vaatii puhujan argumentoinnin resonoivan kuulijoiden kielen, eleiden, soinnun, järjestyksen, asenteiden, ideoiden, identifiointien kansa. (Ks. Balzacq 2011a, 9.) Buzan ym. (1998) on puolestaan määritellyt yleisön roolin seuraavasti siten, että ongelma on turvallistettu vain silloin, kun yleisö

on sen hyväksynyt. Tämä hyväksynnän pitää näkyä muuten puhutaan vain turvallistamistoimista. (Buzan ym. 1998, 25.)

Oleellista onnistuneessa turvallistamisessa on, minkälaista tukea turvallistaja voi yleisöltä saada: formaalia tai moraalista. Näitä tuen muotoja ei ole sopivaa sekoittaa, koska ne eivät ole tasa-arvoisia ja statukseltaan samanlaisia. Esimerkiksi sodan uhatessa poliitikot hakevat moraalista tukea kansalta sekä institutionaalisilta elimiltä, joiden asenteilla on suora syy-seuraussuhde suunniteltuihin tavoitteisiin uhan poistamiseksi. Vaikka moraalinen tuki on riittävä sinällään, se ei ole sitä, koska instituutiot tekevät muodolliset päätökset, jotka ohjaavat hallitusta ottamaan käyttöön tietyn poliittisen toimen. Yleisöllä ei ole samaa valtaa kuin turvallistajalla on. (Balzacq 2011a, 9.) Kasper (1990) on argumentoinut, että turvallistaja pyrkii aina vakuuttamaan mahdollisimman laajaan yleisöön ja heidän täytyy pitää yllä sosiaalista suhdetta kohdeyleisön kanssa (ks. Balzacq 2011a, 9). Vaikka poliittiset toimijat saisivat muodollisen tuen, mutta rikkovat sosiaalisia siteitä, se voi romuttaa heidän uskottavuutensa. Tämä kuvaa, miksi poliitikot vuoraavat turvallisuusargumentit tunteellisella kielellä, jotta voivat voittaa yleisön tuen. (Balzacq 2011a, 9.) Côté (2016, 554) on argumentoinut, että nykyinen turvallistamisen kirjallisuus kuvaa edelleen yleisöä oleellisena osana turvallistamista. Se jättää kuitenkin yleisön roolin huomioimatta ja näkee sen merkityksettömänä turvallisuuden tuottamisessa. Tutkielmassani yleisön olen määritellyt Tiktok-videoiden katsojiksi ja argumentoin myöhemmin, ovatko he hyväksyneet turvallistamispuhetta.

Olettamus toimijan ja kontekstin keskinäisriippuvuudesta

Olettamus toimijan ja kontekstin keskinäisriippuvuudesta Balzacqin mukaan tarkoittaa sitä, että turvallisuuden semanttinen tausta on tekstimerkitysten yhdistelmä: sekä kirjoitettu että puhuttu kieli. Turvallistaja on aikaisempien vuorovaikutus- ja nykytilanteiden avulla saanut tietoa referenttiobjektin historiallisesta ja kulttuurillisesta merkityksestä. Turvallistamisen performatiivisuus on sekä semanttisen, eli merkitysohjallisten säännönmukaisuuksien ja kontekstuaalisten olosuhteiden välissä. (Balzacq 2011 a, 11.)

Thierry Balzacq kehittämä turvallistamisen teoria tukee oletusta siitä, että kieli on performatiivista, eli lausumalla termi ”turvallisuus” aikaisempi asioiden laita muuttuu. Tämä korostaa puheaktin sisältämiä toimia, joilla turvallisuutta lähestytään. Se muokkaa kontekstia lausumalla lausuntoja, joiden onnistuminen riippuu ”onnellisuusehdoista”: kommunikaation käytännöllisyydestä sekä välttämättömistä ja riittävästä säännöistä. Nämä säännöt pitää valita, jotta kielelliset teot tuottavat vaikutustaan. Toisin sanoen puheaktin avulla voidaan muuttaa kontekstia tiettyyn suuntaan. Oleellista on sanojen voima, eli turvallisuuden käsite mahdollistaa

uusien kontekstien syntymisen tai muuttaa jo olemassa olevat joksikin muuksi. (Balzacq 2011a, 11.)

Kielellisellä sisällöllä voidaan Balzacqin (2011a) mukaan muokata konteksti sijoittamalla se yksittäiseen ryhmään, jolla on pahaenteinen sävy. Tällaiset diskurssit antavat poliittiselle eliitille mahdollisuuden ryhtyä poliittisiin toimiin epävarmuuden lievittämiseksi. (Balzacq 2011a, 12.) Turvallistamisen teoria on sivuuttanut ”ulkoiset ja raa’at” uhat, joiden olemassaolo ei ole riippuvainen kielellisestä sovittelusta vaan uhkaavat ihmiselämää. Turvallisuusongelma ilmenee vain kielipelin kautta: se, miten ongelmat ovat siellä jossain, riippuu yksinomaan siitä, miten kuvailemme niitä kielellisesti. Kieli parhaimmillaan muuttaa käsitystämme todellisuudesta, mutta ei rakenna sitä. (Balzacq 2011a, 12.) Tutkielmani näkökulmasta oleellista on analysoida, miten Tiktok-videoiden tekijät rakentavat kognitiivisesta sodankäynnistä pahaenteisiä sävyjä.

Uhat eivät ole vain institutionaalisia, sillä ne voivat hajottaa poliittisia yhteisöjä ilman kielenkäyttöä. Näin ollen analysoidessa turvallisuusongelmia täytyy ymmärtää, miten ulkoinen konteksti ja ulkoiset objektiiviset kehityskulut vaikuttavat turvallistamiseen. Jotta yleisön huomio saadaan kiinnittymään vaaralliseksi tulkittuun tapahtumaan tai kehitykseen, turvallistajan sanojen on resonoitava sen kontekstin kanssa, johon hänen toimintansa sijoittuu. (Balzacq 2011a, 13.) Uhista puhuttaessa Koskelan (2009) mukaan kielellä on vahva performatiivinen rooli, jotta voidaan osoittaa jotakin, mitä vastaan taistella. Näiden voidaan suunnata epävarmuuden pelko kohti kuvitteellistakin vihollista. (Koskela 2009, 56.) Balzacq (2011a) jatkaa, että voittaakseen yleisön puolelleen turvallistajan puheen on liityttävä ulkoiseen todellisuuteen. Turvallistamisen myönteinen lopputulos riippuu turvallistajan valinnassa siitä, miten määritetään sopiva ajankohta, jonka sisällä yleisön tunnistaminen helpottuu. Kun turvallisuuden käsitettä käytetään, yleisöt katsovat ympärilleen ja etsivät olosuhteita, joilla voidaan oikeuttaa käytetty artikulointi. (Balzacq 2011a, 13.)

Turvallistaminen on historiallinen prosessi, joka syntyy edeltävien tapahtumien vaikutuksesta. Se sisältää samanaikaisia tekoja, joilla on turvallistamiseen vahvistavia tai kielteisiä vaikutuksia. Koska turvallistaminen on useiden erilaisten monimutkaisten kokoelmien lähde, tutkimuksen keskittyminen pelkästään uniikkeihin tekijöihin, esimerkiksi puheaktiin, voi epäonnistua, mikäli toiset elementit käyttävät suurta vaikutusvaltaa prosessiin. Turvallisuuden semanttinen repertuaari on yhdistelmä tekstuaalista ja kulttuurista merkitystä, jotka yhdessä muodostavat viitekehyksen, jonka kautta turvallisuutta koskevat lausunnot voidaan ymmärtää. (Balzacq 2011a, 14). Kuten Bubandt (2005) kommentoi, turvallisuus on paikallisen poliittisen

historian suhteen ymmärrettävissä, ja että turvallisuus käsitteellistetään poliittisesti, harjoitetaan eri tavalla eri paikoissa ja eri aikana (ks. Balzacq 2011a, 14). Tutkielmani aiheena on kognitiivinen sodankäynti, joka on moderni sodankäynnin muoto. Siihen liittyy pitkä historiallinen prosessi aina kiinalaisen sotamestarin Sun Tzun näkemyksistä lähtien.

Turvallistamisen tarkoituksena on jäsentää kokonaisuuden ja kehityksen eri ominaisuuksia saman otsikon eli uhan alle. Turvallisuuslausumat ovat monimutkaisia ketjuja rakentavia ja performatiivisia argumentteja, jotka osoittavat kohti eksistentiaalisesti uhkaavaa referenttiobjektia. (Balzacq 2011a, 14.). Sapir (1934) on argumentoinut, että turvallisuuslauseiden tarkoituksen on kiinnittää yleisön huomio henkilöön, esineeseen, ajatukseen, tapahtumaan tai ennakoituun toimintaan (ks. Balzacq 2011a, 14). Täten voidaan todeta, että turvallisuus on symboli, joka on luonnollisesti kehystetty. Sen muokkaamiseen tarvitaan puhujan järkevät lauseet ja parhain informaatio kontekstista. (Balzacq 2011a, 15.) Tutkielmassani analysoin, miten videoiden tekijät rakentavat kognitiivisesta sodankäynnistä turvattomuuden symboleja performatiivisin argumentein.

Turvallistamisen välineet

Turvallistaminen ilmenee yleensä haasteellisissa tilanteissa. Se koostuu käytännöistä, jotka ovat yhteisesti jaettuja ajatuksia. Ne ovat sosiaalisia työkaluja ja olemuksia, jotka kehystävät turvallisuusongelmaa. Nämä turvallistamisen välineet yhdistyvät dispositiivissa (Balzacq 2011, 15.) Foucault (1977) on määritellyt dispositiivin kolmella erillä tavalla. Ensimmäiseksi se tarkoittaa sanotun ja sanomatta jäänen kokonaisuutta. Toinen näkökulma on historiallinen diskurssi, joka muuttuva mutta hetkellisesti vakiintunut suhteessa muihin diskursseihin ja käytäntöihin. Kolmanneksi se on yritys ratkaista jokin keskeinen yhteiskunnallinen ongelma. (Ks. Peltonen 2008, 75.) Turvallistaminen ei ole välttämättä seurausta rationaalisesta suunnittelusta, jossa tavoitteet asetetaan etukäteen ennalta määritellyn agendan mukaan (Balzacq 2011, 15).

Resckwitz (2002) on määritellyt nämä käytännöt seuraavasti: ne ovat käyttäytymisen rutiininomainen luokka, joka sisältää useita toisiinsa kytkeytyneitä elementtejä, kuten ruumiillista ja henkistä toimintaa, esineiden ja niiden käytön tietämistä ja taustatietoa tunnetiloista ja motivaatitiedosta ymmärryksen ja osaamisen muodossa. (Ks. Balzacq 2011, 15.) Balzacq (2011a) jatkaa, että turvallisuuskäytänteet esitetään politiikan välineiden kautta. Ne eivät ole pelkästään teknisiä toimintoja, vaan aktivoivat tietyt dispositiivit, jolloin turvallisuuskenttä syntyy ja muuttuu. Tällaiset keinot ovat sosiaalisia, joiden avulla epävarmuuden tai turvallisuuden ammattilaiset ajattelevat uhkia. Ne perustuvat taustatietoon

uhasta ja siitä, miten se tulee kohdata. Turvallistamisen välineet ovat tunnistettavia sosiaalisia ja teknisiä dispositiiveja, jotka ilmentävät tiettyä uhkakuvaa, jotka julkisessa toiminnassa määritellään turvallisuusongelmaksi. (Balzacq 2011, 16.)

Turvallistamisen välineillä on neljä perustyyppiä. Ensimmäinen perustyyppi on, että jokaisella välineellä on omat piirteensä, jotka yhdistävät sen muihin. Toisen perustyyppin välineillä on tietyt toimintatapansa, osaamisvaatimuksensa ja toteutusmekanisminsa. Ajatuksena on se, että työkalut ovat eräänlaisia instituutioita eli niillä on rutiininomaisia sääntö- ja menettelytapakokonaisuuksia, jotka jäsentävät yksilöiden ja organisaatioiden välistä vuorovaikutusta. Kolmas perustyyppi on, että turvallistamisen työkalut muokkaavat julkista toimintaa siten, että tavoitteena on osoittaa sellaiset ongelmat, jotka tunnistetaan uhaksi. Neljännessä perustyyppissä työkalut ilmentävät uhkan tiettyä kuvaa ja sitä, mitä sille pitäisi tehdä. (Balzacq 2011a, 16.)

Balzacq (2011a) on jakanut turvallisuuskäytännöt kahdeksi erilaiseksi työkaluryhmäksi: rekulatiivisiin eli säänteleviin sekä kapasiteettiin liittyviin työkaluihin. Sääntelevät työkalut yrittävät normalisoida kohdeyksilöiden käyttäytymistä: tästä esimerkkinä perustuslait. Työkalut vaikuttavat sosiaalisten toimijoiden käytökseen estäen tiettyjä toimia ja vähentäen uhkan mahdollisuutta: esimerkiksi kielletään tietyt poliittiset toimet, jotka muuttuvat uhaksi tai edistävät tiettyä käsitystä uhkasta. Ne tarjoavat kehyksen, jossa kapasiteettityökalut toimivat. (Balzacq 2011a, 17.) Kapasiteettityökalut puolestaan vaativat mahdollistamistaitoja. Tällaiset taidot auttavat yksilöiden, ryhmien ja toimijoiden kykyä tehdä päätöksiä ja toimia, joilla on kohtuullinen onnistumisen todennäköisyys. Sääntelevät työkalut ovat hallinnollisia prosesseja. Kapasiteettityökalut ovat erityisiä tapoja kohdistaa ulkoista kurinpitoa yksilöihin ja ryhmiin. Ne pitävät sisältävät informaatiota, kouluttautumista, voimakäyttöä ja muita resursseja, joita vaaditaan tavoitteiden saavuttamiseksi. (Balzacq 2011a, 17.)

Turvallistamista tutkittaessa on paljastettava prosessi, jossa turvallistaja houkuttelee yleisön hyväksymään tietyn tulkinnan tapahtumista. Diskursiivisen toiminnan ydin on kyky saada vastaanottaja tai yleisö suorittamaan teon. Se on toimijuutta, jossa turvallistaja käsittelee ongelmia keskeisen tiedon kautta. Lopulta diskurssit muokkaavat sosiaalisia suhteita ja rakentaa niiden muotoa ja rakenteita. (Balzacq 2011a, 23.) Toinen lähestymistapa Balzacqin (2011a, 23) mukaan liittyy diskursiiviseen toimintaa, kuten myös kausaaliset ja konstitutiiviset voimat, pyrkivät vastaavat kysymykseen miksi Toisin sanoen analyysi kohdistuu kohti ideaa: jos halutaan käsitellä, mitä sanottaessa on tehty (illokutiivinen toimi), täytyy antaa arvoa myös

tietyn toiminnan vaikutuksille (perlokutiivinen toimi) eli mitä sanomalla tehdään (Balzacq 2011a, 24).

Sanojen merkitys riippuu kontekstista, turvallistajan valta-asemasta, lausuntojen suhteellisesta pätevyydestä, joille yleisön suostumusta pyydetään sekä tavasta, jolla turvallistaja perustele asian eli käyttämästään diskursiivisesta strategiasta. Lyhyesti aikomukset viittaavat siihen, mitä turvallistaja haluaa saavuttaa artikuloimalla tietyn lausuman yhteiskunnallisessa kontekstissa. (Balzacq 2011a 25.) Balzacq (2011a) argumentoi, että viranomaisilla on muihin turvallistajiin verrattuna helpompi turvallistaa ongelma, koska he tietävät enemmän aiheesta ja ovat vaikuttavassa asemassa poliittisen pääoman vuoksi. Lisäksi heillä on pääsy massamediaan. Valta suostutteluun saadaan oletuksesta turvallistajan tiedoista sekä yhteisen hyvän eteen tekemästä työstä. Tieto (kulttuurillinen pääoma), luottamus ja valta-asema (poliittinen tai symbolinen pääoma) ovat yhteydessä toisiinsa. Tapa, jolla turvallistaja tekee tapauksen, seuraa kahdesta pääperiaatteesta, joita ovat tunteellinen intensiteetti ja looginen täsmällisyys (todistaa, kuinka kriittinen ongelma on ja mitä se merkitsee yleisölle ja näyttää myös seuraukset). (Balzacq 2011a 25–26.) Tutkielmani näkökulmasta haluan selvittää, miten videoiden tekijät vetoavat katsojien tunteisiin. Lisäksi haluan analysoida, kuinka loogisia heidän päätelmänsä ovat kognitiivisen sodankäynnin turvallisuusongelman kriittisyydestä sekä mitä se merkitsee katsojille.

Yleisön hyväksyntä turvallistamiselle

Tutkielmani keskittyy Tiktok-videoiden tekijöiden keinoihin rakentaa turvallistamista kognitiiviseen sodankäyntiin liittyen. Oleellista Balzacqin (2011) teoriassa on huomioida yleisön hyväksyntä näille toimille sekä mahdolliset turvallistamisen välineet, jotka ovat syntyneet turvallistajan toimesta. Jotta tutkielmassani otetaan tämä näkökulma teoriasta huomioon, olen kerännyt aineistosta kvantitatiivista eli määrällistä tietoa videoiden näkyvyydestä, kuten katsojamääristä ja tykkäyksistä. Näiden numeraalisten tietojen kautta ja sitoen aikaisempaan tutkimukseen argumentoin, onko yleisö eli videoiden katsojat hyväksyneet turvallistamisen. Tarkastelen Balzacqin teoriassa olevia turvallistamisen välineitä viimeaikaisten lainsäädäntömuutoksien kautta, jotka koskevat Tiktokia ja kyberturvallisuutta. Tuon esiin myös yleisön reaktion näihin lakimuutoksiin.

Balzacqin (2011a) mukaan yleisön keskeisyydessä on kyse ongelman nopeasta turvallistamisesta. Tätä varten yleisö tarvitsee syy-seuraussuhteen ongelman kanssa ja turvallistajan neuvomat toimet ongelman ratkaisemiseksi. (Balzacq 2011a, 8–9.) Tätä toimintaa on kuvannut siten, että vaikuttava suostuttelu vaatii puhujan argumentoinnin resonoivan

kuulijoiden kanssa. Näitä keinoja ovat peilata puhumisen, eleiden, soinnun, järjestyksen, kuvan, asenteen, idean, identifioiden tavat toisen tapoihin. (Balzacq 2011a, 9.) Yleisön hyväksynnän suora tarkastelu on haastavaa, koska emme voi olla varmoja, miten videoiden käyttämät turvallistamisen metodit ovat vaikuttaneet katsojiin, ja ovatko he tehneet ehdotettuja turvallistamistoimia. Balzacq (2011) mukaan oleellista on yleisön antama tuki, joka voi olla formaalia, että moraalista. Yleisöllä ei ole samanlaista valtaa kuin turvallistajalla, joten vaatimukset tavoitteiden saavuttamiseksi ovat tärkeitä. (Balzacq 2011a, 9.)

Olen aineiston keräämisen yhteydessä ottanut ylös myös videoiden määrällisen datan, kuten katsojamäärät, tykkäykset, kommentit, tallennukset ja jaot. Turvallistaja pyrkii aina vakuuttamaan mahdollisimman laajan yleisön, koska heidän täytyy ylläpitää sosiaalista suhdetta kohde yleisön kanssa (Balzacq 2011a, 9). Aineisto koostuu yhteensä 35 videoista. Näitä videoita on katsottu 308 565 kertaa, tykkäyksiä videoissa on yhteensä 18 811, kommentteja 695, tallennuksia 2144 ja jakoja 907. Videon tekijöitä on yhteensä kahdeksantoista ja seuraajia heillä on yhteensä 290 432 kappaletta. Eniten katsojien aktiivisuutta on Henkilö 6 videolla, jossa hän puhuu Yhdysvaltojen poliittisesta tilanteesta ja miten Venäjän on pyrkinyt siihen vaikuttamaan. Videota on katsottu yli 167 000 kertaa ja kommentoitu 405 kertaa. Tykkäyksiä video on kerännyt yli 9 000 ja yli 1300 kertaa se on jaettu tai tallennut. Aineistosta vähiten aktiivisuutta on henkilö 13 videolla, jossa hän on nauhoittanut televisiosta keskustelua liittyen Tiktokiin. Videota on katsottu 55 kertaa ja tykätty 2 kertaa. Muut aktiivisuutta katsojilta ei ole tullut videolle.

Yleisön osallisuutta Tiktokissa on tutkinut Huertas-Bailén ym. (2023). He ovat määritelleet, että yleisö on se, joka käyttää videoita ilman vuorovaikutusta, esimerkiksi ei tykkää tai kommentoi videota. Seuraajiksi nähdään ne, jotka ovat vuorovaikutuksessa videon kanssa, kuten kommentoimalla videota tai jakamalla sen eteenpäin. Näin heidät nähdään hyväksyvän videon sisällön. (Huertas-Bailén, Quintas-Foufe & Gonzáles-Neira 2023, 90.) Tästä näkökulmasta tarkasteltaessa aktiivisuus videoissa jää vähäiseksi, vaikka katsojia on ollut suhteellisen paljon. Näin voidaan olettaa, että videoiden tekijät eivät olet onnistuneet turvallistamisessa.

Toisaalta Jakson (2006) on argumentoinut, että turvallistamisprosessi voidaan tunnistaa lisääntyneistä uhkakäsityksiä, kun on nähtävissä kielen ja hallinnon muutoksia, jotka viestivät uusien käytäntöjen kehittämisestä (Jakson 2006, 312). Viime vuosina eri maissa lisääntyneen informaatioympäristön ja lisääntyneiden informaatiouhkien myötä lainsäädäntö tai muunlainen strateginen ohjaaminen on edistynyt: esimerkiksi Valtioneuvoston julkaisemassa puolustuselonteossa ehdotetaan Informaatioturvallisuuden konseptin kehittämistä vastaamaan

näihin uhiin (Valtioneuvosto 2024, 106). Huhtikuussa tuli voimaan uusi Kyberturvallisuuslaki eli EU:n kyberturvallisuusdirektiivi (NIS 2), jonka tarkoituksena on vahvistaa jäsenvaltioiden kyberturvallisuutta kriittisillä aloilla, kuten liikenne-, energia- ja terveydenhuoltoaloilla. Toimijoiden on jatkossa arvioitava ja hallittava riskejä, jotka koskevat käyttämiensä viestintäverkkojen ja tietoturvajärjestelmien turvallisuuteen. (Kyberturvallisuusdirektiivi 2025.) Pisimmällä tämän kaltaisen turvallistamisen on vienyt Yhdysvallat, joka vuonna 2020 uhkasi Tiktok-kielolla, jos yritystä ei myytäisi yhdysvaltalaiselle yritykselle. Tähän syynä nähtiin kansallinen turvallisuus ja avoimuus sisältöä suosittelevien algoritmien toiminnassa ja alustan pääsy henkilötietoihin. Vuonna 2025 hyväksyttiin laki suojelemaan amerikkalaisia ulkomaisten vastustajien valvomilta sovelluksilta, kuten Tiktok. (Rubbert 2025.) Lisäksi Kiina ja Yhdysvallat ovat päässeet sopuun Tiktokin myymisestä yhdysvaltalaiseen omistukseen (Stenvall 2025). Vaikka suoraa yhteyttä kognitiiviseen sodankäyntiin näissä lainsäädännöllisissä uudistuksissa ei ole, niin poliittista tahtotilaa tarvitaan erilaisia sovelluksia ja järjestelmiä vastaan (Vasankari 2024, 43). Tässä voidaan nähdä jonkinlaisen turvallistamisprosessin onnistuneen ja saaneen osittain yleisön hyväksynnän.

Yleisö voi täyttää kaksi tehtävää: tarjota moraalista tukea ja antaa turvallistajalle virallisen mandaatin, kuten lainsäädännöstä äänestämisen, jota ilman uhkaan puuttuva politiikka ei olisi mahdollista (Balzacq ym. 2016, 500). Lakiuudistukset eivät ole kuitenkaan menneet läpi ilman kritiikkiä yleisöltä. Kuten Tiktok-kieltoon, yhdysvaltalaiset kansalaisvapausryhmät American Civil Liberties Union ja Electronic Frontier Foundation ovat jättäneet oikeudellisia haasteita vedoten siihen, että Tiktokin säätely-yritykset voivat loukata amerikkalaisten ensimmäisen ja neljännen lisäyksen mukaisia oikeuksia (Rubbert 2025).

Vastusta on saanut myös Euroopan Unionin komission vuonna 2022 aloitettu lainsäädännön työstäminen, jonka tarkoituksena on suojella lapsia seksuaaliselta hyväksikäytöltä netissä. Tämä kuitenkin vaatisi kaikkien internetissä lähetettävien viestien tarkkailua. Kuten tieteellisissä tutkimuksissa on todettu, tämänkaltaista laitevalvontaa käytettäisiin ennen pitkään väärin. Tätä esitystä vastustaa myös yhä useampi jäsenvaltio. (Eronen 2024.)

Turvallistaja pyrkii aina vakuuttamaan mahdollisimman laajan yleisön ja heidän täytyy pitää yllä sosiaalista suhdetta kohdeyleisön kanssa. Vaikka poliittiset toimijat saisivat muodollisen tuen, mutta rikkovat sosiaalisen siteen vaalipiireihin, voi se romuttaa heidän uskottavuutensa. (Balzacq 2011a, 9.) Tätä näkökulmaa tarkastellessa voidaan pohtia, ovatko lainsäädäntöjen laatijat saaneet yleisöltä moraalista hyväksyntää kuitenkaan.

Tämä luku on käsitellyt Thierry Balzacqin turvallistamisen teoriaan oleellisena osana kuuluvaa yleisön hyväksyntää. Tarkastelin ensin näkökulmaa Tiktok-videoiden katsojien näkökulmasta perustuen videoiden määrällisiin tietoihin, kuten tykkäyksiin ja kommentteihin. Tämän jälkeen siirrin keskustelen laajemmaksi koskemaan Balzacqin turvallistamisen välineisiin perustuen, eli minkälaista lainsäädäntöä on tehty liittyen sosiaalisiin medioihin ja niissä toimiseen. Lopuksi argumentoin, että vaikka uusia lakeja on laadittu niin se ei tarkoita, että yleisö on ne hyväksynyt, koska poliitikot ovat jättäneet huomioimatta yleisön moraalisen tuen merkityksen.

Aikaisempi turvallistamistutkimus kognitiivisesta sodankäynnistä

Tässä alaluvussa tarkastelen aikaisempaa tutkimusta liittyen Tiktokiin, kognitiiviseen sodankäyntiin ja turvallistamiseen. Tutkielmani aiheen liittyessä Tiktok-videoiden tekijöiden tapaan turvallistaa kognitiivista sodankäyntiä on perusteltua perehtyä siihen, millaista aikaisempaa tutkimusta aiheesta on tehty. Perehtyessäni aiempaan tutkimukseen huomaa, että tästä näkökulmasta tutkimusaiheeni ei ole vielä tarkasteltu. Perehdyn aikaisempaan tutkimukseen siten, että haen tietoa erillisesti siitä, millaista tutkimusta turvallistamisesta ja Tiktokista on tehty, sekä millaista tutkimusta turvallistamisesta ja kognitiivisesta sodankäynnistä on tehty.

Tiktokin ja turvallistamiseen liittyvää tutkimusta on tehty jonkun verran. Löytämäni tutkimusartikkelit koskevat usein Kiinaa. Tiktokia ja mediaa on tutkinut Wagner (2024), joka tarkastelee aihetta kulttuurin tutkimuksen avulla. Hänen näkökulmansa on, miten Tiktok mahdollistaa globaalista kulttuuria. Wagner korostaa, että vaikka Tiktok luo loputtomasti mahdollisuuksia vuorovaikutukseen. (Wagner 2024, 335–336.) Myös Mishra ym. (2022) on tutkinut Kiinaa ja Tiktokia. He tutkivat, millaista keskustelua Intian päätös herätti kieltää Tiktok ja muut kiinalaiset sovellukset. Kielto on ollut osa taloudellista nationalismia ja geopolittista kilpailua: yleisellä tasolla tämänkaltaiset kiellot liittyvät kansallisen turvallisuuden kontekstiin. (Mishra, Yan & Schroeder 2022, 814, 832.)

Tutkimuksessaan Brown (2024) on tarkastellut, miten Euroopan Unioni ja Yhdysvallat ovat vastanneet Kiinan luomaan uhkaan globaalissa digitaalitaloudessa. Tähän uhkaan Yhdysvallat ovat vastanneet tiukemmilla rajoituksilla kuin Euroopan Unioni, mutta samakaltaisuuksia löytyy. (Brown 2024, 1089.) Myös Grön ym. (2023, 5993) ovat tehneet Kiinan liittyvää tutkimusta, jossa he tarkastelevat, miten Kiinassa ihmiset reagoivat kehittyviin alustoihin ja niiden muutoksiin.

Seuraavaksi tarkastelen aikaisempaa tutkimusta turvallistamisesta ja kognitiivisesta sodankäynnistä. Haun perusteella tutkimusta on tehty jonkin verran, mutta enemmän aiheet liittyvät hybridisodankäyntiin, dis- ja misinformaation sekä Kiinaan ja Venäjään. Ördén (2024) on tarkastellut kognitiivista sodankäyntiä neuropoliittisesta näkökulmasta, jossa ihmisen haavoittuvuus muuttuu turvallisuusongelmaksi neurotieteen kehittyessä kognitiivisen ylivoimaisuuden saavuttamiseksi. Kun neurotieteilijät tulevat mukaan kognitiivisen sodankäynnin kautta turvallisuuskeskusteluun, heidän työnsä muuttuu eksistentiaalisesti samalla muokaten tutkimuksen tekemisen käytäntöä. (Ördén 2024, 607, 619.)

Kognitiiviseen sodankäyntiin ja turvallisuuteen liittyvää tutkimusta on tehnyt Ciornei (2024) osana väitöskirjaansa. Hän on tarkastellut, miten nykyaikaiset strategiset narratiivit ovat osa hybridikonflikteja. Lisäksi Ciornei on pyrkinyt ymmärtämään, miten näitä käytetään, esimerkiksi Naton strategisessa viestinnässä. Hänen mukaansa tällä hetkellä ei voida olla varmoja, mitä narratiivisia strategioita on käytetty saavuttamaan tämänhetkinen etuasema. (Ciornei 2024, 166, 176–177.)

Hybridisodankäyntiä puolestaan on tutkinut Mälksoo (2018), jonka aihe liittyy turvallishallintaan nouseviin käytänteisiin hybridisodankäynnissä hyödyntäen ontologista turvallistamista Euroopan unionissa ja Natossa (Mälksoo 2018, 374). Misinformaation liittyvää tutkimusta on tehnyt Frischlich ym. (2025), jotka esittelevät tälle uuden viitekehyksen. Heidän mukaansa misinformaation on monitasoinen järjestelmä, jonka kautta väärää tietoa leviää. Kehitytty viitekehys vaatii vielä jatkotutkimusta, mutta antaa hyvän lähtökohdan yksilöllisten mallien ja yhteiskunnallisten tekijöiden pohtimiseen misinformaation liittyen. (Frischlich ym. 2025, 1, 6.) Tutkielman aiheeni sijoittuu aikaisemmassa tutkimuksessa lähimmäksi Ciornein (2024) väitöskirjan osaa ja narratiivisen strategian tutkimusta sekä Brown (2024) Tiktokin ja Huaweiin luomiin uhkiin. Tutkimusasetelmani, jossa tarkastelen Thierry Balzacqin (2011) turvallistamisen teoriaa avulla Tiktok-videoiden tekijöiden tapaan turvallistaa kognitiivista sodankäyntiä, tuo keskusteluun erilaisen näkökulman, vaikka sijoittuu sosiaalisen median tutkimuksessa sisällön tuottamiseen.

Turvallistamisteorian analyysitasot

Thierry Balzacqin (2011) mukaan kehys analyysille rakentuu kolme tason analyysiin. Turvallistamisen analyysiä ymmärtääkseen tulee tehdä valintoja, jotta analyysin osalta oleellinen tarkentuisi. Kysymyksenä on, että miten ratkaista ongelma, jota kutsutaan turvallisuusongelmaksi. Tähän on kaksi kriteeriä. Ensimmäinen kriteeri on tunnistaa palapeli nimeltään uhka. Toinen kriteeri on määritellä, miten tästä tehdään selkeää. Turvallistamisen

tutkimuksessa täytyy huomioida, että sen tulee olla julkisen keskustelun keskiöissä ja huomiossa. Lisäksi ongelman tulisi olla toimintojen kohteena, jotka ovat suhteessa julkiseen mielipiteeseen tai lailliseen tai poliittiseen toimintaa. Toisin sanoen sen täytyy olla poliittisen järjestelmän kriittisesti läpikäytävä. (Balzacq 2011b, 32.) Turvallistamisen olemus on kriittinen tai hätään pohjautuva, jos se tuodaan julkiseen keskusteluun ja siitä tulee yhteisesti jaettu. Näin syntyy tarpeellisuus ja välttämättömyys toimia eli riittävät olosuhteet turvallistamiselle. Ongelman tietäminen itsessään ei vielä kerro meille, mikä tekee siitä uhkan ja kenelle, miten ja miksi nyt. Turvallistamisen tutkiminen vaatii ensin analyysin tasojen ja yksiköiden selvittämisen. (Balzacq 2011b, 32.) Buasanin, Waewern ja de Wilden turvallistamisen teoriassa ei ota huomioon kontekstia ja yleisöä. Balzacqin turvallistamisen teoria sen sijaan huomio turvallisuusongelman myös kontekstin ja toiminnan. Analyysi tapahtuu kolmella tasolla, toimija, toimi ja konteksti. (Balzacq 2011b, 35.)

Taulukko 1: Analyysin tasot, (Balzacq 2011b, 36).

Yksiköt	Tasot		
	Toimija	Toimi	Konteksti
	- Turvallistaja, yleisö, funktionaalinen toimija	- kieli- ja lauseopilliset säännöt	- Läheinen eli välitön asetelma, jossa turvallistaminen tapahtuu.
	- valtasuhteet	- heuristiset artefaktit	- Kaukainen eli sosiopoliittinen ympäristö
	- identiteetti	- dispositiivi	- kulttuuri ja historia
	- viitekohde ja viitesubjekti	- turvallistamistoimet	

Ensimmäinen taso on nimeltään toimija. Tämä taso keskittyy toimijoihin ja suhteisiin, jotka jäsentävät tarkasteltavaa tilannetta sisältäen neljä näkökulmaa. Ensimmäisenä näkökulmana on he, jotka avustavat tai vastustavat, joko suoraan tai välillisesti turvallisuusuhan kehittymiseen tai muodostumiseen (turvallistaja, yleisö ja funktionaalinen toimija). (Balzacq 2011b, 35.) Toisena näkökulmana on tunnistetun toimijan valta-asemat tai valtasuhteet. Kolmantena näkökulmana on henkilökohtaiset identiteetit tai sosiaaliset identiteetit, jotka toimivat rajoittajana tai mahdollistajana tunnistetun toimijan käytökselle. Viimeisenä näkökulmana on referenttiobjekti tai referenttisubjekti eli mikä on uhattuna tai mikä sitä uhkaa. (Balzacq 2011b, 36.)

Toisena tasona on toimi, joka tarkoittaa kiinnostusta käytäntöihin sekä diskursiiviseen tai ei-diskursiiviseen. Näiden toimien tarkoituksena on vakuuttaa turvallistamisen prosessista, joka on tutkittava. Lopputulos on avoin politiikalle ja metodeille, jotka luovat turvallisuutta: ne sisältävät käytäntöjä ja viittaavat muuttujiin, jotka ovat ylikielellisiä. Ensimmäinen toimi on toimijatyyli, joka viittaa sopivaan kieleen esittää annettu toimi, kuten kieliopilliset ja syntaktiset kielen säännöt. Toisena näkökulma on, mitä heuristisia artefakteja turvallistaja käyttää luodakseen tehokkaasti resonoivat olosuhteet, jotka helpottavat yleisön mobilisointia. Näitä ovat analogiat, metaforat, tunteet, stereotypiat ja metonymiat, sekä se, miten tarinat kehystetään ja missä mediassa. (Balzacq 2011b, 36.)

Kolmas taso on konteksti, joka tarkoittaa, että keskustelu ei synny tyhjiössä vaan on kontekstuaalisesti rakennettu ja mahdollistettu. Uhka syntyy tietystä kontekstista sekä sen toiminnan kautta. Tämä tarkoittaa, että analysoitavan aiheen konteksti tulee ymmärtää. (Balzacq 2011b, 36.) Vasta tällöin voi tunnistaa toimintatavat, luokkarakenteen ja poliittisen muodostelman, jotka edelleen vaikuttavat analyysin sijoittumiseen oikeellisesti. Läheinen konteksti tai välitön asetelma tarkoittaa vuorovaikutustilannetta, tai tilanteen lajia, johon osallistuja osallistuu, esimerkiksi haastattelu tai seminaari. Kaukainen konteksti keskittyy tekstin sosiopoliittiseen näkökulmaan. Tällä on vahva rekursiivinen vaikutus: esimerkiksi ihmiset vakuuttuvat asiasta, jos ystävät ovat vakuuttuneet siitä. Kaukaisella kontekstilla viitataan osallistujien sosiaaliseen luokkaan tai etniseen taustaan. Se viittaa myös instituutioihin tai sijainteihin, jossa keskustelua käydään, ekologiseen alueelliseen tai kulttuuriseen ympäristöön. (Balzacq 2011b, 37.)

Balzacq on havainnollistanut myös turvallistamisprosessin kahdelle akselille: vertikaaliselle akselille, johon kuuluvat toiminnalliset ja ontologiset dimensiot, sekä horisontaaliselle akselille, joka pitää sisällään semiotiikan ja pragmatiikan (Balzacq 2011b, 37). Jokainen laatikko sisältää eri tekijöitä, jotka kategorisoivat julkisen ongelman uhkaksi. Akseleiden kohtaaminen puolestaan kuvaa erilaisia turvallistamisen prosesseja. Laatikoita tarkasteltaessa täytyy olla tietoinen kaikista turvallistamisen tasoista: miten, kuka ja mitä. Kolme ulottuvuutta auttaa löytämään kontekstin, milloin ja missä, ja sivuaa oleellista turvallistamisanalyysin kiinnostusta eli ymmärtää uhkakuvan poliittista rakentumista. (Balzacq 2011b, 38.)

Taulukko 2. Tutkimuskysymykset, (Balzacq 2011b, 37.)

Pystysuora akseli	Toiminnalliset dimensiot	- kehykset - juonet/tarina	- toimet/välineet - puhetyyli - heuristiset artefaktit
	Ontologiset dimensiot	- toimijat - valta- asemat/suhteet	- viitekohde
		MITEN?	
		KUKA?	MITÄ?
		semiotiikka	pragmatiikka
Konteksti	Vaakasuora akseli		

Turvallistamisprosessin sijoituessa kolmelle tasolle mahdollistaa Balzacqin mukaan turvallistamisen oleellisen kysymyksen tarkemman tarkastelun. Tässä tutkijan oman kiinnostuksen kohde voi ohjata tutkijaa käsittelemään, kuka turvallistaa, mitä turvallistetaan ja miten turvallistetaan. (Balzacq 2011b, 37.) Pro graduni tutkimus sijoittuu kategoriaan, miten turvallistetaan. Haluan tarkastella, miten Tiktokin sisällöntuottajat turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä videoissaan. Tämä sijoittuu Balzacqin teoriassa toiminnalliseen dimensioon, jossa on sekä semiotiikan ja pragmatiikan piirteitä. Muihin kysymyksiin olen vastannut tekemällä oletuksia tutkimukseni perspektiivistä. Kysymykseen kuka olen tehnyt oletuksen ja turvallistajina toimivat Tiktok-videoiden tekijät. Vastaus kysymykseen mitä olen määritellyt kognitiivisen sodankäynnin, johon vahvasti liittyy uhkakuvana ihmisten ajatusten ja toiminnan muuttaminen. Näiden oletuksien avulla voin keskittyä itseäni eniten kiinnostavampaan kysymykseen, miten videoiden tekijät turvallistavat aihetta. Balzacqin turvallistamisanalyysi mahdollistaa muidenkin kuin diskurssianalyysin käytön, joten päädyin itselleni tuttuun teoriaohjautuvaan ja visuaaliseen sisällönanalyysiin. Sisältöanalyysien avulla analysoin Tiktok-sovelluksessa julkaistuja kolmeakymmentäviittä videota. Tavoitteenani on analyysin avulla selvittää, miten ja minkälaisia argumentteja videoiden tekijät käyttävät vakuuttaakseen katsojan kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvästä turvallisuushasta. Seuraavassa luvussa esittelen tutkielmassani käytetyt analyysimetodit, joita ovat teoriaohjaava sisällönanalyysi ja visuaalisen aineiston sisällönanalyysi.

4. Menetelminä teoriaohjaava- ja visuaalinen sisällönanalyysi

Laadullisen tutkielmani metodeina ovat teoriaohjaava sisällönanalyysi ja visuaalinen sisällönanalyysi. Laadullisen tutkimuksen tieteenfilosofiassa tavoitteena on ymmärtää tutkittavia ilmiöitä (Elo et al. 2022, 216). Aineistoa tarkastellaan usein kokonaisuutena, jotta saadaan selkeys yhdeksi asiaksi käsitetyn sisäisen loogisuuden kokonaisuuden rakennetta (Alasuutari 2011, 38). Ilmiön ymmärtämiseen on useita erilaisia tapoja eritellä, luokitella ja tyypitellä tutkimuskohteena olevaa aineistoa (Tuomi & Sarajärvi 2018, 30). Laadullisessa tutkimuksessa aineistonkeruun tavoitteena on tuoda tutkittavasta ilmiöstä esille sellaisia seikkoja, joista ei vielä tiedetä riittävästi. Tutkija haluaa selvittää, mihin vihjeisiin yleisö on vastaanottava, ja onko tämä kontekstillisesti itsenäistä vai ei. (Balzacq 2011b, 50).

Analyysin muodot perustuvat tutkimuksessa käytetyistä päättelyn logiikasta, joka on joko induktiivinen (yksittäisestä yleiseen) tai deduktiivinen (yleisestä yksittäiseen). Haasteena näissä päättelyn muodoissa on, ettei uutta teoriaa synny ainoastaan aineistosta: usein unohdetaan kolmas päättelyn muoto eli abduktiivinen päättely. Tämä tarkoittaa teorianmuodostamisen mahdollisuutta, kun havaintojen tekoon liittyy johtolanka. Toisin sanoen teoria tukee havaintojen tekemistä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 107.)

Tutkimuksessa korostuu sanojen kielelliset merkitykset (Elo ym. 2022, 216). Tähän olen keskittynyt Tiktok-videoita analysoidessani. En kuitenkaan ole jättänyt huomioimatta videoiden visuaalista puolta. Visuaalisuuden analysointiin olen käyttänyt visuaalista sisällönanalyysin kevyempää versiota: tätä valintaani perustelen etenkin sillä, että olen kiinnostunut erityisesti sisällöntuottajien kielellisestä tavasta turvallistaa kognitiivista sodankäyntiä. Laadullisen tutkimuksen analyysiä tehdessä seurataan tietynlaista vaiheita, joita Tuomi ja Sarajärvi (2018) kutsuvat yleiseksi kuvaukseksi. Alasuutari (2011, 39) puolestaan korostaa, että analyysissä on kaksi vaihetta, joita ovat havaintojen pelkistäminen ja arvoituksen ratkaiseminen.

Havaintojen pelkistämiseen sisältyvät Tuomen ja Sarajärven mukaan kolme vaihetta. Ensimmäinen niistä on päätös kiinnostuksen kohteesta ja aineiston lukemisesta, jolloin myös erotellaan kiinnostavat asiat toisistaan. Toinen vaihe on merkkien kerääminen ja niiden luokittelu, teemoittaminen tai tyypittelemine. Toisen vaiheen aikana aineistosta haetaan joko eroja tai yhtäläisyyksiä. Viimeisenä vaiheena kirjoitetaan tiivistelmä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 104–107.)

Tiivistelmän kirjoittamisen Alasuutari määrittelee arvoituksen ratkaisemiseksi, missä ymmärrettävästi selitetään analyysin tulokset suhteessa muuhun tutkimukseen ja teoreettiseen viitekehykseen (Alasuutari 2011, 44, 51). Oman aineistoni käsittelyn olen aloittanut kuuntelemalla kaikki videot useampaan kertaan, jotta sain hyvän käsityksen niiden sisällöistä. Tämän jälkeen olen litteroinut videot tekstimuotoon. Litteroinnissa olen jakanut videot kolmeen ryhmään videon sisällön perusteella. Nimesin ryhmät seuraavasti videon sisältö, jossa olen kuvaillut videossa tapahtuvat asiat. Ääniraitaryhmään litteroin, mitä videoiden tekijät sanovat videoilla vai onko ääniraita ainoastaan musiikkia. Viimeisenä aineiston käsittelyn ryhmä on videon aihetunnisteen eli videon tekijän kirjoittama teksti ja käyttämät hashtagit. Visuaalisen aineiston avaamisessa olen käyttänyt kuvailua tai kuvatulkkausta, jossa sanallistetaan kuvallisessa muodossa olevaa informaatiota. Periaatteena on, ettei esimerkiksi näkövammaiselle tulkkauksessa arvioida, analysoida tai kerrota omia mielipiteitä näkemästään, vaan tulkkaus on mahdollisimman objektiivista (Näkövammaisten liitto 2021.) Kirjoitin videoiden sisällöt mahdollisimman objektiivisesti tekstimuotoon.

Sisällönanalyysi voidaan jakaa kolmeen erilaiseen lähestymistapaan. Näitä ovat aineistolähtöinen, teorialähtöinen ja teoriaohjautuva analyysi (Tuomi & Sarajärvi 2018, 108–111.) Tämän aineistomenetelmän tarkoituksena on analysoida aineistoa systemaattisesti ja objektiivisesti. Lisäksi pyritään luomaan sanallinen ja selkeä kuvaus tutkittavasta ilmiöstä, joka on tiiviissä ja selkeässä muodossa ilman, että menettää sisältöään. Aineiston sisällönanalyysissä päättely perustuu logiikkaan ja tulkintaan, jonka aikana aineisto paloitellaan, käsitteellistetään ja kootaan uudestaan yhteen. Tällöin saadaan uutta informaatiota tutkitusta aiheesta. (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 117, 104–105.)

Tutkimukseeni hyödynnetään teoriaohjautuvaa menetelmää, koska olen kiinnostunut tutkimuksessani sisällöntuottajien tavasta turvallistaa kognitiivista sodankäyntiä. Teoriaohjautuvassa sisältöanalyysissä on teoreettisia kytkentöjä, mutta ne eivät pohjaudu suoraan teoriaan, toki valittu teoria voi auttaa analyysin tekemisessä. Analyysiyksiköt valitaan aineistosta, mutta samalla aikaisempi tieto ohjaa tai auttaa analyysia. Aikaisemman tiedon merkitys ei ole teoriaa testaavaa, vaan tarkoituksena on löytää uusia ajatusmalleja. (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 97, 109–110.) Sisällönanalyysi antaa tutkimukselleni siis mahdollisuuden, että aineistosta ilmenee jotain sellaista, mitä teoriaan pohjautuvalla tarkastelulla ei nousisi.

Teoriaohjaava sisällönanalyysi perustuu aineistolähtöisen analyysin ehdoille: ennen analyysiä määritellään analyysiyksikkö, joka voi olla sana, lausuma tai ajatuskokonaisuus (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 122). Määrittelin omaksi analyysiyksiköksi, miten turvallistetaan eli retoriset ja

semioottiset keinot. Analyysi aloitetaan alkuperäisen aineiston pelkistämällä, jolloin aineistosta karsitaan tutkimukselle epäoleellinen pois joko tiivistämällä tai pilkkomalla. Tämä voi tapahtua siten, että aineistosta etsitään tutkimustehtävää kuvaavia ilmauksia, jotka alleviivataan samanvärisillä väreillä. Merkatut ilmaukset listataan allekkain erilliselle tiedostolle mitään kadottamatta, jolloin luodaan pohja klusteroinnille. (Emt., 122–123.) Tutkimukseni analyysin tässä vaiheessa keskityin videoiden litteroituun ääniraitaan, josta etsin pelkistettyjä ilmauksia pilkkomalla dataa osiin. Tämän jälkeen värien avulla koodasin pelkistetyt ilmauksen Excel-taulukkoonsa allekkain.

Seuraava vaihe oli aineiston klusterointi eli ryhmittely. Tuomi ja Sarajärven mukaan tällöin aineistosta koodatut alkuperäiset ilmaukset käydään tarkasti läpi ja etsitään samankaltaisuuksia ja/tai eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä. Samaa ilmiötä kuvaavat käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään eri luokiksi, jotka muodostavat alaluokat. Alaluokat nimetään luokan sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Luokittelua jatketaan siten, että alaluokista muodostetaan yläluokkia, yläluokista pääluokkia ja lopuksi muodostetaan yhdistävä luokka, joka on yhteydessä tutkimustehtävään. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 124–125.) Jatkoin tällä menetelmällä luokittelua Excel-tilukossa niin kauan, että yhdistävä luokka muodostui.

Sisällönanalyysin seuraavassa vaiheessa teoriaohjaava ja aineistolähtöinen metodi poikkeavat toisistaan. Klusteroinnin jälkeen seuraa aineiston abstrahointivaihe eli käsitteellistäminen. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissä empiirinen aineisto liitetään teoreettisiin käsitteisiin eli tuodaan jo ilmiöstä valmiiksi tiedettyä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 133.) Toteutin abstrahoinnin siten, että toin Balzacin teoriassa olevat semioottiset ja pragmaattiset keinot, kuten puhetyylin tai juonellisuuden, analyysin yläluokiksi. Tällöin lopulta yhdistäväksi luokaksi muodostui turvallistamisen keinot.

Sisällönanalyysiä on kritisoitu keskeneräisyydestä: aineisto on järjestelty johtopäätöksen tekoa varten, mutta tutkija ei ole kuitenkaan kuvannut analyysin tarkasti ja ei ole pystynyt tekemään mielekkäitä johtopäätöksiä (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 117). Lisäksi Salo (2015) kritisoi analyysimetodia ongelmien ja refleksiivisyyden puutteesta sekä siitä, että analyysi jää sisällöltään suppeaksi. Hänen mukaansa metodi ei ole pelkkää vain mekaanista toimintaa, teemoittelua ja itsestäänselvyyksien toistamista. Refleksiivisyydellä tarkoitetaan sen miettimistä, miten tutkimustietoa tuotetaan, järjestetään ja tulkitaan, sekä mikä kulkee tutkimuksen juonena. (Salo 2015, 186.) Kritiikkiin Tuomi ja Sarajärvi (2018) ovat vastanneet, että sisällönanalyysillä toteutetuista tutkimuksista perustuvat maailmasuhteeseen ja näkymättömän ymmärtämiseen: oleellista on todellisuuden ymmärtäminen inhimillisenä

ajattelutapana (Tuomi & Sarajärvi 2018, 118). Olen ottanut tämän kritiikin huomioon analyysiä tehdessäni: tutkimustulosten tekemiseen ei riittänyt pelkästään teoriaohjaava sisällönanalyysi, koska aineisto käsittää myös videot.

Tiktok-videoiden sisällöllisen aineiston olen analysoinut Janne Seppäsen visuaalisen aineiston sisällönanalyysin avulla. Videot kirjoitin auki kuvailutulkkauksen ja kuvailun avulla. Tähän aukikirjoitettuun aineistoon tein visuaalisen aineiston sisällönanalyysin. Visuaalinen aineiston sisällönanalyysi tarkoittaa Seppäsen (2005) mukaan mediakuvaston systemaattista analysointia, jolloin voidaan saada vastauksia siihen, millaisia visuaalisia järjestyksiä, eli visuaalisten esitysten säännönmukaisuuksia, ja rakenteita kuvallisessa julkisuudessa on. Visuaalisessa sisällönanalyysissä keskeinen käsite on sisältöluokka, joka kuvaa ilmiötä, josta tietoa kerätään. Sisältöluokista rakennetaan muuttujia tilastollisia menetelmiä varten, joista rakennetaan riippuen tutkimusongelmasta, aineistosta, teoreettisesta tausta ja tutkijan kokemuksesta. Muuttujien keskinäisiä arvoja voidaan kuvata mitta-asteikoilla, joita ovat laatuasteikko, järjestysasteikko, välimatka-asteikko ja suhdeasteikko. Muuttujien ja niiden arvojen täytyy olla loogisesti samankaltaisia, jotta tutkimuksen luotettavuus voidaan todeta. Tämä perustuu aineiston koodaamisen johdonmukaisuuteen ja toistettavuuteen. Oleellista on muuttujien kykyä mitata juuri sitä, mitä sen on tarkoituskin. (Seppänen 2005, 144–155.)

Kevyellä sisällönanalyysillä voidaan katsoa aineistosta, millaisia representaatiota aineistossa on (emt., 162–168). Aloitin analysoinnin määrittelemällä aluksi kaikista videoista $n=35$, millainen video on kyseessä. Videotyypeiksi määrittelin video henkilöstä itsestä, video muusta, video itsestä ja muusta sekä animoituvideo. Määrät jakautuivat seuraavasti: videoita henkilöstä itsestään löytyi 14 kappaletta, videoita muista kahdeksan kappaletta, henkilöstö itsestään ja muista neljä kappaletta ja animoituina videoita yhdeksän kappaletta. Tämän jälkeen määrittelin videon sisältöön liittyvät muuttajat, joita olivat armeija, aivot, henkilö itse videossa, tietokoneet tai laitteet, tekstipätkät, ihmiset tai lapset, asiantuntijat ja sairauden kuvaus. Muuttuja Seppäsen (2005) mukaan voi olla, mikä tahansa aineistossa kvantitatiivisesti tai kvalitatiivisesti vaihteleva suure. Näiden rakentaminen ja valinta riippuu tutkimusongelmasta, aineistosta, teoriasta ja tutkijan omasta kokemuksesta. (Seppänen 2005, 152.) Tutkielmaani valitsemat muuttajat nousivat aineistosta ja tutkimusaiheena olevasta kognitiivisesta sodankäynnistä. Useissa videoissa nousi samankaltaiset muuttajat esille ja ne saattoivat olla yhdessä videossa useita kertoja. Yhteensä armeijaan liittyviä aiheita on kahdeksan kappaletta, aivoihin liittyviä 12 kappaletta, itsensä esittämiseen liittyviä 18 kappaletta, tietokoneisiin liittyviä 11 kappaletta, tekstipätkään liittyviä 22 kappaletta, ihmisiin tai lapsiin liittyviä kuusi kappaletta,

asiantuntijoihin liittyviä viisi kappaletta ja sairauksiin liittyviä kaksi kappaletta. Tämän määrällisen tarkastelun avulla ilmeni, että eniten videoiden tekijät kuvaavat itseään, ja videoiden aiheina korostuivat kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvät videoiden tekstipätkät. Tämän jälkeen visuaalista materiaalia esiintyy useimmiten aivoista ja tietokoneista tai muista laitteista.

5. Tiktok-videot aineistona

Pro graduni tutkimusaineistona on Tiktok-videot, joiden aiheena on kognitiivinen sodankäynti. Yleisesti tämänkaltaisia aiheita tarkastellaan valtion toiminnan näkökulmasta. Kognitiivisen sodankäynnin kohdistuessa suoraan ihmisiin on relevanttina tarkastella aihetta videoiden tekijöiden näkökulmasta. Näin ollen Tiktok-sovelluksen videot tuovat hyvin esille aiheeseen liittyvän keskustelun, koska tämä alusta nähdään myös valtioiden tasolta yhtenä kognitiivisen sodankäynnin paikoista.

Politiikkatieteellisesti Tiktok-videot ovat merkityksellinen aineisto, koska lyhyessä ajassa sovelluksesta on kasvanut yksi maailman suurimmista ja sitä ladataan edelleen useasti sovelluskaupoista. Viimeisten tilastotietojen mukaan Tiktokilla on noin 1,12 biljoona aktiivista kuukausittaisesta käyttäjää. Vuoden 2025 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana sovellus on ladattu 436,820 miljoonaa kertaa App Storesta tai Google Play kaupasta. Yleisesti Tiktokissa maailmanlaajuisesti vietetään noin 95 minuuttia päivässä, ja se on säilynyt erityisesti nuorten suosiossa. (Backlinko 2025.) Kognitiivinen sodankäynti pyrkii vaikuttamaan ihmisten ajatuksiin ja käyttäytymiseen ja tähän hyödynnetään informaatiovaikuttamista (Saariluoma 2023, 20). Sovelluksen ollessa suosittu erityisesti nuorten keskuudessa, heistä voi tulla kohde tämänkaltaiselle vaikuttamiselle. Tiktokin kautta on nuorten keskuudessa levinnyt erilaisia trendejä, kuten vanukkaan syöminen haarukalla tai ”six-seven” huutaminen. Lisäksi yli puolet 13–18-vuotiaista nuorista seuraa uutisia ja uutismedioita Tiktokista (Uutismedian liitto). Yhteiskuntatieteellisestä näkökulmasta hyvä on tarkastella asioita siellä, missä ihmiset ovat, vaikka valtioiden näkökulmasta niihin liittyisi uhkia.

Tiktok-videoiden hyödyntäminen tutkielman aineistona on politiikkatieteellisesti merkittävä, koska sen kautta voi havaita käynnissä olevan maailman geopoliittisen tilanteen muutoksen. Sovelluksen omistaa kiinalainen yhtiö, joka on todella suosittu kaikkialla, ja Kiinassa valtiolla ja puolueella on suuri rooli maassaan. Tämä poikkeaa länsimaalaisesta yhteiskunnallisesta rakenteesta. Länsimaiset valtiot, kuten Yhdysvallat, näkevät sovelluksen Kiinan yhtenä mahdollisuutena vaikuttaa valtioiden toimintaan ja päätöksen tekoon, koska se kerää käyttäjistä tietoa ja siirtää ne Kiinaan. Tästä on esimerkiksi Euroopan unioni aloittanut tutkinnan. Aikaisemmin sovellus on saanut sakot eurooppalaisten käyttäjien tietosuojan rikkomisesta ja Tiktok on myöntänyt, että osa datasta on tallennettu palvelimille Kiinaan. (Yle 2025.) Kognitiivisen sodankäynnin alustoina nähdään sosiaalisen median kanavat, joten länsimaisille

yhteiskunnille kiinalainen suosittu sosiaalisen median sovellus näyttäytyy mahdollisena taistelukenttänä.

Löysin aineiston kirjoittamalla Tiktok-sovelluksen hakukenttään sanan ”cognitive warfare”, milloin avautuu mahdollisuus katsoa videoita aiheeseen parhaiten liittyvistä videoista, käyttäjistä, kuvista, äänistä, liveistä ja hashtageista. Kävin jokaisen vaihtoehtokohdan läpi ja parhaimmat tulokset aiheeseen liittyvistä videoista löysin #cognitivewarfare. Etsin aiheesta videoita myös suomeksi ”kognitiivinen sodankäynti”, mutta tällä teemalla ei ollut vielä tehty vielä. Aineistoon kuuluvat hashtagin kautta löytyneet videot, joita oli hakuhetkellä 163 kappaletta. Tällä hetkellä videoita löytyy noin 249 kappaletta #cognitivewarfare kautta. Olen videoiden rajauksena käyttänyt niitä päivää, jolloin latasin ne tabletilleni. Päivämäärä oli 13.4.2025: tämän päivän jälkeen julkaistuja videoita en ole ottanut aineistoon mukaan. Lisäksi rajauksina on toiminut kieli eli aineisto koostuu englanninkielisistä videoista, koska näitä oli mahdollista ymmärtää. Aineistosta valikoituivat pois ymmärrettävyyden vuoksi sellaiset englanninkieliset videot, joissa oli vahva aksentti. Tämän rajauksen tehdessäni ymmärrän, että videoiden tekijät kertovat aiheesta omista lähtökohdistaan, ja että käytetty kieli on vahvasti sidoksissa videon tekijän taustaan, jolloin tietynlaiset näkökulmat korostuvat enemmän kuin toiset. Lisäksi videota, joissa oli pelkästään kuvia, rajautuivat pois, koska niitä ei pystynyt tallentamaan. Aineistoni rajautui kolmeenkymmeneenviiteen eri videoon, joilla on kahdeksantoista eri videoiden tekijää. Heidän tilinsä ovat julkisia. Videot vaihtelivat kestoiltaan kymmenestä sekunnista kymmeneen minuuttiin. Videoiden audioissa suurin osa oli videoiden tekijöiden puhetta. Näitä videoita on kaksikymmentäyhdeksän kappaletta ja musiikkia käytettiin kuudessa videossa.

Tarkastelin molempien sisällönanalyysin kautta tutkielmani aineistoa. Tarkastelussa painotin enemmän verbaalista viestintää ja vertasin tuloksia Balzacq turvallistamisen analyysiin. Tutkimustuloksiksi nousevat seuraavat kolme tulosta: Kognitiivisen sodankäynnin uhan vakavuuden esittäminen, Asiantuntijuuden rakentaminen ja Katsojien vakuuttaminen turvallisuusuudesta. Argumentoinnin tukena hyödynnän aineistolainauksia, joita olen jättänyt englanniksi mutta olen suomentanut ne tekstiin.

6. Kognitiivisen sodankäynnin uhan vakavuuden esittäminen

Tässä tulosluvussa selitän, miten Tiktok-videoiden tekijät tuovat abstraktin kognitiivisen sodankäynnin uhan lähemmäs videoiden katsojaa. Samalla he vetoavat katsojan tunteisiin. Ensimmäisessä alaluvussa kerron, miten videoiden tekijät vetoavat lapsiin ja nuoriin kohdistuviin kognitiivisen sodankäynnin aiheuttamiin turvallisuusuhkiin. Lisäksi selitän, miten Tiktok videoiden tekijät nämä uhat ratkaisisivat. Luvun lopussa tarkastelen visuaalisessa aineistossa esiintynyttä materiaalia ja miten se tukee katsojien tunteisiin vetoamista ja kognitiivisen sodankäynnin turvallistamista. Toisessa alaluvussa selitän, miten Tiktok-videoiden tekijät uhkaavat kognitiivisen sodankäynnin vaaroilla suoraa katsojaa. Alaluvun lopussa esitän, miten Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät armeijaan liittyviä visuaalista materiaalia korostaakseen kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä turvallisuusuhkia. Viimeisessä alaluvussa selitän, minkälaisia puhetyylejä, kuten ironia, videoiden tekijät käyttävät vedotakseen katsojan tunteisiin puhuessaan kognitiivisen sodankäynnin uhista.

6.1. Lapset, nuoret ja läheiset vaarassa

Alaluvun aikana selitän, miten Tiktok-videoiden tekijät vetoavat katsojan tunteisiin. He argumentoivat, että kognitiivinen sodankäynti on uhka lapsille, nuorille ja omille läheisilleen. Luvun lopussa selitän, miten videoiden visuaalinen materiaali tukee katsojan tunteisiin vetoamisessa ja kognitiivisen sodankäynnin turvallistamisessa.

Viime vuosina keskusteluissa on lisääntynyt ja korostunut internetin selailuun liittyvät uhkakuvat kohdistuen lapsiin ja nuoriin. Nämä uhkakuvat syntyvät siitä, että lapset ja nuoret käyttävät internetiä paljon ja tapaavat virtuaalimaailmassa solmittuja kontakteja myös reaali maailmassa. Internet ja sosiaalinen media mahdollistaa yksityisten tilojen avaamisen julkisiksi. Lisäksi internetissä käytävään keskusteluun liittyvät käyttäytymissäännöt ja vuorovaikutukseen liittyvät odotukset ovat erilaisia, joten keskusteluihin liittyy riskejä. Tänä päivänä myös tietoruvallisuus on henkilöön liittyvää. Lasten ja nuorten suojelemiseen ja ajatukseen heidän haavoittuvuudestaan liittyy sekä fyysiseen koskemattomuuteen että psyykkiseen kuormitukseen, esimerkiksi visuaalisesta häirinnästä. Lapsia pyritään suojelemaan huonoilta vaikutteilta. (Koskela 2009, 148–149.) Internetissä on myös toimijoita, joilla on laittomat tavoitteet ja käyttävät hyväkseen turvallisuusjärjestelmien heikkouksia operaatioiden toteuttamisessa (Reverson & Mahoney-Norris 2011, 198). Koskelan (2009, 132) jatkaessa, että

lapsista ja nuorista huolehtimiseen liittyy yleensä vahva turvallisuuden ideologia. Näitä käsityksiä pidetään yllä erilaisissa puhetavoissa, joita tuottavat niin vanhemmat kuin päiväkotien työntekijät. Vanhemman näkökulman tulee esiin Tiktok-videon tekijän Henkilön 2 kommentissa: *”Tämän luettuasi kysy itseltäsi, aiotko antaa lastesi olla iPad-lapsia vai kasvaa television ääressä.”* (Henkilö 2). Turvallistamisessa Buzanin, Waeverin & de Wilden (1998) mukaan turvallistaja puheaktin kautta julistaa jonkun asian eli referenttiobjektin eksistentiaalisesti uhatuksi. Periaatteessa turvallistaja voi yrittää rakentaa mistä tahansa turvallisuusongelman. (Buzan, Waever & de Wilde 1998, 36.)

Lasten ja nuorten kognitiivinen kyvykkyys ja aivot kehittyvät aina 25-vuotiaiksi saakka. Erityisesti viimeisenä kehittyvät aivoalueet, etuotsalohkon alueet, säätelevät monimutkaisempia toimintoja, kuten pitkäjänteistä toimintaa, tiedonkäsittelyä ja tunteiden sääntelemistä. (MLL 2025.) Lapset ja nuoret ovatkin oiva kohde kognitiivisen sodankäynnin ja vaikuttamisen näkökulmasta, koska heillä kognitiiviset toiminnot ja esimerkiksi mediakriittisyys eivät ole vielä kehittyneet. Tällöin Vasankarin (2024) mukaan tekijät pääsevät hyödyntämään kognitiiviselle sodankäynnille tyypillistä asenteisiin ja käyttäytymiseen vaikuttamista kohteen heikkouksia hyödyntämällä (Vasankarin 2024, 41). Tik-Tok-videoiden tekijät tuovat lapsiin ja nuoriin kohdistuvia pelkoja esiin siten, että heidän arvoihinsa ja maailmankatsomukseen on helppo vaikuttaa tunteisiinsa vetoamalla, kuten seuraavista lainauksista tulee esille:

But you wanna tear down young people's views of their country's history. You want to tear down national symbols. That's the sound interesting sound. That sounds familiar. Have anyone to replace them with your values And above all, you want to approach with emotion. Because they say when a young person feels emotional about something, they believe it's their own selfish rights and righteous indignation, even though they got from somewhere else. And once they have that, they are now convinced they're not. Henkilö 13

But it's second and third blush I get those individuals who begin to become worried that they may have been exposed to this. That the children may have been exposed to this, that their loved ones, their kid, their kids may have been exposed to this. Henkilö 17

Kuten edellisessä aineistolainauksessa Tiktok-videoiden tekijä Henkilö 13 kommentoi: *”Te haluatte repiä nuorten näkemyksen maansa historiasta. Te haluatte repiä alas kansallisia symboleja. Se kuulostaa mielenkiintoiselta ja tutulta. Sen jälkeen korvaatte arvot omillasi. Ennen kaikkea haluatte lähestyä tunteella, koska sanotaan, että kun nuori tuntee tunteita jostakin, hän uskoo, että se on hänen oma itsekäs oikeutensa ja oikeutettu närkästyksensä,*

vaikka hän on saanut sen jostain muualta. Kun heillä on se, he ovat nyt vakuuttuneita siitä, etteivät he ole.” (Henkilö 13.) Toisessa aineistolainauksessa puolestaan Henkilö 17 esittää: *”Mutta se on toinen ja kolmaskin kerta, kun saan kuulla niistä ihmisistä, jotka alkavat olla huolissaan siitä, että he ovat saattaneet altistua tälle. Lapset ovat saattaneet altistua tälle, että heidän rakkaansa, heidän lapsensa, heidän lapsensa ovat saattaneet altistua tälle.”* (Henkilö 17). Puheakti on toimintamalli, jolla turvallistaja yrittää vakuuttaa kohdeyleisön perustuen siihen, minkälaiset tiedot heillä on maailmasta. Tämän vaateen pitää olla tarpeeksi pelottavaa ja uhkaavaa, jotta se ansaitsee välittömästi toimia uhan ratkaisemiseksi. (Balzacq 2005, 173.) Williams jatkaa, että turvallistamisella vedotaan siihen, mitä emme tiedä eli tuntemattomaan, odottamattomaan ja kenties ennalta-arvaamattomaan pelkoon: synkkiin mahdollisuuksiin, jotka voivat toteutua, vaikka ei voida tietää, mitä ne ovat (Williams 2011, 215). Tiktok-videoiden tekijöiden turvallistamisen puheaktin tarkoituksena on nostaa lapsiin ja nuoriin kohdistuva kognitiivisen sodankäynnin uhka esille. Uhkien konstruoinnin kielellä on vahva performatiivinen rooli ja tarkoituksena on osoittaa se, mitä vastaan taistellaan, vaikka se olisi näkymätön (Koskela 2009, 56).

Videoiden tekijöiden huoli koskee myös heidän perhettään, ystäviään ja muita läheisiään. Koskelan (2009) turvattomuus on sosiaalinen konstruktio eli kollektiivinen mielikuvituksen, median tai muiden tietolähteiden muovaava mentaalinen kokonaisuus. Sitä tuottavat monet eri tahot, mutta myös arkipäiväinen kommunikaatio, jossa joko suoraan tai epäsuoraan varoitetaan vaarallisista asioista. mukaan tätä kutsutaan pelon sosiaalisesti tuottamiseksi. Näin ollen olennaista pelossa ei ole sen laskennallinen oikeutus vaan sen todellisuus kokijalle itselleen: esimerkiksi se, mikä mielletään todelliseksi, muuttuu todeksi seuraustensa myötä. (Koskela 2009, 37–38.) Kognitiivisen sodankäynnin keinona on informaatiovaikuttaminen, jonka metodeihin kuuluu trollaaminen ja propaganda (Saariluoma 2023, 21). Julkisuudessa toimivien poliittisen trollauksen Fielder & Catalano (2011) mukaan lähtökohtana on kyseenalaistaa vastustajan tarkoitusperät ja nolata hänet julkisesti. Samalla trollaamisen tavoitteena on viihdyttää omia kannattajia. (Ks. Ampuja & Poutanan 2023, 222.) Tiktok-videoiden tekijät kertovat, miten eivät halua asettua ehdolle trollaamisen vuoksi ja pelkäävät tekoälyn valvovan heidän perheitään, kuten seuraavissa lainauksissa tulee esille:

I would be investing in lives of family and friends. I'd be stepping into the ring not just against my political opponents, but also a sinister third party an the Russian propaganda machine. Henkilö 6

So that there are keywords that we are talking about inside our family especially our problems that when the when the keyboard is detected by the artificial

intelligence, it will be reported to the government and then problem will come to you. Henkilö 11

Kuten aineistolainauksissa Henkilö 6 argumentoi: *”Minä investoin perheeni ja ystäväni elämään, koska astuisi kehään, jossa poliittisten vastustajieni lisäksi on pahaenteinen kolmas osapuoli Venäjän propagandakoneisto.”* (Henkilö 6). Puolestaan Henkilö 11 kertoo: *”Olemassa on avainsanoja, joista puhumme perheessämme, erityisesti ongelmiin liittyen. Nämä avainsanat voidaan havaita tekoälyllä, joka ilmoittaa siitä hallitukselle ja sitten ongelma tulee perheellemme.”* (Henkilö 11). Turvallisuuteen liittyvissä käsitteissä Patrizia Violin (2001) mukaan on kyse sanojen kaappaavasta voimasta, joka mahdollistaa uuden kontekstin aktivoimisen ja olemassa olevan muuttamisen joksikin muuksi. Balzacq näkee Violin tarkoittavan sitä, että sanat luovat omat vastaanottavaisuuden ehtonsa muokkaamalla ja rakentamalla sopivan kontekstin. (Ks. Balzacq 2005, 180.) Toisaalta Williams (2011) näkee, että turvallistaminen voi syntyä keskittyessä pelkoon. Hänen mukaansa erilaiset levottomuudet ja riskit, kuten Tiktok-videoiden tekijöiden huoli läheisiin kohdistuvasta uhasta, ovat pelon piirissä. Edelleen Williams jatkaa, että jopa hyvin teknilliset diskurssit ja käytännöt saavat erityisen merkityksen turvallisuuteen liittyen, koska ovat yhteydessä pelkoon. Tällaiset pelot tekevät niistä alun perinkin tunnistettavia turvallisuustottumuksia. Kuten Tiktok-videoiden tekijät tuovat esille, he näkevät propagandan vaikuttavan myös heidän läheisiinsä. (Williams 2011, 219.) Koskelan (2009, 61) mukaan vihamielinen vaikuttaminen voidaan verrata lähes sodan veroiseksi uhkaksi, joka saa muotonsa mediassa ja internetissä ”viharyhmien keskustelupalstoilla. Argumentoi, että Tiktok-videoiden tekijät turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä, kun vetoavat katsojan tunteisiin kertomalla lapsiin, nuoriin ja läheisiin kohdistuvista uhista.

Digitaalisessa ja globalisoituneessa maailmassa Lehti ym. (2018) näkevät, että sosiaalisen median myötä sisällöntuottajan ja -kuluttajan roolit ovat muuttuneet, yhdistyneet ja julkisen viestinnän luonne muuttunut. Heidän mukaansa totuudenjälkeiseksikin kutsuttuna aikana lähdekriittisyys on noussut tärkeäksi lukutaidoksi. Lisäksi he korostavat, että vastuullinen sisällöntuottaminen on keskeinen osa medianlukutaitoa. (Lehti ym. 2018, 10–11.) Kognitiivisen sodankäynnin ja informaatiovaikuttamisen haasteisiin Vasankarin (2024) mukaan puuttua ylläpitämällä ja kehittämällä koulutusjärjestelmään ja keskittyä kognitiivisten kykyjen kehittymiseen ja tukemiseen (Vasankari 2026, 43). Seuraavista aineistolainauksista Tiktok-videoiden tekijä Henkilö 1 kommentoi samansuuntaisesti, että median lukutaitoa tulee opettaa kouluissa yhteiskuntaopin ja englannin lisäksi. Koululaisten lisäksi näitä taitoja tulee opettaa

kaikille. Hän tarkentaa tätä näkökulmaa seuraavassa lainauksessa, jossa nostaa esille sen, että lapsille tulee opettaa, mikä on totta ja mikä ei, sekä se, miten verrata kuulemiansa asioita eri toimijoilta:

We should teach kids how know what' what's real and not real on social media and real media. Who can they trust? Who's real and not real? And how they compare and contrast what they're hearing, one organization and then another and say well both of them can't be telling the truth. Henkilö 1

Kuten Henkilö 1 lainauksesta nousee esille, että meidän pitäisi opettaa lapsille, miten sosiaalisessa mediassa ja oikeassa mediassa tunnistetaan, mikä on totta ja mikä ei. Lisäksi pitää opettaa lapsille, kehen he voivat luottaa, kuka on totta ja kuka ei. Lapsia pitää neuvoa, miten he vertailevat kuulemaansa, yhtä organisaatiota ja toista sekä kuinka tunnistaa totta puhuva organisaatio. (Henkilö 1.) Balzacq (2005) argumentoi, että puheakti on syntynyt yrityksestä esittää ajatus, jonka tarkoituksena on vakuuttaa kohdeyleisö hyväksymään sen hetkisen maailmankuvan perusteella väite, että tietty suunta on uhkaava ja se ansaitsee välittömästi lieventämistoimenpiteitä. Yleisön suostuttelemiseksi eli perlokutiivinen vaikutelman saavuttamiseksi, puhujan on viritettävä itsensä ja kielensä yleisön kokemuksiin. Näin ollen samaistuminen nähdään turvallisuuslausuntojen aiheuttamaan kognitiivisten ja käyttäytymiseen liittyviä muutoksia. (Balzacq 2005, 173, 184.) Kognitiivisen sodankäynnin ja tekoälyn aikakaudelle Vasankari (2024) näkee, että ajattelemaan oppiminen on entistä kriittisempää olla valveutuneempi omista alttiuksistaan (Vasankari 2024, 43). Tiktok-videoiden tekijät näkevät kognitiivisen sodankäynnin turvallisuusuhan ratkaisuksi koulutukseen panostamista, jotta kaikilla on mahdollisuus tunnistaa totuus valheesta.

Seuraavaksi esittelen visuaalisessa aineistossa esiintyviä teemoja, jotka tukevat videoiden tekijöiden keinoja vedota katsojien tunteisiin. Videoissa esiintyy kuusi kertaa eri yhteydessä lapsia ja ihmisiä. Visuaalisten aineistojen tarkastelussa Seppäsen (2005) mukaan tule ymmärtää representaation merkitys, milloin voidaan pohtia esimerkiksi sitä, miten mediat tuottavat ja esittävät todellisuutta, kenen näkökulmasta ja millaisin välinein. Representaatiota voi olla todellisuuden heijastumat, jolloin tarkastelussa on, vastaako kuva todellisuutta vai ei. Representaatiot voivat myös rakentaa todellisuutta: tällöin tarkastelussa on se, millaisen todellisuudenkuvan rakentaa ja millä keinoin. (Seppänen 2005, 77–78.) Seppänen jatkaa, että representaatiokäsitteen avulla voidaan analysoida, millaisia yhteisiä merkityksiä ne kantavat mukanaan ja missä yhteydessä (Seppänen 2005, 86). Balzacq argumentoi, että Buzan ym. (1998) mukaan turvallisuudella on oma logiikkansa, joka pysyy perustavanlaatuisesti

muuttumattomana riippumattomana kontekstista, jossa sitä käytetään, ja että turvallisuuteen liittyvien lausuntojen performatiivinen luonne on riittävän voimakas aiheuttamaan turvallisuusongelmia. (Balzacq 2016, 503.) Koskelan mukaan lapsiin ja nuoriin liittyvä visuaalinen kuva on voimakas keino korostaa turvallisuuteen liittyvä retoriikkaa, jonka seuraksi ei välttämättä tarvita muita perusteluita, kun on jo herätetty huoli vanhemmissa (Koskela 2009, 52–53). Visuaalisissa materiaaleissaan lasten kuvien esittäminen on Tiktokin tekijöiden turvallistamista kognitiiviseen sodankäyntiin liittyen. Seuraavassa alaluvussa selitän, miten katsojan suoraan uhkaaminen on videoiden tekijöiden tapa turvallistaa kognitiivista sodankäyntiä.

6.2. Videoiden katsojien uhkailu

Tässä alaluvussa kerron, miten Tiktok-videoiden tekijät turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä kertomalla esimerkkejä siitä, miten aiheuttaisivat haittaa toisille ihmisille. He hyödyntävät turvallisuuspuheessa pelottavia esimerkkejä, jotka liittyvät kognitiiviseen sodankäyntiin. Luvun lopussa selitän, miten videoiden tekijät tukevat turvallistamisargumenttejaan visuaalisella materiaalilla.

Koskelan (2009) mukaan turvattomuus on sosiaalinen konstruktio eli kollektiivinen mielikuvituksen, median tai muiden tietolähteiden muovaava mentaalinen kokonaisuus. Turvattomuutta tuottavat monet eri tahot, mutta myös arkipäiväinen kommunikaatio, jossa joko suoraan tai epäsuoraan varoitetaan vaarallisista asioista. Tätä kutsutaan pelon sosiaalseksi tuottamiseksi. Näin ollen olennaista pelossa ei ole sen laskennallinen oikeutus vaan sen todellisuus kokijalle itselleen: esimerkiksi se, mikä mielletään todelliseksi, muuttuu todeksi seuraustensa myötä. (Koskela 2009, 37–38.)

Kognitiivinen sodankäynti yhdistää psykologista ja neuraalista vaikuttamista. Tavoitteena on vaikuttaa vastustajan ajatteluun ja tunteisiin muuttaen havaittua ja koettua todellisuutta. Kognitiivinen sodankäynti on siis eräällä tavalla taistelua aivoista ja mielistä. (Moilanen 2024, 13.) Kognitiiviseen sodankäyntiin liittyen Tiktok-videoiden tekijät kertovat myös itse, mitä tekisivät, jotta syntyisi uhkaavia tilanteita ja kertoisivat niistä Internetissä. Toisaalta he myös puhuvat siitä, miten aiheuttaisivat emotionaalisia taipumuksia ja kehittäisivät näitä lisää, jotta voivat lopulta käyttää muuttunutta käytöstä hyväkseen, kuten seuraavissa esimerkkilainauksissa tulee esille:

Then what I would do is I would get on the Internet and I would put out over the Internet. I did it. Ohh, yes, I'm that dangerous G group that you should all be afraid of. And in fact, this is far more ubiquitous than I let on. Henkilö 17

So, if I go up to somebody and I know they have an emotional bias and I deliberately poked to them to exacerbate that bias, to make them more reactive, that is psychological abuse. And then send them content designed to trigger an emotional reaction around those vulnerabilities and then study those reactions so that I can refine the content to goad them even further. And I keep doing this until I get them to a point where I can suggest behavioral changes that I can exploit. Henkilö 8

Kuten aineistolainauksissa tulee esille Tiktok-videon tekijä 1 kuvaa, miten kirjautui internettiin ja julkaisi siellä, mitä on tehnyt. Samalla hän kertoo, että on vaarallisen G-ryhmän jäsen, jota kaikkien pitäisi pelätä häntä. Tällainen toiminta on kaikkialla läsnä. (Henkilö1.) Puolestaan Henkilö 8 kertoo menevänsä jonkun luokse ja tietäen, että hänellä on emotionaalinen ennakkواسenne: *”Tökkäisen häntä tarkoituksella pahentaakseni tätä ennakkواسennetta ja tehdäkseni hänestä reaktiivisemmän, se on psykologista väkivaltaa. Sitten lähetän hänelle sisältöä, joka on suunniteltu laukaisemaan emotionaalisen reaktion näiden haavoittuvuuksien ympärillä. Tämän jälkeen tutkin näitä reaktioita, jotta voin jalostaa sisältöä ja provosoida heitä entisestään. Ja jatkan tätä, kunnes saan hänet pisteeseen, jossa voin ehdottaa käyttäytymisen muutoksia, joita voin hyödyntää.”* (Henkilö 8.)

Balzacq mukaan turvallisuuden merkitys muodostuu uhkaavan, symbolisesti viitatus kohteen sisällön molemminpuolisesta tunnistamisesta. Täten turvallistamisen suunnitelma muodostuu symbolisessa kontekstissa, jossa määritellään, mitä käsitteellinen tapahtuma ”turvallisuus” on yleisölle, ja miten se resonoi kuulijoiden kanssa. Haasteena Balzacqin mukaan on turvallistajalla vakuuttaa yleisö referenttiobjektin luonteesta. (Balzacq 2005, 184.) Uhkaamalla katsojia videoiden tekijät tuovat esille, millaisia turvallisuusuhkia kognitiiviseen sodankäyntiin liittyy.

Turvallistajalla on Copp:n (2005) mukaan aina useita tavoitteita: suostutella tai pelotella oppositiota, varmistaa tuki ja voittaa muut puolelleen. Nämä ovat affektiivisia tuloksia, jotka osoittavat, pitääkö yleisö viestintuojasta, luottaako yleisö viestiin tai rauhoittuuko vai pelästyykö yleisö uutisesta. Näitä täydentävät kognitiiviset prosessit, jos yleisöllä on aiheesta rajallinen tieto, esimerkiksi nanoteknologiasta. Mielenpaineista tulee alttiita dramaattisille tapahtumille ja uusille tiedoille, jolloin asenteista tulee epävakaita liittyen hätäiseen tai heuristiseen prosessointiin eivätkä ole systemaattisen prosessoinnin tuottamia vakaampia ja pysyvämpiä asenteita. (Ks. Vultee 2011, 84.)

Seuraavassa aineistolainauksessa Tiktok-videon tekijät 1 kertoo, miten helppoa on tarkkailla ihmisiä: *”Joten he löytävät sinut kerran tunnissa, he tietävät missä olet. Heillä on pääsy kaikkiin sähköposteihisi, kaikkiin sovelluksiisi ja kaikki muu puhelimesi on heille avointa tietoa.”* (Henkilö 1). Toinen pelotteleva kommentti on videon tekijä 3 liittyen lääketieteellisiin implantteihin: *”Lääketieteelliset implantit ja muut laitteet asennetaan kehosi sisään. Kyseessä on joukko internetiin yhdistettyjä laitteita, jotka ylläpitävät ohjelmistoja, jotka joko keräävät henkilökohtaisia terveystietoja sinusta tai voivat muuttaa kehon toimintaa.”* (Henkilö 3).

Williams (2011) tarkastelee pelkoa Donald Rumsfeldin (2002) kuuluisan trilogian kautta, jossa tiedämme tunnetuista, tunnetuista ja tuntemattomista sekä tuntemattomista, jota emme edes tiedä. Näiden lisäksi on olemassa vaikeammin mittavissa olevat ja enemmän emotionaaliset osa-alueet sekä näiden vaikutukset ja seuraukset. Williamsin näkökulmasta turvallisuuspuhe vetoaa siihen, mitä ei tiedetä, sekä tuntemattomaan tai odottamattomaan, jotka voivat tapahtua. (Williams 2011, 215.) Buzan ym. (1998) mukaan turvallisuudella on oma logiikkansa. Tämän mukaan logiikka pysyy perustavanlaatuisesti muuttumattomana ja riippumattomana kontekstista, jossa sitä käytetään. Lisäksi turvallisuuteen liittyvien lausuntojen performatiivinen luonne on riittävän voimakas aiheuttamaan turvallisuusongelmia. (Ks. Balzacq 2016, 503.) Esitän, että Tiktok-videoiden tekijät turvallistavat kognitiivista sodankäyntiä, kun esittävät katsojalle näkökulmia, joista heillä ei ole tietoa.

Videoissa esiintyi kahdeksan kertaa armeijaan liittyvää kuvastoa, kuten hävittäjiä, sotalaivoja tai aseita. Usein nämä sotakalustot ovat liikkumassa kohti jotain: esimerkiksi saarta, jossa on ihmisiä. Yhdessä videon osuudessa näkyy ase ja aivot samassa kuvassa. Seppä (2012) on kommentoinut, että representaatiot rakentavat todellisuutta enemmän kuin heijastelevat sitä (Seppä 2012, 131). Seppänen (2005) kertoo, että samankaltaisten mentaalisten representaatioiden ja merkkijärjestelmien syntymiseen tarvitaan koodit, jotka ovat yleensä saman kulttuurin jäsenillä samankaltaisia. Koodi on sidoksissa, joka mahdollistaa merkkijärjestelmien suhteellisen vakaan rakenteen. Samankaltaisia merkkijärjestelmiä ja mentaalista representaatiota voi löytää kuvista. (Seppänen 2005, 86–88.)

Griffin (2010, 9) argumentoi, että tiedetään, että ihmiset luonnollisesti kiinnittävät erityistä huomiota mahdollisen uhan tai vaaran merkkeihin, esimerkiksi elokuvien tekijät olettavat ihmisten olevan kiinnostuneita dramaattisista toimintakuvista. Griff jatkaa, että journalismissakin dramaattiset kuvat ovat arvokkaampia toimitukselle, koska ne nappaavat ja pitävät katsojan kiinnostuksen yllä pidempään. Balzacqin (2005) mukaan turvallistaminen voidaan ymmärtää strategisena käytäntönä, joka hyödyntää tiettyjä olosuhteita, kuten

kontekstia, yleisön asennetta sekä puhujan ja kuuntelijan vuorovaikutusta (Balzac 2005, 172). Seppä (2012) puhuu kuvien tulkinnassa myös yksinkertaistamisesta, jossa maailmanlaajuiseen ymmärrettävyyteen pyrkivässä kuvallisessa viestinnässä, esimerkiksi Tiktokin ollessa suosittu kansainvälinen sosiaalisen median alusta, tieteellisen informaation tulkintaa rajataan. Usein tätä rajoittamista motivoi halu tavoittaa mahdollisimman suuri yleisö ja yhtenäinen yleisö kaikille ymmärrettävän kielen avulla (Seppä 2012, 152). Esimerkiksi armeijaan liittyvät kuvat ovat yksinkertainen viesti uhasta. Argumentoi, että Tiktok-videoiden tekijöiden visuaalisessa materiaalisessa esiintyvät armeijakuvasto vahvistaa katsojalle kognitiivisen sodankäynnin uhkia. Seuraavassa alaluvussa esittelen, miten Tiktok-videoiden tekijöiden puhetyyliä tarkoituksena on herättää katsojissa reaktioita, jotta huomaisivat kognitiivisen sodankäynnin uhat.

6.3. Tunteisiin vetoaminen puhetyyleillä

Tässä alaluvussa esitän, miten Tiktok-videoiden tekijät turvallisivat kognitiivista sodankäyntiä puhetyyliä avulla. Näiden avulla toivotaan videoiden katsojilta reaktioita, kuten suuttumista. Analyysin pohjalta nousi esiin kolme tyyliä: alentaminen, ironia ja liioittelu. Retorisen vaikuttavuuksia on tarkastellut Aristoteles (400 eaa.-301 eaa), jonka mukaan puheen peruspilareita on kolme: *eetos*, *paatos* ja *logos*. Aristoteles määrittelee päätöksen siten, että se kuvaa tunteita, joita puhuja herättää kuulijassa. Päätökseen kuuluvat voimakkaat tunteet, joilla kuulijat voitetaan puolelleen. Toisaalta Aristoteles kommentoi myös, että usein heikommat tunteet, kuten hyväntahtoisuus auttavat kuulemaan puhujan argumentit ja tulla ymmärretyksi. (Ks. Blomstedt 2003, 79, 81.)

Kognitiivisen sodankäynnin keinona on informatiovaikuttaminen, jossa hyödynnetään erilaisia retorisia keinoja vaikutusten saamiseksi. Näitä ovat harhaiset argumentit, kognitiiviset illuusiot tai trollaaminen. (Saariluoma 2023, 21.) Tiktok-videoiden puhetyyleissä nousee esille alentaminen, kun kerrotaan katsojalle, että hän on tyhmä, kun ei ole huomannut olevan kognitiivisen sodankäynnin kohteena. Alentaminen tarkoittaa abstraktissa merkityksessä toisen moraalisesti vähempiarvoisemmaksi tekemistä, nöyryyttämistä tai halventamista (Makkonen-Craig 2023). Tiktok-videoiden tekijöistä erityisesti Henkilö 9 hyödyntää alentamista puhettavassaan, kuten seuraavassa lainauksessa: *”Joten koko ajan viimeiset neljä vuotta he ovat levittäneet tätä tietoa ja tutkineet, kuinka alttiita olit sille ja lankesitko siihen vai et. Ja tässä on pettymys lopputuloksesta, jossa lankesit näihin tietoihin.”* (Henkilö 9). Toisessa lainauksessa hän nimittelee katsojia ja kuinka heille nauretaan:

They literally telling to you hey you guys are idiots and we studied you to see how idiotic you were and y'all fell for that shit and now we're discussing the results among our friends as we laugh that you as you fight over who should be president and neither should be. So yeah. Henkilö 9

Kuten aikaisemmasta lainauksesta tulee esille, Henkilö 9 kertoo: *"He kirjaimellisesti sanoivat katsojille, että hei te olette idiootteja, ja me tutkimme teitä nähdäksemme, kuinka idiootteja olitte, ja te lankesitte siihen paskaan. Nyt me keskustelemme tuloksista ystäviemme kesken samalla kun nauramme teille, kun tappelette siitä, kuka pitäisi olla presidentti ja kumpikaan. Joten joo."* (Henkilö 9.) Balzacqin (2005) mukaan kielenkäyttöön liittyy aina tavoite ja kielenkäyttö voi olla hyvinkin värikästä. Hänen mukaansa yleinen pragmatiikka keskittyy kommunikatiivisen toiminnan taustalla oleviin perusperiaatteisiin tai sääntöihin. (Balzacq 2005, 172.) Buzan ym. (1998) argumentoi, että turvallisuuskeskusteluissa asia dramatisoidaan ja näin asia esitetään ensisijaisen tärkeänä. Jotta kuulijan on helpompi ymmärtää tämä prosessi, rakennetaan yhteistä ymmärrystä asiasta, jota pidetään uhkana. (Buzan ym. 1998, 26.) Tiktok-videoiden tekijöiden puhuessa katsojalle alentavasti, he herättävät tunteita, jotta kognitiivinen sodankäynti uhkiin liittyen.

Intensiteettiä ilmaisevia ajatuksia kutsutaan hyperbolaksi, joka suurentelee tai liioittelee sitä, mitä tahdotaan sanoa. Liioitteluun kuuluvat niin kuvailevat sanonnat, mutta sitä ilmenee myös tavallisessa asiaproosassa. (Blomstedt 2003, 90.) Koskelan (2009) mukaan uhkia rakennetaan performatiivisella kielellä, jotta on jotain, mitä vastaan taistella. Täten pyritään luomaan uskottava vihollinen, johon ohjataan epävarmuuden pelko. Tällaisista skenaarioista luodaan yhä pahempia, kun mahdolliset uhkakuvat hälvänevät (Koskela 2009, 36). Kognitiivisesta sodankäynnistä puhumiseen Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät puhetyylissään liioittelua tuodakseen esille, millaisia uhkia ja vastustajia tähän liittyy, kuten seuraavissa lainauksista tulee esille:

Everything that we see, they see everything that we are. Here they're here, they listen to it and so we have no secrets inside the family because if they talk about the problem, so every, every. Every monitoring system of the government can see us and of course there are keywords that the artificial intelligence that is handling the monitoring of the self controlling technology is giving some keywords to report you if you think of something else like the terrorism. Henkilö 11

They have made it so weird busy online making country Tiktok videos because China wants to do cognitive warfare on the US citizens also they own citizens. So they have like a block of for their citizens but for us is like they give us heroin. They give us heroin um they give us heroin in digital form, and we are never going to be free because of our brain has been turn into mush. Mass psychosis. We are

not doing anything about the government, man. We live in a dystopian. You mind just be comfortable. Go shopping. We knew this shit was going to happen. We made movies about it. Let's stop playing around. Henkilö 15

Ylempänä olevassa aineistolainauksessa Henkilö 11 kuvaa; *"Miten kaiken, mitä näemme, he näkevät kaiken, mitä me olemme. Hän jatkaa, että he ovat täällä, he kuuntelevat sitä, joten meillä ei ole salaisuuksia perheen sisällä, koska jos he puhuvat ongelmasta, niin jokainen hallituksen valvontajärjestelmä voi nähdä meidät. He hyödyntävät etenkin tekoälyä avainsanojen valvomisessa ja ilmoittavat siitä eteenpäin, esimerkiksi jos ajattelet jotain muuta, kuten terrorismia."* (Henkilö 11.) Jälkimmäisessä lainauksessa Henkilö 15 kertoo: *"Miten he ovat tehneet internetistä oudon kiireisen, kuten country-tyyliset Tiktok-videot. Kiina haluaa kognitiivista sodankäyntiä Yhdysvallan kansalaisten ja omien kansalaisten välillä, joten heillä on eräänlainen esto kansalaisilleen, mutta meille se on kuin he antaisivat meille heroinia. Hän jatkaa, että he antavat meille heroinia digitaalisessa muodossa, emmekä koskaan tule olemaan vapaita, koska aivomme ovat muuttuneet mössöksi. Massapsykoosi. Emme tee mitään hallitukselle, mies. Elämme dystopiassa maailmassa. Ole vain mukavasti. Mene ostoksille. Tiesimme, että tämä paska tulisi tapahtumaan. Teimme siitä elokuvia, joten lopetetaan leikkiminen."* (Henkilö 15.)

Balzacqin (2011) näkemyksessä turvallistamisen teoria tarkoittaa sitä, että kaikki ongelmat eivät ole uhkia ja joistakin tulee turvallisuusuhkia diskursiivisen politiikan avulla. Turvallistaminen voi olla suunniteltua tai muodostua erilaisista toimista, joiden tarkoituksena ei ollut olla turvallisuusuhka. Turvallistaminen sisältää käytäntöjä, jotka ilmentävät olemuksen kautta yhteisesti jaettuja ja rakennettuja ymmärryksiä. Nämä syntyvät eristä ja usein kilpailevista yhteiskunnallisista alueista. (Balzacq 2011a, 1–2.) Tiktok-videoiden tekijät rakentavat kognitiivisen sodankäynnin turvallistamista performatiivisille ja liioittelevalla puhetyylillä, jotta luovat katsojien kanssa yhteisesti jaettua ymmärrystä uhasta.

Kolmas Tiktok-videoiden puhetyyli on ironia. Yleisesti ironia määritellään jonkinlaista sanotun ja tarkoitetun ristiriidaksi. Se voidaan naamioda kohteliaisuudeksi tai viattomaksi kysymykseksi, joka on epäsuoraa kielenkäyttöä, jossa on useampi ääni yhtä aikaa. Ironinen sävy voi olla koko tekstissä tai vain sen osassa, mutta sen merkitys avautuu tekstin ja ulkopuolisen maailman yhteistyönä. Ironia on hyvin vahvasti tulkitsijalähtöinen ilmiö johtuen monimielisyydestä ja kontekstisidonnaisuudesta, joilla otetaan kantaa ja ilmaistaan mielipide. Ironisesta pilkasta pitää tunnistaa kohde sekä siihen läheisesti liittyvä uhri. Uhri on useimmiten se yksittäinen ihminen, ihmisten ryhmä tai instituutio, johon kritiikin kohde henkilöityy.

(Muukkonen 2021.) Blomstedt (2003) kuvaa puolestaan, että ironia ei rajoitu vain tuomaan jännitteitä esiin. Ironian tarkoituksena ei ole välttämättä naurattaa, vaan herättää epäilyjä lausuttua väitettä kohtaan ja tarjota vapautta ajatella toisiin. Tämä kuitenkin vaatii, että kirjallinen merkitys on huomioitu. (Blomstedt 2003, 165, 167.)

Seuraavassa aineistolainauksessa Henkilö 15 kuvaa, että katsojilla olisi mahdollisuus aloittaa vallankumous, mutta ironisesti kertoo, että kukaan ei ole kykenevä aloittamaan sitä (Henkilö 15). Toisessa aineistoesimerkissä Henkilö 1 videossa puhuu ironisesti, kuinka Taiwanissa on onnistuttu järkevästi torjumaan kyberiskuja, koska Kiina pitää heitä tarkkailussa koko ajan (Henkilö 1). Patrizia Violin (2001) näkemyksen mukaan turvallisuussanoissa on kaappaava voima, joka mahdollistaa uusien kontekstien syntyminen ja olemassa olevan muuttamisen joksikin muuksi. Sanat luovat omat vastaanottavaisuuden ehtonsa muokkaamalla ja rakentamalla sopivan kontekstin. (Ks. Balzacq 2005, 180.) Tiktok-videoiden tekijöiden ironiset argumentit kritisoivat ihmisten toimetttömyyttä: esimerkiksi vallankumouksiin liittyen ja omia epäonnistuneita kyberturvallisuus toimia Kiinan suhteen. Näiden avulla he muovaavat kognitiiviselle sodankäynnille uudenlaisia ja sopivampia turvallisuuskäytäntöjä.

Tässä luvussa olen kertonut, miten Tiktok-videoiden tekijät esittävät kognitiivisen sodankäynnin uhiksi. Ensimmäisessä alaluvussa videoiden tekijät konkretisoivat kognitiivista sodankäyntiä kertomalla, miten uhka kohdistuu lapsiin, nuoriin ja läheisiin. Lasten ja nuorten suojelemiseksi ja uhan ratkaisemiseksi, he näkevät mediakriittisyyden opettamisen. Alaluvun lopussa esittelin, miten videoiden visuaalinen materiaali tukee tätä argumentointia. Toisessa alaluvussa Tiktok-videoiden tekijät tuovat esille kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä uhkakuvia, esimerkiksi kertovat, millaisia iskuja itse tekisivät tai miten helposti katsoja voi joutua vakoilun kohteeksi. Luvun lopussa tarkastelen, miten armeijaan liittyvä visuaalinen materiaali on vakuuttava tapa turvallistaa kognitiivista sodankäyntiä. Viimeisessä alaluvussa esittelen, miten puhetyyleillä saada aikaan katsojassa tunteita, ja miten videoiden tekijät hyödyntävät affektien tuottamisessa alentamista, ironiaa ja liioittelua. Seuraavassa tulosluvussa esittelen, miten Tiktok-videoiden tekijät rakentavat kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijan roolia. He pyrkivät vakuuttamaan katsojan turvallistamalla kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä asioista, kuten teknologia.

7. Asiantuntijuuden rakentaminen

Tässä tulosluvussa tulen kertomaan, miten Tiktok-videoiden tekijät rakentavat kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijan roolia vakuuttaakseen katsojat sen turvallisuuteen liittyvästä uhasta. Ensimmäisessä alaluvussa argumentoin, miten videoiden tekijät esittävät kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvää tietoa ja samalla rakentavat itsestään aiheen asiantuntijaa. Luvun lopussa tarkastelen, miten videoiden tekijät rakentavat omaa asiantuntijuuttaan videoimalla itseään kameralla. Toisessa alaluvussa Tiktok-videoiden tekijät esittävät teknologiaan liittyvää asiantuntijuuttaan saadakseen katsojien huomion. Lisäksi alaluvussa tarkastelen videoissa esiintyvien dokumenttien, luentojen, artikkelien ja uutisten tarkoitusta turvallistaa kognitiivinen sodankäynti. Viimeisessä alaluvussa kerron, miten historiallisilla ja taloudellisilla argumenteilla videoiden tekijät pyrkivät vakuuttamaan katsojan asiantuntijuudestaan kognitiiviseen sodankäyntiin liittyen.

7.1. Kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijuus

Tässä alaluvussa kerron, miten Tiktok-videoiden tekijät tuovat esille kognitiivisen sodankäynnin osaamistaan. He käyttävät esimerkkejä osaamisensa esille tuomiseen. Alaluvun lopussa kerron, miten videoiden tekijät pyrkivät vakuuttamaan katsojan kuvaamalla itseään videolle.

Yhtenä kognitiivisen sodankäynnin tavoitteena on horjuttaa kokonaisia yhteiskunnallisia rakenteita ja valtiomuotoja sekä tuhota niiden instituutiot, ja muuttaa niiden arvojärjestelmät ja vakiintunut yhteiskuntajärjestys (Drmotová ja Kutěj 2024, 65). Digitaalisen median aikakaudella Poutanen & Laaksonen (2020) argumentoivat, että tieteelliseen tietoon pohjautuva asiantuntijuus on haastavaa. He viittaavat Saikkosen (2019) väitöskirjaan, jossa korostetaan asiantuntijaroolin suhteellisuudesta julkisuudessa. Tämä tarkoittaa, että asiantuntijaroolin tekninen täyttäminen, kuten koulutus, ei riitä, vaan asiantuntijatieto täytyy rakentaa relevanteiksi vastaanottajien arkikokemusten kautta. (Poutanen & Laaksonen 2020, 81, 85.) Seuraavissa aineistoesimerkeissä Henkilö 9 kertoo, että oleellisena osana kognitiiviseen sodankäyntiin kuuluu dis-, mis- ja malinformaatio sekä näyttää arkipäiväisen esimerkin mainoksesta, jonka määrittelee olevan kognitiivista sodankäyntiä:

This is cognitive warfare because they have you dropping dopamine because if you thought about laughing or started laughing, you drop dopamine and then they follow it up with a this is the Pfizer commercial. So now you drop in dopamine to

Pfizer commercials that have you thinking about RSV vaccines and now you drop in dopamine to it. That's how you cause addiction. Henkilö 9

It should be noted that there are three types that they've identified disinformation, misinformation and mal information. All three tags pose significant problems for society because they're used to manipulate and confuse people and distort their perceptions of life. At present perpetrators prioritize inducing people's self-destruction from within. Henkilö 9

Kuten aikaisemmissa lainauksissa Henkilö 9 kertoo: *"Tämä mainos on kognitiivista sodankäyntiä, koska he saavat sinut vapauttamaan dopamiinia, koska ajattelet nauramista tai sinä alat nauraa, tuotat dopamiinia ja sitten he seuraavat tätä Pfizerin mainoksella. Joten nyt tuotat dopamiinia Pfizerin mainoksilla, jotka saavat sinut ajattelemaan RSV-rokotteita, ja nyt alennat dopamiinia sillä. Näin aiheutat riippuvuutta."* (Henkilö 9.) Toisessa esimerkissä sama henkilö jatkaa, että kolmen tyyppistä tietoa: disinformaatioon, misinformaatioon ja malinformaatioon. Kaikki kolme informaation muotoa aiheuttavat merkittäviä ongelmia yhteiskunnalle, koska niitä käytetään ihmisten manipulointiin ja hämmentämiseen sekä käsitysten vääristämiseen. Tällä hetkellä tekijät priorisoivat ihmisten sisältäpäin tulevaa itsetuhoa. (Henkilö 9.) Turvallistaminen on artikuloitujen käytäntöjen kokonaisuus, jossa turvallistaja hyödyntää heuristisia artefakteja, esimerkiksi mielikuvia, tunteita tai stereotypioita, sitoen ne kontekstiin argumentaation rakentamisessa. Näin yleisö saa kuvan uhan vakavuudesta, mikä vastaa turvallistajan argumentaatiota. Lopputuloksena on, että turvallistaja on onnistunut luomaan referenttiobjektiin uhkaavan auran, jonka estämiseksi on ryhdyttävä heti toimiin. (Balzacq 2016, 495.)

Seuraavassa aineistolainauksessa Henkilö 13 kommentoi: *"Kognitiivinen sodankäynti on todella länsimaista ja se ratkaisee kuka voittaa maissa. He eivät usko, että kyseessä ovat tankit tai lentotukialukset. Kyse on kognitiivisesta sodankäynnistä, jossa kontrolloidaan mielialojen vaikutusta".* (Henkilö 13.) Aristoteleekseen määrittelemän mukaan vakuuttavan puheen osa on logos, jossa puhuja sanallisin konstruktioin argumentoi ja rakentaa puhetta. Tällöin puheen odotetaan olevan ja sanovan jotain pätevää ja totuuteen liitettävää. (Ks. Blomstedt 2003, 81.) Argumentoin, että vakuuttavan puheen ja ihmisille arkipäiväisten esimerkkien avulla Tiktok videoiden tekijät esittävät omaa asiantuntijuuttaan kognitiivisesta sodankäynnistä samalla esittäen siihen liittyvää uhkaavaa luonnetta.

Aristoteles määrittelee, että puhujan eetos on ominaisuus, todellinen tai kuviteltu, jonka avulla puhuja herättää luottamusta. Eetos voi ilmaista auktoriteettia, ja nykypäivänäkin luotamme ihmisiin, joita pidämme pätevinä, älykkäinä tai osaavina. Aristoteles korostaa, että puhujalla on

itsestään eli luonteessaan kyvyt tai edellytykset luotettavuudelle, ryhdikkyydelle, rehellisyydelle ja oikeudenmukaisuudelle tai kyky synnyttää vaikutelma näistä ominaisuuksista. (Blomstedt 2003, 80.)

Seuraavassa aineistolainauksessa Henkilö 6 kertoo omasta kiinnostuksestaan kognitiivista sodankäyntiä kohtaan: *”Voin siis sanoa, että kognitiivisen sodankäynnin ideat kiehtovat minua ja siitä, miten ne vaikuttavat vastavarmuuteen ja kykyymme voittaa taisteluita, joita mielestäni todennäköisimmin yritämme voittaa tulevaisuudessa”* (Henkilö 6). Asiantuntijuuteen liittyy myös, että pystyy vakuuttamaan itsensä ja muut siitä, että se mitä tietää ja osaa, on todella arvokasta, että sitä täytyy kohdella asiantuntijuutena. Toisin sanoen saada sosiaalinen tunnustus omasta osaamisesta ja tiedoista. Tietämykseen, kykyyn toimia ja luottamukseen liittyy performatiivisuus, joka tarkoittaa, että osaa kerronallisesti järjestää aikaisemmat kokemukset ja nykyiset tilannekohtaiset edellytykset niin, että ne antavat riittävän perustelun omalle asiantuntijuudelle. (Isopahkala-Bouret 2008, 90–91.) Tulevassa aineistoesimerkissä videon tekijä vetoaa taustaansa armeijassa, jonka kautta on saanut osaamista kognitiivisesta sodankäynnistä:

One super easy way to get help here is to just follow this channel or you can go to my website. You can get free resources like this ebook here. I'm a special operations vet, 20 years of experience in this type of material and I've got free resources like this and I've got paid resources too if you want to go really. Henkilö 14

Edellisessä aineistolainauksessa Henkilö 14 kommentoi: *”Yksi superhelppo tapa saada apua täällä on vain seurata tätä kanavaa tai voit mennä verkkosivustolleni. Voit saada ilmaisia resursseja, kuten tämän e-kirjan, täältä. Olen erikoisoperaatioiden veteraani, 20 vuoden kokemus tämän tyyppisestä materiaalista, ja minulla on ilmaisia resursseja, kuten tämä, ja minulla on myös maksullisia resursseja, jos haluat mennä oikeasti.”* (Henkilö 14.) Balzacqin (2011a) mukaan sanojen merkitys riippuu kontekstista ja turvallistajan valta-asemasta, lausuntojen suhteellisesta pätevyydestä, joille haetaan yleisön suostumusta. Turvallistajan aiomukset viittaavat siihen, mitä hän haluaa saavuttaa artikuloimalla tietyn lausuman yhteiskunnallisessa kontekstissa. (Balzacq 2011a, 25.) Molemmissa tapauksissa valta suostutella on annettu, koska oletetaan turvallistajan tietävän, mitä on tapahtumassa, sekä luotetaan, että turvallistajalla on tavoite pyrkivä yhteiseen hyvään. Tieto, luottamus ja valta-asema ovat yhteydessä toisiinsa. Turvallistaja käyttää kahta pääperiaatetta, joita ovat tunteiden voimakkuus ja perusteluiden täsmällisyys. (Balzacq 2011a, 25–26.)

Balzacq (2005) mukaan poliittisella kentällä, kuten muillakin aloilla, kyky saada aikaan muutoksia riippuu pitkälti auktoriteetista. Tosiasiallisesti tämä ilmenee lausuntojonoina, jota pragmatiikassa kutsutaan kielelliseksi kompetenssiksi: kuka saa puhua jostakin aiheesta tai kuka voi osallistua keskusteluun. Turvallisuuskysymyksissä ei kuitenkaan voida vetää tarkkaa rajaa niiden välille, jotka voivat puhua ja jotka eivät voi. (Balzacq 2005, 190.) Kuten Tiktok-videoiden tekijät argumentoivat, tätä sotaa ei käydä tankeilla ja hävittäjillä, vaan tämä sota käydään mielessä. Esitän, että videoiden tekijät kertovat olevansa aiheen asiantuntijoita perustuen kokemukseen, ja kertovat asian olevan turvallisuuskysymys, vaikka he eivät ole viranomaisia niin se ei estä asiasta puhumista.

Tiktok-videoiden analyysin tekemisessä on huomioitava myös se, mitä videoissa näkyy. Aineisto koostui kolmestakymmenestä viidestä videosta, joista puolessa esiintyy videon tekijä itse ja hän puhuu kameralle. Osa videoista on kuvattu, kun videon tekijä tekee podcastia aiheesta. Videoilla on ainutlaatuinen kyky välittää sekä tietoa että persoonaa samanaikaisesti, ja samalla viestiä luotettavuudesta ja varmuudesta. Videot mahdollistavat, että yleisö kuulee, mitä sanotaan, ja näkevät, miten se sanotaan, kuten ilmeet, eleet ja äänenpaino. Kamera tuo videolla olijan lähemmäs katsojaa ja täten synnyttää luottamusta. Usein myös videoilla esitetyistä asioista muistetaan enemmän, koska katsojat näkevät ja kuulevat aiheen samanaikaisesti. (Mediavalmennus 2025.)

Balzacqin (2005) mukaan turvallistajan valta-asema ja henkilökohtainen identiteetti on joukko ominaisuuksia, uskomuksia, haluja tai toimintaperiaatteita. Sosiaalinen identiteetti voi joko rajoittaa tai mahdollistaa turvallistajan käyttäytymisen. (Balzacq 2005, 178.) Analysoin, että Tiktok-videoiden tekijät esiintyessään itse videoilla lähentyvät katsojaa ja samalla synnyttävät luottamusta katsojissa. Turvallistaessaan kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä uhkia tekijät pystyvät videoiden välityksellä tuomaan esiin omaa sosiaalista identiteettiä ja toimintaperiaatteita vakuuttaakseen kuulijat. Tulevassa alaluvussa tarkastelen, miten videoiden tekijät jatkavat asiantuntijuuden rakentumista viittaamalla teknologiaan.

7.2. Videoiden tekijöiden teknologinen osaaminen

Tässä alaluvussa analysoin, miten Tiktok-videoiden tekijät tuovat asiantuntijuuttaan esiin toisilla argumenteilla. He kertovat kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvästä teknologiasta, kuten algoritmeista. Alaluvun lopussa argumentoin, miten videoissa esitetään muiden pitämiä luentoja tai dokumentteja, joita videoiden tekijät hyödyntävät oman asiantuntijuuden

lisäämisessä. Lisäksi visuaalisessa materiaalissa näytetään erilaisia artikkeleita, uutisia ja oppaita, joiden avulla videoiden tekijät lisäävät osaamistaan kognitiivisessa sodankäynnissä.

Yhtenä määritelmänä asiantuntijalle on, että hän toimii ajatusten kiteyttäjinä tai asioiden järjestelijöinä. Asioiden järjestyksen yhdistäminen voi tapahtua arvokeskustelun, institutionaalisen koordinoinnin kautta tai sosiaalisen integraation avulla. (Eräsaari 2006, 31.) Vakuuttavan puheen Aristoteles määrittelee tarkoittavan sanallisesti rakennettuja argumentteja, joiden odotetaan olevan ja sanovan jotain pätevää ja totuuteen liitettävää (ks. Blomstedt 2003, 81). Kognitiivisen sodankäynnin keinot hyödyntävät teknologiaa vastustajan haavoittamiseen. Uusi digitaalinen ympäristö mahdollistaa erilaisia tapoja manipuloida vastapuolta ja ohjata heitä tiettyyn suuntaan. Teknologiat ja informaatiopsykologian keinot, kuten neuroteknologia, tekoäly, virtuaalitodellisuus, kyberavaruus ja hakkerointi, mahdollistavat kognitiivisten sodankäynnin operaatioiden nopean, tehokkaan ja laajan suorittamisen. (Drmotová ja Kutěj 2024, 73.)

Seuraavassa aineistolainauksessa Henkilö 14 kommentoi: *”Se ottaa valtavan määrän dataasi. Ja se rakentaa algoritmia ennustamaan käyttäytymistäsi. Kun algoritmi pystyy ennustamaan käyttäytymistäsi, se muokkaa sitä”* (Henkilö 14). Lisäksi nämä algoritmit ovat houkuttavia ja pystyvät tunnistamaan, miten reagoit videoihin ja analysoivat samalla katsojan tunteita. Tämänkaltaisen teknologia on Tiktok-videoiden tekijän mukaan kehittyneintä Kiinassa, kuten seuraavista aineistoesimerkeistä tulee esille:

And because the algorithms are so seductive, the algorithms can look at your face and see how you're reacting to the video. They have biometric. Yeah, yeah... They can see your face, biometric. And Chinese are masters of facial recognition technology, and that includes emotional analysis. Henkilö 1

Kuten sisennetyssä aineistolainauksessa Henkilö 1 kertoo, algoritmit ovat niin vietteleviä, että ne voivat katsoa kasvojasi ja nähdä, miten reagoit videoon. Niillä on biometria ja ne voivat nähdä kasvosi, biometrisesti. Kiinalaiset ovat kasvojentunnistusteknologian mestareita, ja siihen kuuluu myös tunneanalyysi. (Henkilö 1.) Balzacq on tarkastellut tietotekniikkaan liittyvää turvallistamisen tutkimusta. Hän viittaa Erikssoniin (2001), jonka mukaan tietotekniikkaa alettiin turvallistaa vasta 1990-kuvulla, vaikka tietokoneiden haavoittuvuus on ollut tiedossa pidempään. (ks. Balzacq 2016, 515.) Kyberturvallisuutta on alettu tutkitta enemmän, mikä on johtanut laajempaan teoreettiseen kehittymiseen. Tämä johtuu Balzacq (2016) mukaan kahdesta trendistä. Ensinnäkin sekä yhteiskunnat että yksilöt tuottavat entistä enemmän kybertilaan, kuten järjestelmiä ja teknologioita, dataa, jolloin tunnistetaan uusia

uhkia. Toiseksi kybertilan kiinnostus liittyy turvallisuuden alalla toimivien uusien uhkien etsintää. (Balzacq 2016, 515.) Seuraavassa lainauksessa Henkilö 1 kertoo kyberturvallisuuden valvontayksiköstä: *”Niinpä haastattelin heidän kyberosastonsa johtajaa. He ovat siis luoneet viraston, joka valvoo kaikkien hallituksen digitaalisia järjestelmiä. Kaikki hallinnon tietojärjestelmät ja viestintäjärjestelmät ovat nyt yhden digitaalisen osaston valvovan silmien alla.”* (Henkilö 1.) Toinen Tiktokin tekijä kommentoi, miten uusi teknologia muuttaa totuuden tunnistamista: *”Tiesitkö, että deepfake-tekniikat pystyvät nyt matkimaan ääniä ja ulkonäköä lähes täydellisellä tarkkuudella? Tämä teknologia tekee totuuden ja harhaanjohtamisen erottamisen entistä vaikeammaksi”* (Henkilö 7).

Turvallistajat käyttävät erilaisia poliittisia, yksityisiä ja yhteiskunnallisia käsityksiä saadakseen yleisön liikkeelle. Kyberturvallisuutta tuottavat useat eri toimijat, kuten yksityiset tietokoneen käyttäjät, ohjelmoijat, tietohallintojohtajat tai tämän alan turvallisuusasiantuntijat. He päättävät kyberturvallisuuteen liittyvistä investoinneista, standardeista ja mahdollisista lainsäädännön muutoksista ennen kuin viimeisenä poliitikot tai virkamiehet reagoivat näihin digitaalisiin tapahtumiin sanallisten odotusten tai pelkojen muodossa. Lopulta näistä voi syntyä tulevia poliittisia muutoksia. (Balzacq 2016, 179.) Esitän, että Tiktok-videoiden tekijät kertoessaan algoritmeihin ja kyberturvallisuuteen liittyviä kiteytettyjä argumentteja, tuovat katsojat kognitiivisen sodankäynnin aiheen ympärille sosiaalisen integraation avulla. Kyberkysymyksissä turvallistaminen ei tapahdu viranomaiselta eteenpäin vaan turvallistajana voi toimia yksityinen tietokoneen käyttäjä: täten myös videoiden tekijät voivat toimia aiheen uhan esittäjinä.

Problematisointi kuuluu osana asiantuntijuuteen, sillä sen avulla laajennetaan kysymystä ja vakuutetaan, että asiaa on tarkasteltava toisella tavalla. Asioita ei yleensä vain nosteta moraalisen, tieteellisen, poliittisen tai oikeudellisen arvioinnin kohteeksi, koska ne ovat ilmaantuneet tai polveutuneet jostakin, vaan ne ovat perustelleet itsensä ja vaikutusyhteytensä. Problematisointi kohdistuu vaikutusyhteyksiin, jotka ovat syntyneet epävarmuuksien, tuttujen asioiden menetyksien sekä aikaisempien kokemusten kautta. (Eräsaari 2006, 41, 43.)

Seuraavassa aineistoesimerkissä Henkilö 1 kertoo hallinnon valvonnasta: *”Teknologia tai elämä. Hallinto voi kuunnella ja katsella ajatuksiasi ja valvoa niitä etäältä tai naapurustosta satelliittien, maanpäällisten satelliittien, avaruussatelliittien ja liikkuvien esineiden avulla”* (Henkilö 11). Resckwitz (2002) on argumentoinut, että turvallisuuskäytänteet liittyvät käyttäytymiseen, johon kuuluu sekä ruumiillista ja henkistä toimintaa. Lisäksi turvallistajan on tiedettävä esineistä ja niiden käyttämisestä. Turvallisuuskäytänteet rakentuvat myös

motivaation ja osaamisen kannustuksesta. (ks. Balzacq 2011a, 15) Kognitiiviselle sodankäynnille Drmotová ja Kutěj (2024) mukaan on olennaista hajautetut narratiiviset kertomukset ja oikeiden teknologisten alustojen valinta näiden levittämiseen. Lisäksi kognitiivinen sodankäynti hyödyntää neurotieteitä informaatio- ja psykologisten toimintojen saavuttamiseksi. (Drmotová ja Kutěj 2024, 78.)

Teknillisten asioiden problematisoinnilla, kuten satelliitit, videoiden tekijät argumentoivat, että heillä on tietoa turvallisuuskäytänteistä ja kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvistä haasteista. Kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijuutta Tiktok-videoiden tekijät rakentavat argumentoimalla teknologiaan liittyvän kehityksen uhkasta, koska tämänkaltaiset turvallisuuskysymykset voivat nousta myös yksityisiltä henkilöiltä.

Visuaalisen aineiston analysoinnissa nousee esille, että Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät videoiden sisällöissään muiden laatimia dokumentteja ja luentoja sekä tiedotustilaisuuksia. Tämän kaltaisia videoita on kaksitoista kappaletta. Lisäksi Tiktok-videoiden tekijät näyttävät videoillaan yli kaksikymmentä kertaa erilaisia tekstiaineistoja, kuten kognitiivisen sodankäyntiin liittyviä artikkeleita, uutisia tai itse tekemiään oppaita. Representaatioiden tarkoituksena on Seppäsen (2005) mukaan rakentaa todellisuutta ja ne ovat toiminnallisia eli joku tuottaa nämä representaatiot. Toisin sanoen representaation prosessi kohtaa ulkoisen maailma esineet ja mentaaliset mielikuvat sekä erilaiset merkkijärjestelmät. Seppänen argumentoi, että representaatioiden multimodaalisuus on usean ilmaisumuodon yhdistelmä, kuten kuvan ja tekstin, jolloin tulkinnessa on osattava huomioida muodot sekä erikseen että yhdessä. (Seppänen 2005, 78, 84–85, 90–91.)

Balzacq (2016) mukaan turvallistajat saavat vakuuttavuutensa erottuvalla pääomalla ja sen kasaamisella, esimerkiksi tiedolla. Tämä kuvaa, miksi akateemikkoja, tutkijoita tai muita asiantuntijoita kuunnellaan epävarmoissa asioissa. Heidän läsnäolonsa, tässä tapauksessa esiintyminen toisen tekemällä videolla, riittää antamaan tieteellisen legitimiteetin tuotetulle tiedolle. (Balzacq 2016, 509.) Tiktok-videoiden tekijöiden esittäessä dokumentteja, luentoja tai tiedotustilaisuuksia liittyen kognitiiviseen sodankäyntiin, he hyödyntävät näiden asiantuntijoiden ja tutkijoiden osaamista vahvistaakseen omaa vakuuttavuuttaan. Seuraavassa kappaleessa tarkastelen, miten Tiktok-videoiden tekijät käyttävät historiallisia ja taloudellisia argumentteja oman asiantuntijuuden rakentamisessa liittyen kognitiiviseen sodankäyntiin.

7.3. Historialliset ja tilastolliset keinot asiantuntijuuden rakentamisessa

Tässä alaluvussa tarkastelen, miten Tiktokissa videoiden tekijät rakentavat kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijarooliaan historiallisin ja tilastollisin argumentein. Asiantuntijana toimisessa tulee huomioida jokaisen kohteen, asian tai tapahtuman tunnistamisessa ja tulkinnassa sen erityinen näkökulma. Siellä kaikki tieto pohjautuu valittuun näkökulmaan, ja se on tietoa jostakin erityisestä näkökulmasta. Modernissa yhteiskunnassa asiantuntijan on huomioitava sosiaaliset siteet, jolloin hyvin informoitu puolueettomuus on mahdollinen näiden asioiden ja sosiaalisten suhteiden keskellä. Tämä mahdollistaa ajatuksen, että jokainen on tai jokaisesta tulee asiantuntija globaalissa maailmassa laajojen yhteyksien ja vastavuoroisten havaintojen avulla. Tiedon luotettavuutta lisää sen tuottaminen avoimesti, mielikuvituksellisesti, kriittisesti, epäitsekäästi, tasapuolisesti ja yhteistoiminnallisesti. (Eräsaari 2006, 33.)

Kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvä teknologia kehittyminen on alkanut ensimmäisen maailmansodan aikana. Tällöin otettiin käyttöön radio, jossa hyödynnetään sähkömagneettista spektriä ja avaruudellista ulottuvuutta. Informaatio- ja kyberulottuvuuden alku voidaan jäljittää toisen maailmansodan aikana käyttöön otettuihin tehokkaisiin laskennallisiin apuvälineisiin. (Moilanen 2024, 13.) Tämän kaltainen laite oli saksalaisilla käytössä ollut Enigma-kone, joka oli sähkömekaaninen salauslaite (Talvio 2013). Videoiden tekijät hyödyntävät argumenteissaan kognitiivisen sodankäynnin historiaan liittyviä näkökulmia. Videon tekijä 11 kertoo teknologiasta, joka kuuntelee ajatuksia. Tätä teknologiaa on Henkilön 11 mukaan kehitetty jo pitkään, kuten seuraavista aineistolainauksista tulee esille:

So let me give you some the brief history of this how this technology come into the systems that it can what's your thoughts and and listen to your brain and so it because your eyes become its camera and your ears is being used as your microphone with this technology, so you must be aware of that. Henkilö 11

So that is the evidence that this technology exists and 1993 the ascertain Henrico steel doors make some adjustment because. Stop the. Field they're coming into existence already in the cell phones, so it becomes so miniaturized so that that that device can be miniaturized. Henkilö 11

Edellisissä aineistolainauksissa Tiktok-videon tekijä 11 esittelee historiaa, joka liittyy ajatusten lukemisen teknologiaan. Hän kuvaa, että tämän teknologian avulla silmistä tulee kamerat ja korvista mikrofonit, ja kertoo katsojalle, että teknologiasta täytyy olla tietoinen. Toisessa lainauksessa Henkilö 11 jatkaa, että ajatusten lukemisen teknologia on olemassa. Hän jatkaa lainauksessa, että jo vuonna 1993 Henrico-teräsovet tekivät joitakin muutoksia tuotteisiinsa. Ne

tulivat matkapuhelimiin ja niistä tuli niin pieniä, että laitteet voidaan pienentää. (Henkilö 11.) Henkilö 13 puolestaan kertoo Naton innovaatiokeskuksen taustoista: ”*Ja vaihda Cruzoon, entiseen ranskalaiseen upseeriin, joka perusti vuonna 2013 Naton innovaatiokeskuksen ja on johtanut joitakin näistä kognitiivisen sodankäynnin ohjelmista*” (Henkilö 13).

Turvallistaminen on historiallinen prosessi, joka syntyy edeltävien tapahtumien vaikutuksesta. Prosessi sisältää kielteisiä ja vahvistavia vaikutuksia turvallistamiselle. Turvallisuuslauseet ovat monimutkaisia ja ilmaisevia argumentteja, jotka esittävät jonkin asian olevan välitön uhka. Turvallisuus on siis symboli, joka on luonnollisesti kehystetty. Puhujan järkevät argumentit ja nykyinen informaatio vaikuttaa uhan muuttumiseen. Turvallistamisen rakenne kehittyy erilaisten symbolien, kuten tekoälyn ja muun teknologian kehityksessä vuorovaikutteisesti. Näin määritelleen yleisön tuntema turvallisuus, joka voi vakuuttaa tuen turvallistajalle. (Bubandt 2005; Balzacq 2011a, 13–15.) Esitän, että Tiktok-videoiden tekijät vetoavat kognitiivista sodankäyntiä turvallistaessaan aiheen historiallisiin prosesseihin ja samalla osoittavat aiheen asiantuntijuutta.

Asiantuntija voi argumentaation tukena hyödyntää tilastoja, taulukoita tai kuvaajia. Lisäksi asiantuntijuus vaatii herkkyyttä siitä, että julkisuuteen vietävät faktat ovat vain sen hetkinen kuva aiheesta, joka perustuu parhaaseen tietoon perustuva tulkinta jatkuvassa liikkeessä olevasta informaatiosta. (Pyrhönen ja Hyvönen 2023, 38–39.) Asiantuntijana toimiminen on muuttunut: aikaisemmin tämä on vaatinut tieteellisen taustan. Tänä päivänä asiantuntijuuteen voi riittää blogin kirjoittaminen tai kirjan julkaiseminen, mutta osaa vakuuttaa yleisön pätevyydellään, vaikka ei ole saanut virallista meriittiä aiheesta. Mediaympäristön murros on mahdollistanut, että aktiivinen, asiantuntijaksi pyrkivä mielipidevaikuttaja voi levittää sanomaansa nopeasti ja vaivattomasti laajoille yleisöille tai samalla lailla ajatteleville ryhmille. (Väliaverron 2021, kappaleessa 2.1.) Kognitiivisessa sodankäynnissä siviiliväestöön kohdistuviin iskuihin kuuluu luoda tavoiteltu kuva ulkomaalaisille sijoittajille erityisesti strategisesti tärkeissä sopimuksissa ja keskeisen infrastruktuurin osalta. Näiden elementtien varmistamiseen tarvitaan taloudellista vaikutusvaltaa ja aineellista riippuvuutta. Levitetyt narratiivit voivat koskea kohde maan hallinnon korruptiota tai läpinäkymätöntä kaupantekoa. Samalla luodaan vaikutelma negatiivisten asioiden olemassaolosta, vaikka niitä ei todellisuudessa ole. Yleisesti tiedetään, että huono taloudellinen tilanne lisää epäluottamusta hallitukseen ja valtioihin instituutioihin: poliittisten mekanismien ja prosessien kyseenalaistaminen kasvaa. (Drmotová ja Kutěj 2024, 79.)

Videoiden tekijät esittävät tilastollisia ja talouteen liittyviä argumentteja. Aineistoesimerkkinä on Henkilö 17 kommentti: *"Itse asiassa olen informaationsoturi ja mielikuvien muokkaaja. Ensimmäisen Persianlahden sodan jälkeen CIA maksoi Brendanille 23 miljoonaa dollaria Saddamin vastaisen propagandan luomisesta."* (Henkilö 17). Tiktok-videoiden tekijät kertovat, miten paljon amerikkalaisia käyttäjiä Tiktokilla on, sekä paljonko rahaa laitetaan suhdetoimintaan, kuten seuraavista aineistoesimerkeistä kerrotaan:

Tiktok is one of the most clever, pernicious, dangerous weapons ever created in history, period, full stop. I mean they, they have addicted 170 million Americans to it. 170 million Americans would lay down in front of freight train to save their tick tock accounts. Henkilö 1

Public relations has mushroomed into a \$200 billion a year industry. PR flax In the United States, now outnumbering journalists. Propaganda has become the primary means by which the wealthy communicate with the rest of society. Henkilö 17

Edellisissä lainauksissa Henkilö 1 kertoo, miten Tiktok on yksi historian ovelimmista, haitallisimmista ja vaarallisimmasta aseista - piste. Hän kommentoi, miten siitä on tehty koukuttava, ja kuinka 170 miljoonaa amerikkalaista makaisi tavarajunan edessä pelastaakseen Tiktok-tilinsä. Alemmassa aineistolainauksessa Henkilö 17 kertoo, miten suhdetoiminnasta on tullut sienimäinen 200 miljardin dollarin vuotuinen teollisuudenala. Tätä toimintaa on hänen mukaansa Yhdysvalloissa enemmän kuin toimittajia. Lisäksi hän näkee, että propagandasta on tullut ensisijainen keino, jolla varakkaat kommunikoivat muun yhteiskunnan kanssa. Turvallistajan täytyy tietää, mitä tapahtuu, ja miten toimia yhteisten etujen hyväksi. Tämä tieto tuo luottamusta ja valta-aseman ja näin ollen mahdollisuuden tuottaa vaikutuksia, joka suoraan tai epäsuorasti. (Bourdieu 1979; Lupia & McCubbins 1998; Balzacq 2005, 191.)

Lisäksi Patomäen mukaan turvallistajan täytyy ymmärtää puheaktin performatiivisuuden vuoksi historialliset taustat, jotka ovat mahdollistaneet kyseisen puheaktin. Toiseksi turvallistajan tarkastellessa turvallisuutta tulevaisuuden näkökulmasta. Hänen on pyydettävä arvioimaan turvallistamista sosiaalisten mekanismien kautta avoimessa, globaalissa ja poliittisessa taloudellisessa prosessissa. (Ks. Balzacq ja Guzzini 2015, 100.) Tiktok-videoiden tekijät vakuuttavat katsojiaan asiantuntijuudestaan argumentoimalla kognitiivisen sodankäynnin tilastoihin ja taloudellisiin näkökulmiin vedoten. Tulevaisuuteen liittyvässä turvallistamisessa täytyy turvallistajan eli Tiktok-videoiden tekijöiden huomioida poliittiset ja taloudelliset lähtökohdat.

Tässä tulosluvussa analysoin, miten Tiktok-videoiden tekijät rakentavat kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijan roolia. Ensimmäisessä alaluvussa asiantuntijan roolia rakennettiin kertomalla kognitiivisen sodankäynnin tavoista: videoiden tekijät antoivat tästä arkipäiväisiä esimerkkejä vakuuttaakseen katsojat hyvin lähellä olevasta uhasta. Luvun lopussa tarkastelin, miten itsensä videokuvaaminen lisää läheisyyttä katsojan kanssa, ja minkä avulla omaa viestiä voi viedä vakuuttavammin eteenpäin. Toisessa alaluvussa tarkastelin, miten Tiktok-videoiden tekijät rakentavat asiantuntijan roolia argumentoimalla kognitiivisen sodankäynnin teknillisiin näkökulmiin. Alaluvun lopussa kuvailin, miten visuaalisessa aineistossa videoiden tekijät hyödyntävät muiden tekemiä dokumentteja tai pitämiä luentoja vakuuttaakseen katsojat. Lisäksi he käyttävät oman argumentaation ja auktoriteetin tukena tekstimuodossa olevia aineistoja, kuten uutisia tai itse tekemiään oppaita. Viimeisessä tulosluvussa argumentoin, miten katsojaa vakuutetaan historiallisilla ja tilastollisilla kommentteilla liittyen kognitiivisen sodankäynnin haasteisiin.

8. Katsojien vakuuttaminen turvallisuushasta

Tässä tulosluvussa tarkastelen, miten Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät kielellistä kehystämistä, tarinallista retoriikkaa ja katsojan suostuttelua turvallistamaan kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä uhkia. Videoiden tekijät käyttävät tunnistettavia kielellisiä keinoja, kuten metaforia ja toistoa, herättelemään ja vakuuttamaan katsojan aiheen oleellisuudesta. Toisena keinona argumentoin esiin nousevan tarinallisen lähestymisen aiheeseen, jolla taustoitetaan erilaisia tapahtumia, jotka videoiden tekijöiden mukaan liittyvät kognitiiviseen sodankäyntiin. Kuten sosiaaliselle medialle on yleistä, Tiktok-videoiden tekijät puhuvat katsojalle myös suoraan ja suostuttelevat heitä huomioimaan uhkaan liittyvät tekijät ja noudattamaan heidän ohjeitansa siltä turvautumiseen. Lisäksi tarkastelen visuaalisessa aineistossa nousseita kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä esimerkkejä ja sitä, miten videoiden tekijät esittävät niiden avulla aiheen turvallisuushaksi. Argumentoin myös, miten videoiden nopeus heijastuu viestin vastaanottamiseen, kuten Balzacqin (2005) mukaan turvallistamisessa oleellista on diskursiivisen toiminnan ydin, ja sen pakottava kyky saada vastaanottaja tai yleisö suorittamaan halutun teon (Balzacq 2005, 186).

8.1. Katsojan vakuuttaminen kielellisillä keinoilla

Tässä alaluvussa esittelen, millaisia kielellisiä keinoja Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät videoissaan, joiden avulla herätetään katsoja ajattelemaan kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä näkökulmia. Tällaisia keinoja, jotka nousivat analyysin jälkeen esiin, ovat useat kysymykset, joihin ei vastata, asioiden listaus ja metaforien hyödyntäminen. Alakappaleen lopussa argumentoin, miten videoissa esiintyvät visuaaliset metaforat tukevat videoiden tekijöiden turvallistamisen retoriikkaa.

Kielenkäyttö on sosiaalista toimintaa, ja kielenkäyttäjillä on useita mahdollisuuksia ja resursseja toimia, käyttää kielellistä valtaa, vastustaa, uudistaa. Lisäksi heillä on valtaa neuvotella, missä kunnossa asiat ovat. (Pietikäinen ja Mäntynen 2019, 1.1.) Retorinen kysymys on sellainen kysymys, johon ei odoteta vastausta. Se on lievimmillään epävarmuuden pohtimista tai tiukimmin rajattuna tarkoittaa kysymystä, joka sisältää viitteellisen vastauksen toimien affektisena väitteenä. (Tieteentermipankki 2025.) Verkkokeskusteluissa Kääntä (2015) argumentoi, että asynkronisuus eli keskustelun eriaikaisuus mahdollistaa sen, että mikä tahansa kysyvä rakenne voidaan ymmärtää retorisenä, koska osallistujilla ei ole vastavelvollisuutta

vastata kysymykseen kuin perinteisessä keskustelussa (Kääntä 2015. 24). Sosiaalinen median alustojen ja niihin liittyvien kyberteknologioiden, kuten algoritmien ja automatisoitujen ohjelmistojen, tulo on Cocking ja van den Hoven (2018) mukaan luonut valtavan kasvun disinformaation, misinformaation ja salaliittoteorioiden, vihapuheen ja propagandan leviämisessä useiden toimijoiden taholta, kuten yksilöiden tai terroristiryhmien (ks. Miller 2023, 45–46).). Videoin tekijä Henkilö 1 esittää useita kysymyksiä peräkkäin: ”*Onko teknologiasi ajan tasalla? Onko teknologiasi täysin modernisoitu?*” (Henkilö 1). Useita kysymyksiä peräkkäin esittää myös Henkilö 17, joka pohtii, miten uhka tapahtui, ja miten siihen vastattaisiin yhteensä seitsemällä peräkkäisellä kysymyksellä, kuten seuraavasta aineistolainauksesta ilmenee:

When did it happen? What's happening? What would be the benefit in fracturing a growing economic, political and social trust in that part of the world? Who would benefit? What would be the long term effects, for example, of at least indicating that U.S. embassy personnel, foreign service personnel are vulnerable to these types of threats? Could you impact tear the threat with some type of condition stimulus? So now what you're able to do to evoke a response? Henkilö 17

Edellisessä aineistolainauksessa Henkilö 17 esittää useita kysymyksiä peräkkäin: *Milloin se tapahtui? Mitä tapahtuu? Mitä hyötyä olisi kasvavan taloudellisen, poliittisen ja sosiaalisen luottamuksen murtamisesta tuossa osassa maailmaa? Kuka hyötyisi? Mitkä olisivat pitkän aikavälin vaikutukset esimerkiksi sillä, että ainakin osoitettaisiin, että Yhdysvaltain suurlähetystön henkilöstö ja ulkomaanedustajien henkilöstö ovat alttiita tällaisille uhille? Voisitko vaikuttaa uhkaan jonkinlaisella olosuhteiden stimulaatiolla? Mitä nyt voit tehdä herättääksesi reaktion?* (Henkilö 17). Balzacqin (2005) mukaan turvallistamisella on toimintatyyppejä, joka viittaa tietyn teon suorittamiseen käytettävään sopiviin kieliopillisiin sääntöihin (Balzacq 2005, 179).

Turvallistamisen puhetoimi on inspiroitunut J.L. Austinin (1962) puheakti teoriasta. Nämä aktit ovat lokutiivinen, illokutiivinen ja perlokutiivinen. Lokutiivinen akti tarkoittaa puhujan sanomista itsestään eli ilmaisun kielioppia. Illokutiivinen kuvaa puhujan aikomusta tarkoitusta. Perlokutiivinen akti tarkoittaa seurauksia tai vaikutuksia, joiden tarkoituksena on herättää kohdeyleisön tunteita, uskomuksia tai toimia. (Ks. Balzacq 2011a, 4–6.)

Retoristen kysymysten vaikutuksia on tutkinut Kleinke (2012), joka esittää, että verkkokeskusteluissa tämänkaltaisella kysymyksellä on vahva rooli keskustelijan oman argumentin esittämisessä. Näillä kysymyksillä pyritään vaikuttamaan vastaanottajiin ja

neuvottelemaan aiheesta. (Ks. Kääntä 2015, 26.) Henkilö 1 toistaa kyberturvallisuuteen huoleen liittyen retorisia kysymyksiä, miksi, mitä, miten pitäisi olla huolissaan: ”*Se on hämmästyttävää joillakin tasoilla ja toisilla tasoilla, on helppo ymmärtää miksi, mitä, mistä olen huolissani, miksi minun pitäisi olla huolissani kyberturvallisuudesta*” (Henkilö 1.) Retoriset kysymykset ovat keino ylläpitää vuorovaikutusta ja lisätä vastavuoroisuutta. Puhujat esittävät niiden avulla argumentoivia väitteitä, perusteluita, kannanottoja sekä mielipiteitä, joiden avulla vaikutetaan vastaanottajiin. (Kääntä 2015, 38.) Tiktok-videoiden tekijät hyödyntäessään puheessaan retorisia kysymyksiä argumentoivat omaa näkemystään vahvistavasti kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvästä teknologiasta ja sitä, miksi siitä pitäisi olla huolissaan. Turvallistamiseen kuuluu kielellisiä tyylejä esittää, jokin asia turvallisuusuhkana, johon myös videoiden tekijöiden retoriset kysymykset liittyvät.

Retoristen kysymysten lisäksi aikaisemmista sekä tulevista aineistolainauksista löytyy myös toistoa. Blomstedt (2003) on argumentoinut, että toistolla on useita muotoja ja nimiä. Tämä riippuu siitä, onko käytössä vain yhden sanan toistoa vai laajempaa ajatuksellista sellaista. Yhden sanan toisto tarkoittaa, että yksi sama sana toistuu useamman kerran peräkkäin. Laajempi ajatuksellinen toisto tarkoittaa puolestaan sitä, että peräkkäin lausutut sanat liittyvät toisiinsa isommassa kuvassa. (Blomstedt 2003, 93.) Kognitiivisen sodankäynnin onnistumiseen vaaditaan, että tiedetään, miten mieli ja tiedonkäsittely toimii, ja miten teknologiaa hyödynnetään kohdeyleisön tavoittamiseen. Levitettävän narratiivin muodon ja sisällön täytyy heijastaa kohderyhmää mahdollisimman hyvin, jotta tavoittaa kohdeyleisön. (Drmotová ja Kutěj 2024, 78.)

Hyvänä esimerkkinä yhden sanan toistosta on Henkilön 6 kommentti: ”*Ideologinen verkkohoukuttelu, naisvihamielinen verkkohoukuttelu, rasismia edistävä verkkohoukuttelu.*” Laajempia ajatuksellisia toistoja on nähtävissä seuraavista lainauksista. Henkilö 13 toistaa ihmisen hakkerointiin liittyviä sanoja peräkkäin: ”*Nanoteknologia, bioteknologia ja kaikki se ihmisten tekemä hakkerointi. Jatketaan.*” (Henkilö 13). Toinen samankaltainen laajemman ajatuksen toisto esiintyy aineistolainaus Henkilöltä 8: ”*Kognitiivinen sodankäynti. Brexit. Trump. Andrew Tate, Jordan Peterson, Elon Musk, Mark Zuckerberg. Ylimääräistä käyttäytymisdataa. Mantelitumakkeen kaappaus.*” (Henkilö 8).

Balzacqin (2011) mukaan turvallistamisen kielellisellä sisällöllä voidaan konteksti rakentaa uudestaan sijoittamalla se pahaenteisen sävyn joukkoon. Korostetusti tässä kontekstissa sana turvallisuus ei viittaa suoranaisesti yleispätevään todellisuuteen. Se on toimijuus siinä määrin kuin se ilmaisee itseensä viittaavia tapoja, jotka luovat eksistentiaalisia uhkia koskevia

diskursseja. Nämä antavat poliittisille eliitille mahdollisuuden ryhtyä toimiin epävarmuuden lieventämiseksi. Tämä lähestyminen voidaan nähdä seuraavasti: turvallisuuden kannalta ratkaisevaa on se, mitä kieli konstruoi, ja siksi sillä, mitä ”tuolla ulkona” on, ei ole merkitystä. (Ks. Balzacq 2011a, 12).

Retoriikan tehtävänä on käsitellä Aristoteleen mukaan käsitellä aiheita, joihin kuulijoilla ei ole tieteellistä vastausta. Lisäksi puhujalla on erilaisia syitä vakuuttaa kuulijat, joista yksi on kuulijan mielentilaan perustavat syyt. (Aristoteles 1997, 10, 13.) Tiktok-videoiden tekijät tuovat esiin toiston avulla kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä narratiiveja pahaenteiseen sävyyn, jotta niihin liittyvät turvallisuusuhat tulevat esille.

Videoiden tekijät hyödyntävät argumentoinnissaan myös metaforia. Saariluoma (2023) kertoo kognitiiviseen sodankäyntiin kuuluvan informaatiovaikuttaminen, joka voi tarkoittaa, esimerkiksi taistelukentillä tapahtuvina valeoperaatioina tai trollaamisena sosiaalisessa mediassa, joka voidaan toteuttaa kielikuvilla. (Saariluoma 2023, 20). Metaforan voi määritellä Seppäsen (2005) mukaan siten, että se tarkoittaa asian kuvataan tai sanotaan toisen asian avulla. Metaforalle on ominaista, että se jokin piirre siirtyy ilmaisun tasolta toiselle ja sen kieli on täynnä kielikuvia. (Seppänen 2005, 134–135.) Hyvänä esimerkkinä Tiktok-videon tekijän Henkilön 13 hyödyntämä metafora: *”Ja he ovat hyvin, hyvin optimistisia. Se tulee heiltä kirjasta siitä, miten TikTok on, yhden sotilasvirkamiehen sanoin, Troijan hevonen, jolla he lävistävät Yhdysvaltoja”* (Henkilö 13). Metafora muodostaa myös kytköksen menneen ja vielä muodostumattoman tulevaisuuden kanssa. Samaan aikaan sen kautta yritetään käsittää ja käsitellä nykyisyyttä ja rakentaa sitä eri historiallisten tapahtumien kautta. (Kuusisto 1999; Lakoff ja Johnson 1980; Pekonen 1991; Perelman 1982; Peltola 2004, 40.)

Balzacqin ym. (2016) mukaan turvallistaminen on artikuloitujen käytäntöjen kokonaisuus, jossa turvallistaja hyödyntää heuristisia artefakteja, kuten metaforia, mielikuvia, tunteita, poliittisia työkaluja stereotypioita kontekstiin sitoen. Näiden avulla turvallistaja vakuuttaa yleisön vetoamalla tunteisiin, aistimuksiin, ajatuksiin ja intuitioihin. Yleisön päätelmä luo referenssiobjektiin uhkaavan kuvan, jonka estämiseksi on ryhdyttävä välittömästi toimiin. (Balzacq, Léonard & Ruzicka 2016, 495.)

Toisena aineistoesimerkkinä Tiktok-videon tehneen Henkilön 1 kommentti: *”Joo, mikä sammakon keittäminen, tiedäthän, jatka vain hitaasti, hitaasti, hitaasti ja sitten te kaikki avaatte oven yhtenä päivänä ja se on aivan kasvojenne edessä, täysin, täysin valmiina.”* (Henkilö). Kuten aineistolainauksista ilmenee, videoiden tekijät käyttävät monenlaisia kielikuvia kuvaamaan kognitiivista sodankäyntiä. Kuten aikaisemmissakin kohdissa on tullut esille

Balzacq (2011) kuvaa turvallisuuden olettamusta toimijan ja kontekstin keskinäisriippuvuudesta. Tämä tarkoittaa sitä, että turvallisuuden semanttinen ohjelmisto on tekstimerkitysten yhdistelmä. Kirjoitetun ja puhutun kielen kautta hankittu käsitteen tuntemus- ja kulttuurinen merkitys, joka on aiempien vuorovaikutusten ja nykytilanteiden kautta saatu tieto. Turvallisuuden performatiivinen ulottuvuus on semanttisen säännönmukaisuuden ja kontekstuaalisten olosuhteiden välissä. (Balzacq 2011 a, 11.) Argumentoin, että metaforien avulla videoiden tekijät pyrkivät luomaan katsojiin ymmärryksen kognitiivisen sodankäynnin uhkasta Tiktokissa ja siitä, kuinka salakavalaa se voi olla.

TikTok-videoiden tekijät ovat hyödyntäneet visuaalisessa sisällössään myös animaatiota, jonka avulla on kuvattu useita erilaisia asioita. Animaatio tarkoittaa liikkuvaa kuvaa, joka on tehty yksittäisistä still-kuvista. Se on pelkistetty ja korostettu tapa asioiden esittämiseen, jonka avulla voidaan havainnollistaa asioita ja myös sellaisia asioita, joita ei voisi muuten nähdä. (Keränen ym. 2005, 168.) Kognitiivinen sodankäynti kohdistuu Vasankari (2024) mukaan asenteisiin ja käyttäytymiseen vaikuttamalla, suojaamalla tai häiritsemällä yksilöiden, ryhmien tai populaatioiden kognitiota saadakseen yliotteen vastustajasta (Vasankari 2024, 41).

Visuaalisessa aineistossa kuvataan animaation avulla aivoja kaksitoista kertaa, joissa kaikissa aivoista lähtee eri sävyisiä valonsäteitä. Nämä ovat väriltään sinisen, valkoisen ja purppuran sävyisiä. Toiset animoidut kuvat liittyivät laitteisiin ja ihmisiin, joiden päin sisällä on toinen henkilö ohjaamassa toimintaa laitteiden avulla. Balzacq (2005) näkee, että turvallisuus on symboli, johon liittyy luonnolliseen ja sosiaaliseen kehitykseen, johon puolestaan vaikuttavat toiset ryhmät. Toisin sanoen, vaikka se on luonnollinen viitekehys, niin sitä muokkaavat kuitenkin kontekstia koskevat tiedot ja puhuja diskurssien vaikutus. (Balzacq 2005, 183.)

Esitän, että animoitujen videoiden avulla TikTok-videoiden tekijät voivat esittää sellaisia asioita, joita muuten ei pystyisi, kuten aivoista lähteviä valojen säteitä. Turvallisuuden ollessa symbolista nämä animaatiot tukevat kognitiiviseen sodankäyntiin liittyvien uhkien kuvittamista. Tulevassa alaluvussa esittelen TikTok-videoissa esiintyvää tarinallisuutta, jota hyödynnetään kognitiivisen sodankäynnin turvallisamisessa.

8.2. Katsojaan vetoaminen tarinallisuudella

Tämän alaluvun aikana esittelen, miten Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät kognitiivisesta sodankäynnistä kertoessaan tarinallisuutta. He luovat erilaisia näkökulmia aiheen

esittelemiseen. Alaluvun lopussa esittelen, miten videoiden nopeus tai on yksi keino videoiden tekijöillä esittää kognitiivisen sodankäynnin turvallisuusuhan oleellisuutta.

Blomstedt (2003) tuo esille tarinoiden tärkeyden. Ihmiset eivät jaksa kuunnella selostusta toiminnan kaikista yksityiskohdista, koska tällöin puheesta tulee todella pitkäväteinen ja muodoton. Oleellista on huomata, että tarina vihjaa kerrotulla siihen, mitä ei ole kerrottu. (Blomstedt 2003, 69.)

Tarina viittaa Karttusen mukaan tiettyyn kronologisesti etenevään tapahtumaketjuun, joista voidaan vaihtaa erilaisia kertomuksia vaihtamalla esitysjärjestystä ja näkökulmaa ja samalla saadaan uudenlaisia tulkintoja tapahtuneesta (Karttunen 2020, 56). Seuraavassa aineistolainauksessa Tiktok-videon tekijä kertoo tarinallisesti, miten Putin on hyödyntänyt Donald Trumpia aiheuttaakseen kaaosta ja salaliittoteorioita:

For Putin this just wasn't about retribution against the West, and the collapse of the Soviet Union was also about reshaping global power dynamics to favor Russia trump's unpredictability also made. America less stable as an ally to its European partners, leading to internal divisions within NATO. Precisely what Putin was hoping for. As a skilled former KGB operative, he recognized that an easy mark doesn't have to follow orders verbatim. They just need to create enough chaos to weaken their own sign by the end of this chapter of Putin summit. You see how cutting leads that the people's motion. Donald Trump was the perfect storm, a candidate who believed his own height needed Russian cash to stay afloat and possessed a following that amplified every conspiracy or denial he uttered. Henkilö 6

Kuten edellisissä lainauksissa tulee esille, Tiktok-videon tekijä tarinallistavat kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä teemoja. Henkilö 6 kertoo, että Putinille kyse ei ollut pelkästään kostotoimista länsimaita vastaan. Neuvostoliiton romahdus merkitsi myös globaalisten valtdynamiikkojen uudelleenmuokkaamista Venäjän eduksi. Trumpin arvaamattomuus teki myös Amerikasta epävakamman liittolaisen eurooppalaisille kumppaneille, mikä johti sisäisiin erimielisyyksiin NATOn sisällä. Juuri tätä Putin toivoi. Taitava KGP-agenttina hän ymmärsi, että helpon maalin ei tarvitse noudattaa käskyjä sanatarkasti. Heidän tarvitsee vain luoda tarpeeksi kaaosta, jotta se johtaa kansaliikkeeseen. Donald Trump oli täydellinen myrsky: ehdokas, joka uskoi oman pituutensa tarvitsevan venäläistä rahaa pysyäkseen pinnalla, ja jolla oli kannattajakuntansa, joka vahvisti jokaista hänen esittämänsä salaliittoa tai kiistämistä. (Henkilö 6.) Venäläiseen sodankäynnin näkemykseen kuuluu Moilasen (2024) mukaan laajemmin ja oleellisena osana informaatiopsykologisen sodankäynnin kohteet. Näitä ovat mieli, moraali ja päätöksentekokyky. (Moilanen 2024, 14.)

Turvallistamisen semanttinen, eli merkkiopillinen yhdistelmä Balzacqin (2005) mukaan sisältää yleensä laaja-alaisia vaikutuksia tietyille yhteisöille. Se on yhdistelmä tekstuaalista merkitystä kielestä ja aikaisemmin hankittua tietoa käsitteen ja kulttuurin historiasta. Yhdessä nämä merkkityypit muodostavat viitekehyksen, jonka kautta turvallisuutta koskevat lausunnot voidaan ymmärtää. Viitekehyksen roolina on organisoida asioiden erilaisia ominaisuuksia uhan käsitteen alle. Näin turvallistajat voivat perustella valitsemiaan käytänteitä. (Balzacq 2005, 183.)

Kertomustutkimukseen liittyy puolestaan niin kutsuttu jälkiklassinen narratologia, joka painottaa kertomuksen roolia maailmaa ja kokemusta selittävänä muotona. Siihen kuuluvat haarat 2000-luvulla ovat käsitelleet kertomusta kognitiivisena muotona, jonka avulla tekstin lukija tai kuuliija pystyvät merkityksellistämään tapahtumakulkuja ja kokemuksia. (Ks. esim. Herman 1999; Alber ja Fludernik 2010; Björninen 2023, 107.) Sosiaalisessa mediassa, kuten TikTokissa, Mäkelä (2019) argumentoi, että pienistäkin tarinoista voi tulla nopeasti suuria, jos niiden koetaan vahvistavan jotain ennako-oletuksia tai selventävän jakaja moraalista asemointia. Moraalisen ja tunteisiin vetoavan konsensuksen lisäksi opettavainen kokemus synnyttääkin usein kertomussotia, joissa samaa tarinaa käännetään kotikutoisen faktantarkistuksen avulla useita erilaisia agendoja vahvistaviksi. (Mäkelä 2019, 8.)

Puhuessaan Venäjän käyttämistä keinoista luoda kaaosta TikTok-videon tekijä rakentaa turvallistamisen viitekehyksen, johon sisältyy tietoa aiemmista vuorovaikutuksista kuin historiasta. Tarinallisen muotoilun ja opettavaisen kokemuksen kautta esittää, miten venäläiset vaikuttamiskeinot ovat osa kognitiivista sodankäyntiä.

Kognitiivisen sodankäynnin tarkoituksena on Saaren (2024) mukaan halvaannuttaa vastustaja. Tähän voi pyrkiä herättämällä tunteita tai harhauttaa toimintaa, jolloin kohteen uskomukset ja käyttäytyminen muuttuu (Saari 2024). Kertomustutkijoiden näkemyksien mukaan kertomusta käytetään usein perustelemaan näkökantaa ja tarjoamaan kokemuksellisia todistusaineistoja väitteiden tueksi, varsinkin sen ollessa erittäin kiistanalainen (Björninen 2020, 112). Jos halutaan, nostaa esille yhteiskunnalliseen keskusteleen jokin asia, voidaan valita tarinallinen esitystapa tätä tukemaan (Karttunen 2020, 57). Alla olevassa Tiktok videoiden tekijän lainauksessa tarinallisella esitystavalla tuodaan esille, mitä psykologinen hyväksikäyttö on ja miten sen voisi estää:

Content designed to trigger reactions in vulnerable targets. Content designed to trigger reactions in people who are emotionally reactive in order to exploit their emotional state and exacerbate it and then drive them to behavioral change that could be exploited either financially or politically. That's psychological abuse. And

it should be a criminal offence to do that. Then you would agree with legislation to make it a criminal offense and if we have that kind of legislation in place, we pretty much make it impossible for any platform. Henkilö 8

Edellisessä lainauksessa Henkilö 8 kertoo tarinallisella tavalla, että sisältöä, joka on suunniteltu laukaisemaan reaktioita haavoittuvissa kohteissa. Henkilö 8 kertoo: *”Sisältöä, joka on suunniteltu laukaisemaan reaktioita emotionaalisesti reagoivissa ihmisissä heidän emotionaalisen tilansa hyödyntämiseksi ja pahentamiseksi. Näin voidaan muuttaa heidän käyttäytymistään, jota voidaan hyödyntää joko taloudellisesti tai poliittisesti. Tämä on psykologista hyväksikäyttöä ja sen pitäisi olla rikos. Suostuisit tekemään lainsäädännön avulla tästä rikoksen ja jos meillä on tällainen lainsäädäntö voimassa, teemme psykologisen hyväksikäytön mahdottomaksi mille tahansa alustalle.”* (Henkilö 8.) Turvallistamisesta Balzacq (2005) on argumentoinut, että sen prosessin merkityksellisyys syntyy, kun kielellisillä toimilla saadaan luotua yhteinen huoli asioista. Lisäksi sen tarkoituksena on suositella välitöntä poliittista toimintaa. (Balzacq 2005, 178.) Kokemuksia ja maailmaa voi Jerome Brunerin mukaan ajatella ja järjestää tarinallisella tavalla: tällöin syntyy draamaa. Draama tähtää todenkaltaisuuteen, jota on vaikeaa varmentaa tieteellisin keinoin. (Ks. Karttunen 2020, 57.) Sosiaalisessa mediassa viraalin eli nopeasti leviävän sisällön tarinalogiikka nostaa kokemuksekkouden edustavaksi ja normatiiviseksi siten, että yksittäisen tapauksen perusteella on ryhdyttävä toimiin (Hyvönen 2020, 122–123).

Tieto ihmisten mielestä ja moraalista on tehnyt sen, että tiedustelu, erehtyminen, ja harhauttaminen ovat olleet osa sodankäynnin hahmottamista jo kauan. Esimerkiksi Sun Tzun (2011) mukaan tärkeintä on voittaa vastustajansa ajattelu ja kukistaa omissa joukoissaan vallitseva taikausko, kuten tänä päivänä disinformaatio. (Ks. Saariluoma 2023, 10.) Kognitiivisen sodankäynnin keinot ovat moninaiset: esimerkiksi sosiaalisessa mediassa erilaiset trollit sekä botit tuottavat disinformaatiota ja propagandaa (Saari 2024).

Kertomus on Hyvösen ja Mäkelän (2020) mukaan muotona hyvä häivyttämään juuri sopivasti eroa faktan ja fiktion välille. Se luo lähestyttäviä tarinamaailmoja, jotka koetaan kognitiivisesti ja ruumiillisesti melkein tosina, vaikka sisällön tunnistaakin seipitteeksi. Kertomus siis mahdollistaa tarinamaailman ja todellisen maailman tulkinnanvaraisuuden. (Hyvönen ja Mäkelä 2020, 125.) Videoissa Tiktok-tekijät esittävät, miten avoimissa yhteiskunnissa propagandan täytyy olla erityisempää ja kuinka siitä tuli kaupallistettua ensimmäisen maailman sodanjälkeen:

Academics like Alex Carey and others who've spent their lifetimes looking at how propaganda works finds that it's actually in West democracies and open societies where you need the most sophisticated sorts of propaganda and since World War One, thanks to people like Ivy Lee and Eddie Grenades, you know, propaganda has become a business, this business of public relations or as one of the firms that has often represented dictators. Henkilö 17

Henkilö 17 argumentoi aikaisemmassa lainauksessa, että akateemikot, kuten Alex Carey ja muut, jotka ovat viettäneet elämänsä tutkien propagandan toimintaa, ovat havainneet, että länsimaaisissa demokratioissa ja avoimissa yhteiskunnissa tarvitaan kehittyneintä propagandaa. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen, Ivy Leen ja Eddie Granadesin kaltaisten ihmisten ansioista, propagandasta tuli liiketoimintaa, suhdetoimintaa tai yksi niistä yrityksistä, jotka ovat usein edustaneet diktaattoreita. (Henkilö 17.) Turvallistamisen keskusteluissa Balzacq (2005) korostaa sitä, miten puheakti hahmotetaan, sekä miten symbolillista turvallisuutta hallitaan, ymmärretään ja toteutetaan retoriikan avulla. Hänen mukaansa turvallistaminen vaatii keskustelua siitä, miten puheakti voidaan hahmottaa. (Balzacq 2005, 173.)

Ihmismieleen ja ihmisen ajatteluun halutaan vaikuttaa Aron (2019) mukaan nykyään sosiaalisen median ja muun informaatiovaikuttamisen kautta. Avoimissa yhteiskunnissa tulee kiinnittää huomioita vihamielisen käytön vaikutusten lieventämiseen ja torjumiseen, koska näissä yhteiskunnissa jokaisen yksittäisen ihmisen kokemusmaailmalla on merkityksensä ja arvonsa. Heikkoutena näissä yhteiskunnissa on yksittäisten ihmisten ja ihmisryhmien harhauttaminen. (Ks. Saariluoma 2023, 20–21.)

Balzacq näkee, että vaikka yksityiskohdat voivat olla hämäriä, niin turvallisuutta käytetään, jotta yleisö saataisiin katsomaan ympärilleen. Tällöin he voivat tunnistaa olosuhteet, jotka oikeuttavat artikuloinnin, jolla tarkoitetaan, että osa ominaisuuksista esitetään ja toiset piilotetaan. Näin ollen saadaan aktivoitua käsite ja turvallisuuden semanttisen repertuaarin osia. (Balzacq 2005, 182.) Tuodessaan esille propagandaan liittyvää tietoa Tiktok-videoiden tekijät kiinnittävät katsojan huomion ympärilleen ja tunnistavat olosuhteet, jotka liittyvät kognitiivisen sodankäynnin luomiin uhkiin, kuten mielipiteeseen vaikuttamiseen. Kertomukset ovat yksi tapa hälventää totuuden ja valheen rajaa ja luoda hämmennystä.

Nykyään tarinan kertominen nähdään tehokkaana ja ihmisläheisenä tapana viestiä, riippumatta ilmiön taustasta tai viestinnän tarkoituksesta (Mäkelä ym. 2020, 21). Kognitiiviseen sodankäyntiin kuuluu informaatiovaikuttaminen, jolla pyritään järkyttämään yhteiskunnallista toimintakulttuuria ja arvopohjaa. Avoimessa yhteiskunnassa avoin viestintä on päätöksenteon lähtökohta. (Saariluoma 2023, 21.) Tiktok-videoiden tutkimisessa on useita tapoja lähestyä

visuaalista materiaalia eli niiden sisältöä, mutta myös niiden rytmiä eli nopeutta tai hitautta. Blomstedt (2003) argumentoi, että ajallinen etäisyys liittyy viestinnässä siihen, kuinka nopeasti viesti tulee perille (Blomstedt 2003, 136). Vaikka Tiktok voidaan tulkita olevan nopean viestinnän alusta, sinne mahtuu myös hitaampia videoita. Tällaisia ovat videot, jotka ovat kestoltaan kymmenen minuuttia pitkiä. Hitaampi viestintä yleensä palvelee analyttisyyttä, taustojen ymmärtämistä ja sisällön punnitsemista (Ibid. 136). Toisissa videoissa esiintyvät kuvat vaihtuvat todella nopeasti ja lyhyessä ajassa. Nämä videot ovat kestoltaan kymmenen sekuntia, mutta sisältävät kymmenen erilaista vaihtuvaa kuvaa. Nopeassa viestinnässä Blomstedt (2003) kertoo korostuvan vuorovaikutus ja läsnäolo (Blomstedt 2003, 137).

Turvallisuuteen liittyvät lauseet ovat monimutkaisia ja ne osoittavat kohti eksistentiaalisesti uhkaavaa referenttiobjektia. Turvallistamisen on resonoitava yleisön kanssa ja tähän voidaan pyrkiä symbolisella turvallisuuden käsitteen kontekstilla. (Bubandt 2005; Balzacq 2011a, 13–15.) Argumentoin, että hitaammalla videon nopeudella Tiktok-tekijät pystyvät kertomaan enemmän ja analyttisemmin kognitiivisen sodankäynnin taustoista ja siihen liittyvistä eksistentiaalisista uhista. Puolestaan nopeammilla videoilla tavoitteena on lisätä vuorovaikutusta ja viestiä nopeasti turvallisuutta heikentävästä kognitiivisesta sodankäynnistä. Tulevassa alaluvussa tarkastelen, miten Tiktok-videoiden tekijät puhuvat katsojalle suoraan vakuuttaakseen katsojan kognitiivisen sodankäynnin uhilta.

8.3. Katsojan suostuttelu ja suoraan puhuttelu

Tässä alaluvussa argumentoin, miten Tiktok-tekijät videoissaan puhuttelevat yleisöä eli videoiden katsojia esittääkseen turvallistamiseensa liittyviä argumentteja. Pietikäisen ja Mäntynen (2019) mukaan kielen sosiaalinen luonne tarkoittaa sitä, että kielenkäyttö on aina tilanne sidonnaista ja vaihtelee ajan, tavoitteiden ja paikan mukaan. Kieltä ohjaa puhujan valinnat, mutta myös sosiaalinen tilanne ohjaa ja normittaa kielellisiä valintoja. Tämän lisäksi kieli on aina sidottu menneen ja tulevan ajan poliittisiin ja kulttuurisiin prosesseihin. Tiivistetysti kieltä käyttämällä luodaan tietoa, solmitaan suhteita, vaihdetaan tapoja ja käytetään valtaa. (Pietikäinen ja Mäntynen 2019, 1,1.)

Isotalus (2022) puolestaan on argumentoinut, että sosiaalisen median vuorovaikutuksessa pätevät yleiset vuorovaikutuksen periaatteet ja ihmisen näkeminen ruudussa herättää yleensä huomiota ja innostusta. Immersiivisessä tilassa eli ihmisen uppoutuessa virtuaaliseen tilaan, kohdattu vieras koetaan välittömämmäksi ja vuorovaikutus intiimimpänä. (Isotalus 2022, 54–55.). Tiktok-videossaan Henkilö 2 käskää seuraavasti: ”Pysäytä se, mitä olet tekemässä ja lue

tämä!” (Henkilö 2). Lisäksi videoiden tekijät komentavat kuuntelemaan sanomaansa tarkasti: *”Kuuntele tarkasti!”* (Henkilö3). Videoiden tekijät vaativat myös keskustelua katsojien kanssa, kuten Henkilö 9 sanoo tiukasti: *”Oi meidän täytyy keskustella.”* (Henkilö 9). Balzacqin mukaan turvallistajat pyrkivät kattamaan mahdollisimman laajan yleisön, koska heidän on ylläpidettävä sosiaalisia suhteita kohderyhmän kanssa, koska tuen saaminen lisää uskottavuutta (Balzacq 2005, 185). Katsojalle suoraan puhumisella tai puhuttelemisella argumentoin, että Tiktok-videoin tekijät luovat suoraa vuorovaikutusta katsojien kanssa. Argumentoin, että puhuessaan suoraan katsojalle kognitiivisesta sodankäynnistä Tiktok-videoiden tekijät tulevat lähemmäksi katsojaa rakentaen samaan aikaan suhdetta hänen kanssaan.

Suostuttelusta Blomstedt (2003) on muotoillut, että se on faktuaalinen keino, joka loogisesti ja kirjaimellisesti väärinkäyttää kuvailevaa kieltä (Blomstedt 2003, 16). Suostuttelun kyky perustuu oletukseen, että turvallistaja tietää, mitä tapahtuu, ja toimii yhteisten etujen hyväksi. Tässä tieto, luottamus ja valta-asema liittyvät toisiinsa. (Ks. esim. Balzacq 2005, 191; Bourdieu, 1979; Lupia ja McCubbins 1998, 43–60). Seuraavissa aineistolainauksissa voidaan havaita tämänkaltaista kuvailevaa kielenkäyttöä videoiden tekijöiltä. Ensimmäisessä lainauksessa videon tekijä kertoo vaalimainoksesta, jonka tarkoituksena on huijata mainoksen katsoja äänestämään, koska nyt on hänen perheellensä ja ystävillä mahdollisuus nähdä on katsoja äänestänyt. Toisessa lainauksessa ajatuksena on, että videon tekijä tuo pahoja uutisia, koska entiset ajat ovat menneet. Videon tekijän mukaan nykyinen taistelukenttä on näkymätön ja hän voi auttaa sinua selviytymään tästä. Seuraavaksi aineistolainaukset:

OK, so this means. That this commercial actually just tried to propagandize you into voting if you did not normally want to do it because that's what you wanted to do. Because it reminded you that while your friends and family can't exactly see what your vote was, your friends and family can see if you voted and this commercial suggest that they will got look it up. So yeah, propaganda machine. Gotta love it. Henkilö 9

Well, I hate to be the bearer of bad news, but those times are. Way long gone because the new battlefield is much more invisible, but it's very deliberate and you are in the middle of the battlefield whether you want to be or not You know, so go ahead and follow or subscribe here and take your first step and to getting out of this existential dread that a lot of people have now because of fifth generation warfare or cognitive warfare. I'll describe what it is right now in a nutshell. Henkilö 14

Kuten edellisissä lainauksista nähdään Tiktok-videoiden tekijät käyttävät suostutteluun kuvailevaa kieltä. Henkilö 9 kertoo: *”Tämä mainos yrittää propagandaistaa sinut äänestämään, jos et normaalisti sitä haluaisi tehdä. Koska se muistutti sinua siitä, että vaikka*

ystäväsi ja perheesi eivät näe tarkalleen, mitä äänestit, ystäväsi ja perheesi voivat nähdä, äänestitkö. Tämä mainos antaa ymmärtää, että heidän kannattaa tarkistaa se. Joten joo, propagandakone. Pakko rakastaa sitä.” (Henkilö 9). Katsojalla suoraan puhuu myös Henkilö 14, joka kommentoi: *”Minä vihaa olla huonojen uutisten tuoja, mutta nuo ajat ovat kaukana takanapäin, koska uusi taistelukenttä on paljon näkymättömämpi. Se on hyvin harkittu ja sinä olet keskellä tätä taistelukenttää. Tiedäthän, joten seuraa tai tilaa kanava täältä ja ota ensimmäinen askeleesi päästäksesi pois tästä eksistentiaalisesta pelosta, jota monet ihmiset nyt kokevat viidennen sukupolven tai kognitiivisen sodankäynnin takia. Kuvailen seuraavaksi lyhyesti, mitä se on pähkinäkuoressa.*” (Henkilö 14). Vaikka Balzacq (2005) on painottanut yleisön keskeisyyttä turvallistamisen onnistumisesta, hän myös säilyttää painopisteen turvallistajan kielitaidossa. Tämän mukaan lausuntojen voima juontaa juurensa puhujan sosiaalisesta asemasta. Kuitenkin kielellä on oma luontainen voimansa, joka perustuu yleisön tarkasteluun turvallistajan esittämiä uhkaa koskevia väitteitä kohtaa. (Balzac 2005, 172.)

Informaatiovaikuttamisen Saariluoma (2023) argumentoi sisältävän retorisia keinoja aina antiikin ajoista, kuten valheet, virheelliset ja suostuttelevat väitteet, harhaanjohtavat argumentit, illusoriset ajatusmallit ja päätösharhat. Nämä ovat yleisiä trollaamisen ja propagandan välineitä. Sosiaalinen median keskusteluissa esiintyy illusorisia argumentteja ja kognitiivisia vinoumia osana keskusteluiden tietosisältöjä. (Myllylä & Saariluoma 2022; Saariluoma 2023, 21.)

Lisäksi Balzacq (2005) on argumentoinut, että turvallistajan on kiinnitettävä yleisön huomio vaaralliseksi tulkittuun tapahtumaan tai kehitykseen sanojen ja kontekstiin sitomisen avulla (Balzacq 2005, 182). Näin voidaan olettaa, että Tiktok-videoiden tekijät käyttäessään kuvailevaa, jopa harhaan johtavaa kieltä, pyrkivät kiinnittämään katsojan huomion kognitiivisen sodankäynnin luomiin uhkiin.

Ihmisten henkilökohtaiseen suhtautumiseen asioihin Saariluoman (2023) mukaa olennaisesti vaikuttaa tunteet. Kieltä tutkimalla on havaittu, että on olemassa positiivisia ja negatiivisia emotioita. (Saariluoma 2023, 20.) Seuraavassa aineistoesimerkissä videon tekijä kertoo suoraan katsojalle, mitä teknologia tulee tekemään heille:

Not that I have given you some brief understanding on what is going on and what is the technology doing to us, especially the artificial intelligence running it and managing it or those who are in purpose, those who are in it, those rules. Henkilö 11

Edellisissä aineistolainauksissa Henkilö 11 kommentoi, että ei ole antanut katsojalle mitään lyhyttä ymmärrystä siitä, mitä tapahtuu ja mitä teknologia tekee meille, erityisesti tekoäly, joka

sitä käyttää ja hallinnoi tarkoituksen mukaisesti ja laatii sen säännöt (Henkilö 11). Turvallistamisessa Balzacqin (2011) mukaan diskursiivisen toiminnan ydin on kyky saada vastaanottaja tai yleisö suorittamaan teon. Ensimmäisenä diskurssi on osa toimijuutta, koska se ilmentää toiminnan sfäärejä, jossa määriteltyjä kysymyksiä käsittelevät toimijat toimivat agonistisesti eli keskinäisen tiedon kautta. Diskurssi muokkaa sosiaalisia suhteita ja rakentaa niiden muotoa ja sisältöä. Toiseksi kausaalisesta näkökulmasta diskurssi eli ideoiden välineenä, se tähtää luo tietyn kommunikatiivisen toiminnan ilmentymän. (Balzac 2011, 22–25.)

Suostuttelevaan kieleen Suojasen (1985) mukaan liittyy vallan kielen pulma, joka on näkyvissä niin asevarusteluun ja sotaan liittyvässä puheessa, joka peittelee todellisia ongelmia ja objektiivista maailmaa epämääräisellä kielellä (Suojanen 1985, 123). Toisaalta Balzacq (2011) argumentoi, että kielellisellä sisällöllä voidaan luoda asioille turvattomia sävyjä. Korostetusti tässä kontekstissa sana turvallisuus ei viittaa suoraan objektiiviseen todellisuuteen: se on itsessään toimijuus siinä määrin kuin se välittää itseensä viittaavia käytäntöjä, jota ilmentävät eksistentiaalisia uhkia koskevat diskurssit, jotka antavat poliittiselle eliitille mahdollisuuden ryhtyä poliittisiin toimii epävarmuuden lievittämiseksi. Tämä lähestyminen voidaan nähdä seuraavasti: turvallisuuden kannalta ratkaisevaa on se, mitä kieli konstruoi, ja siksi sillä, mitä ”tuolla ulkona” on, ei ole merkitystä. (Balzacq 2011a, 12.)

Kieli liittyy Pietikäisen & Mäntysen (2019) mukaan oleellisesti inhimilliseen toimintaa, ja sen ajatellaan olevan sosiaalista. Kielenkäytön avulla kerromme itsestämme, kuvaamme muita tai seuraamme maailmanpolitiikkaa ja viihdymme ruudun äärellä. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 1.1.) Henkilö 14 kommentoi katsojalle: *”Joka tapauksessa, jos et saa apua täältä, niin Luojan vuoksi, hae apua jostain muualta. Koska me tulemme pärjäämään paljon paremmin, jos olemme enemmän informoituja näistä asioista. Joten tästä huolimatta, hyvää päivän jatkoa ja nähdään pian.”* (Henkilö 14.)

Balzacq (2005) on perustellut, että turvallistamisella on kaksi tasoa. Toinen taso keskittyy oleelliseen kieleen eli kieliopillisiin sääntöihin, joiden avulla viitataan, jonkun teon tekemiseen. Toinen puoli on kontekstuaalinen eli mitä heuristisia artefakteja, kuten tunteet, turvallistaja käyttää luodakseen olosuhteet, jotka helpottavat yleisön mobilisointia. (Balzacq 2005, 179.) Analyysin pohjalta voidaan argumentoida, että puhutellessaan katsojilleen suoraan videoiden tekijät vetoavat tunteisiin, jotta saavat tietoisiksi kognitiivisen sodankäynnin vaaroista ja toimimaan niitä ehkäisevästi.

Tässä tulosluvussa on noussut esiin se, miten Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät niin kielellisiä kuin visuaalisia keinoja vakuuttaakseen katsojan kognitiivisen sodankäynnin uhista.

Ensimmäisessä osiossa videoiden tekijät hyödynsivät puheessaan toistoa, kysymyksiä ja metaforia kuvaamaan uhan vaarallisuutta. Osassa visuaalisessa aineistossa on käytössä, esimerkiksi animaatio, jonka avulla he ovat voineet esittää näkyväksi myös sellaista, joka ei muuten olisi, kuten kognitiivisen sodankäynnin uhan kohteena olevat aivot. Tarinallisuuden avulla Tiktok-videoiden tekijät pystyivät mielenkiintoisempaan ja monipuolisempaan argumentointiin kognitiivisen sodankäynnin teemoihin liittyen. Samassa luvussa tarkastelin, miten videoiden tempoilla on merkitys viestin välittämiseen. Viimeiseksi alaluvussa videoiden tekijät ovat puhutelleet suoraa katsojaa eli suostutelleet toimimaan halutulla tavalla. Tulevissa luvuissa esittelen tutkimukseni johtopäätökset sekä pohdin ja arvioin tutkielmassa tekemiäni valintoja. Viimeisessä kappaleessa tuon esille mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

9. Johtopäätökset

Tämän pro gradu -tutkielman tarkoituksena on ollut selvittää, miten Tiktok-videoiden tekijät turvallistivat kognitiivista sodankäyntiä analysoimalla heidän tekemiään videoita. Tutkielmani analyysimetodeina toimi Jouni Tuomen ja Anneli Sarajärven teoriaohjaava sisällönanalyysi videoiden tekijöiden puheen analysoimisessa. Videoinen visuaalisen aineiston analyysimetodina toimi Janne Seppälän visuaalinen sisällönanalyysi. Teoreettisena viitekehyksenä toimi Thierry Balzacqin toisen sukupolven turvallistamisteoria. Balzacqin turvallistamisteoria vaatii yleisön hyväksynnän turvallistajan toimille. Yleisöä käsittelevässä alaluvussa olen tuonut esille videoiden vuorovaikutuksellisen tiedon, kuten tykkäykset, joista ilmenee katsojien hyväksyntä videoiden tekijöiden toimille. Laajensin tätä näkökulmaa koskemaan viimeaikaisia lainsäädäntömuutoksia liittyen sosiaalisten medioiden käyttöön. Tutkielmani analyysissä muodostuneet tulokset ovat Tiktok-videoiden tekijöiden turvallistamisen keinot liittyen kognitiiviseen sodankäyntiin. Näitä ovat kognitiivisen uhan konkretisoiminen, kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijuuden rakentaminen ja katsojan vakuuttaminen turvallisuushasta. Turvallistajat vetoavat katsojan tunteisiin ja järkeen tuodessaan esille kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä uhkakuvia.

Ensimmäisessä tuloluvussa olen analysoinut, miten Tiktok-videoiden tekijät esittävät kognitiivisen sodankäynnin uhiksi. Ensimmäisenä analysoitiin, kuinka videoiden tekijät konkretisoivat kognitiivista sodankäyntiä kertomalla, miten uhka kohdistuu lapsiin, nuoriin ja läheisiin. Lasten ja nuorten suojelemisessa ja uhan ratkaisemisessa he näkevät mediakriittisyyden opettamisen olennaisena. Alaluvun lopussa esittelin, miten videoiden visuaalinen materiaali tukee tätä argumentointia. Toisessa alaluvussa keskityttiin Tiktok-videoiden tekijät tuovat esille kognitiiviseen sodankäyntiin liittyviä uhkakuvia, esimerkiksi kertomalla, minkälaisia iskuja itse tekisivät tai miten helposti katsoja voi joutua vakoilun kohteeksi. Luvun lopussa tarkastelin, miten armeijaan liittyvä visuaalinen materiaali on vakuuttava tapa turvallistaa kognitiivista sodankäyntiä. Viimeisessä alaluvussa kerroin, miten puhetyyleillä saada aikaan katsojassa tunteita sekä miten videoiden tekijät hyödyntävät affektien tuottamisessa alentamista, ironiaa ja liioittelua.

Toisessa tulosluvussa analysoin, miten Tiktok-videoiden tekijät rakentavat kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijan rooliaan. Ensimmäisessä alaluvussa analysoitiin, kuinka asiantuntijan roolia rakennettiin kertomalla kognitiivisen sodankäynnin tavoista, ja videoiden tekijät antoivat tästä arkipäiväisiä esimerkkejä vakuuttaakseen katsojat hyvin lähellä olevasta

uhasta. Luvun lopussa tarkastelin, miten itsensä videokuvaaminen lisää läheisyyttä katsojan kanssa, minkä avulla omaa viestiä voi viedä vakuuttavammin eteenpäin. Toisessa alaluvussa tarkastelin, miten Tiktok-videoiden tekijät rakentavat asiantuntijan roolia argumentoimalla kognitiivisen sodankäynnin teknisistä näkökulmista. Alaluvun lopussa esitin, miten videoiden tekijät hyödyntävät visuaalisessa aineistossaan muiden tekemiä dokumentteja tai pitämiä luentoja vakuuttaakseen katsojat. Lisäksi he käyttävät oman argumentaationsa ja auktoriteettinsa tukena tekstimuodossa olevia aineistoja, kuten uutisia tai itse tekemiään oppaita. Viimeisessä tulosluvussa analysoin, miten katsojaa vakuutetaan historiallisilla ja tilastollisilla kommentteilla liittyen kognitiivisen sodankäynnin haasteisiin.

Viimeisessä tulosluvussa olen kertonut, miten Tiktok-videoiden tekijät hyödyntävät niin kielellisiä kuin visuaalisia keinoja vakuuttaakseen katsojan kognitiivisen sodankäynnin uhista. Ensimmäisessä alaluvussa kuvasin, miten videoiden tekijät hyödynsivät puheessaan toistoa, kysymyksiä ja metaforia kuvaamaan uhan vaarallisuutta. Osassa visuaalisessa aineistossa on käytössä esimerkiksi animaatio, jonka avulla tekijät ovat voineet tehdä näkyväksi myös sellaista, joka ei muuten olisi nähtävillä, kuten kognitiivisen sodankäynnin uhan kohteena olevat aivot. Tarinallisuuden avulla Tiktokin-videoiden tekijät pystyvät mielenkiintoisempaan ja monipuolisempaan argumentointiin kognitiivisen sodankäynnin teemoihin liittyen. Samassa luvussa tarkastelin, miten videoiden tempoilla on merkitys viestin välittämiseen. Alaluvun viimeisessä osioissa kuvaisin, kuinka videoiden tekijät ovat puhutelleet suoraa katsojaa eli suostutelleet toimimaan halutulla tavalla.

Tulevassa luvussa arvioin tutkielmassani tekemiäni valintoja lisätäkseen sen avoimuutta ja luotettavuutta. Samalla avaan saamiani tuloksia ja pohdin niiden merkitystä yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Lopussa ehdotan mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

10. Pohdinta

Seuraavaksi reflektoin tutkielmassani tekemiäni valintoja. Tämän jälkeen pohdin analyysin avulla saatuja tuloslukuja ja tarkastelen niihin liittyviä mielenkiintoisia seikkoja, jotka eivät itse analyysissä nousseet esille. Lopuksi ehdotan aiheita jatkotutkimuksille.

Teoreettinen viitekehyseni pohjautui Thierry Balzacqin toisen sukupolven turvallistamisteoriaan. Toisen sukupolven turvallistamisteorian kysymysten asettelu ohjasi minua tarkastelemaan aineistoa miten-kysymyksen kautta. Kööpenhaminan koulukunnan teorian avulla olisi noussut toisenlaisia näkemyksiä esille. Teorioiden erona on myös metodien määrä. Balzacqin teoriassa suositellaan käyttämään useampaa analyysimetodia yhden sijaan, jolloin aineisto käsitellään syvällisemmin. Lisäksi hän suosittelee aineiston käsittelyssä diskurssianalyysiä, mutta näkee sisällönanalyysissä mahdollisuuksia. Päädyin omassa tutkielmassani tarkastelemaan Tiktok-videoita kahtena eri aineistona eli videoiden tekijöiden puhe oli toinen ja visuaalinen materiaali oli toinen. Tällä tavoin pystyin myös arvioimaan, tukevatko visuaalinen materiaali ja puhutut asiat toisiaan. Toisaalta tämä valinta on mahdollisesti rajannut analyysiä joiltain osin, koska tekemälläni valinnalla olen voinut sulkea kokonaisuuden tarkastelun pois. Päätin painottaa analyysissä videoiden tekijöiden puhetta, koska turvallistamisteoria pohjautu puheaktin tutkimiseen. Tämä valinta jätti visuaalisen aineiston analyysin pintapuoliseksi, esimerkiksi ilmeet ja eleet jäivät analysoimatta.

Tutkielman tekemisen haasteet liittyivät myös Balzacqin teorian kaikkien näkökulmien huomioimiseen, kuten yleisön hyväksyntä turvallistamiselle tai diskursiiviset ja ei-diskursiiviset toimet. Yleisön hyväksynnän ongelmaa lähestyin keräämällä videoista katsojan vuorovaikutukseen liittyvän datan, kuten katsojamäärät. Laskin kaikkien videoiden määrät yhteen ja vertaisin sitä aikaisemmin tehtyyn tutkimukseen sosiaalisen median vuorovaikutukseen liittyen. Videoiden katsomisesta ei voida päätellä, onko joku hyväksynyt turvallistamisen mutta olen pyrkinyt luomaan siitä suuntaa antavan kuvan. Tämän hyväksynnän varmistaminen vaatisi jatkotutkimuksen, jossa videoiden katsojia haastatellaan aiheeseen liittyen. Toinen haaste Balzacqin teoriassa on ei-diskursiiviset turvallistamisen välineet, kuten lainsäädännön laatiminen. Tiktok-videoiden tekijöillä ei ole samanlaista auktoriteettia kuin viranomaisilla, joten he eivät pysty laatimaan kognitiivisen sodankäynnin uhan torjumiseen vaadittavia lakeja. Tähän kysymykseen pyrin vastaamaan yleisön hyväksynnän alaluvun aikana. Toin esille sosiaaliseen mediaan sekä kyberturvallisuuteen liittyviä lakimuutoksia,

joiden avulla yritetään estää esimerkiksi Kiinan vakoilu Tiktokin avulla. Tarkastelin myös, miten yleisö on ottanut nämä lainsäädäntö muutokset vastaan.

Tiktok-videoiden ollessa tutkielmani aineistona täytyi ottaa huomioon tarkemmin tutkimuseettisyyteen liittyviä asioita. Pohdin pitkään videoiden tekijöiden henkilötietojen käsittelyä aineistossani. Päädyin osittain myös arkaluontoisen aiheen vuoksi anonymisoimaan videoiden tekijöiden henkilötiedot, kuten käyttäjätunnukset. Samalla päädyin siihen, että videoiden kuvallisesta materiaalista en laita näyttökuvia analyysin tueksi. Tämä johtuu siitä, että kuvasta pystyy tunnistamaan henkilö, vaikka henkilötiedot poistettaisiin. Tiktok-sovellukseen liittyy myös näkökulmia, jotka pitää tutkielmaa tehdessä huomioida: kuten alusta esimerkiksi välittää käyttäjän tiedot Kiinaan, mikä länsimaalaisesta näkökulmasta on turvallisuusuhka. Videoiden analysoijan täytyy tunnistaa, ovatko hänen omat lähtökohtansa refleksiivisiä vai intentionaalisia (Seppänen 2014, kappaleessa 6 ja alakappale kolme representaation ulottuvuutta). Olen analysoinut visuaalisen aineiston analysoinut intentionaalisesta lähtökohdasta, jolloin ei voi olla varma videoiden tekijöiden lähtökohdista.

Tarkasteltuani tekemiäni valintoja kriittisesti pohdin seuraavaksi tuloslukujen merkitystä syvemmin. Analyysin tulokset, kognitiivisen sodankäynnin uhan vakavuuden esittäminen, kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijuuden rakentaminen ja kielelliset keinot ja tarinallinen retoriikka, eivät sinällään tuo uutta tietoa. Analyysin kautta saadut tulokset sijoittuvat yleisesti tunnettujen retoristen keinojen kategorioihin esimerkiksi videoiden tekijät vetoavat katsojan tunteisiin ja järkeen useammalla erilaisella tavalla. Lisäksi videoiden tekijöiden turvallistamisen menetelmissä esiintyi semanttisia elementtejä, kuten tarinallisuus.

Tarkastelen kognitiivisen sodankäynnin asiantuntijuuden rakentamista tarkemmin, koska turvallistamisen onnistumiseen vaaditaan vakuuttava auktoriteetti. Yleensä tämänkaltaisina toimijoina ovat viranomaiset tai poliitikot, joiden auktoriteetti rakentuu tutkitun tiedon tai vaalien kautta saadun legitimitetin kautta. Tiktok-videoiden tekijöillä ei ole virallista auktoriteettia, mutta he rakentavat turvallistamiselle oleellisena kuuluvaa vakuuttavuutta toisella tavalla. Heidän tapansa vakuuttaa katsojat perustuvat niin sanotusti näennäiseen asiantuntijuuteen. Heidän argumentaatioissaan ja käyttämissään esimerkeissä on samankaltaisia piirteitä kuin salaliittoteoreetikkojen puheissa, kuten rokotteiden vastaisuus ja ajatusten kuunteleminen hallinnon toimesta. Hyvönen ja Pyrhönen (2023) ovat kirjassaan määritelleet, että salaliittoteoreetikot hyödyntävät tilastoja huomioimatta suurempaa kontekstia ja vetoavat heidän näkökulmaansa tukeviin meriitteihin. (Hyvönen ja Pyrhönen 2023, 38). Tämä ei tee

Tiktok-videoiden tekijöistä salaliittoteoreetikkoja, mutta se on mielenkiintoinen näkökulma, jota ei tuloslukuissa tarkastella.

Seuraavaksi ehdotan mahdollisia jatkotutkimuksen aiheita. Ensimmäisenä mielenkiintoisena tutkimusaiheena on Tiktok-videoiden visuaalisen aineiston syvempi analysointi ja miten se esittää kognitiivista sodankäyntiä. Ehdotan, että analyysi keskittyy muutamaankin tiettyyn videoon ja niiden visuaaliseen maisemaan, jolloin voidaan tarkastella videoissa esiintyvien ilmeitä ja eleitä. Samalla voi syvemmin analysoida animoitujen kuvien representaatiota, kuten aivoista lähtevien säteiden merkitystä esimerkiksi videossa esiintyvien värien tai kuvakulman kautta. Tähän on mielenkiintoista lisätä myös musiikin merkityksen analysoiminen videoiden viestin välittämisessä.

Toisena jatkotutkimuksen aiheena ehdotan toisen teorian avulla tarkastella videoissa esiintyviä kognitiivisen sodankäynnin aiheita. Videoissa esiintyy Venäjään ja Kiinaan liittyviä aiheita mutta myös rokotteisiin ja terveyteen liittyviä teemoja, joita voisi olla mielenkiintoista tarkastella syvemmin. Kolmantena tutkimusaiheena näen viimeaikaisten lainsäädäntömuutosten tutkimisen, esimerkiksi ketä varten lait ovat laadittu ja miksi niihin liittyy paljon vastarintaa.

Lähteet

Alasuutari, Pertti. 2011. *Laadullinen tutkimus 2.0*. Tampere: Vastapaino.

Alenius, Jari. 2024. ”Ulkomaiset asiantuntijat: Nämä ovat uudet sodankäyntiuhat Suomea vastaan – ”Olette pahassa pulassa, jos...” *Ilta-Sanomat*, artikkeli 9.5.2024. <https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000010400445.html>. Luettu 1.11.2025.

Allan, Keith. 1997. Speech Act Theory: Overview. Teoksessa *Concise Encyclopedia of Philosophy of Language*, toim. Peter Vaudreuil Lamarque ja Ronald Eaton Asher. Oxford: Pergamon, 454–466.

Ampuja, Marko ja Mikko Poutanen. 2023. ”Salaliittoteoreetikot & trollauspolitiikka.” Teoksessa *Salaliittoteorioiden politiikat*, toim. Ari-Elmeri Hyvönen ja Niko Pyrhönen. Tampere: Vastapaino, 219–248.

Aristoteles. 1997. Retoriikka ja runousoppi. Kääntänyt Paavo Hohti, Päivi Myllykoski, Juha Sihvola. Helsinki: Gaudeamus.

Backlinko Team. 2025. ”TikTok Statistics You Need to Know.” *Backlinko* 2.9.2025. <https://backlinko.com/tiktok-users>. Luettu 26.10.2025.

Balzacq, Thierry. [2010] 2011a. “A theory of securitization: origins, core assumptions, and variants.” Teoksessa Thierry Balzacq (toim.) *Securitization theory: how security problems emerge and dissolve*. London: Routledge, 1–30.

Balzacq, Thierry. [2010] 2011b. Enquiries into methods: a new framework for securitization analysis. Teoksessa Thierry Balzacq (toim.) *Securitization theory: how security problems emerge and dissolve*. London: Routledge, 31–53.

Balzacq, Thierry. 2005. “The Three Faces of Securitization: Political Agency, Audience and Context.” *European Journal of International Relations* 11:2, 171–201.

Balzacq, Thierry ja Stefano Guzzini. 2015. “Introduction: ‘What kind of theory – if any – is securitization?’”. *International relations* 29:1, 97–102.

Balzacq, Thierry, Sarah Léonard ja Jan Ruzicka. 2016. "Securitization" revisited: theory and cases." *International Relations* 30:4, 494–531.

Balzacq, Thierry. 2016. "A theory of actor-network for cyber-security." *European journal of international security* 1:2, 176–198.

Bazalgette, Didier ja Paul Janin. 2025. "Cognitive warfare: what seven years of military-civilian research reveals." *Polytechnique insights* artikkeli 5.11.2025. <https://www.polytechnique-insights.com/en/columns/society/cognitive-warfare-what-seven-years-of-military-civilian-research-reveals/>. Luettu 7.11.2025.

Bernal, Alonso, Cameron Carter, Ishpreet Singh, Kathy Cao ja Olivia Madreperla. 2020. "Cognitive Warfare: An Attack on Truth and Thought." *Johns Hopkins University*. <https://innovationhub-act.org/wp-content/uploads/2023/12/Cognitive-Warfare.pdf>. Luettu 7.11.2025.

Björninen, Samuli. 2020. "Minun tarinani, muiden narratiivi." Teoksessa *Kertomuksen vaarat: kriittisiä ääniä tarinataloudessa* toim. Tytti Rantanen. Tampere: Vastapaino, 109–120. (ePub-versio).

Björninen, Samuli. 2023. "Todellisuuden juonellistaminen." Teoksessa *Salaliittoteorioiden politiikat*, toim. Ari-Elmeri Hyvönen ja Niko Pyrhönen. Tampere: Vastapaino, 105–128.

Blomstedt, Jan. 2003. *Retoriikkaa epäilijöille*. Helsinki: Loki-Kirjat.

Brown, Scott A.W. 2024. "Beyond the great firewall: EU and US responses to the China challenges in the global digital economy". *Journal of European Integration* 46:7, 1089–1110.

Burda, Robin. 2023. "Cognitive Warfare as Part of Society. Never-Ending Battle for Minds." *The Hauge Centre for Strategic Studies* 6.6.2023. https://hcss.nl/wp-content/uploads/2023/06/04-Cognitive_Warfare_as_Part_of_Society__Never_Ending_Battle_for_Minds.pdf. Luettu 7.11.2025.

Burke, Paul ja Adan Henschke. 2023. "I know my truth...Now tell my yours: From Active Measures to cognitive warfare in the Russian invasion of Ukraine." *Стратегічна панорама* 2:2, 12–27.

Buzan, Barry ja Ole Waever. 2003. *Regions and Powers: The Structure of International Security*. Cambridge: Cambridge University Press.

Buzan, Barry, Ole Waever ja Jaap de Wilde. 1998. *Security: A New Framework for Analysis*. Colorado: Lynne Rienner Publishers.

ByteDance. 2024. History of ByteDance. Verkkosivut. <https://www.bytedance.com/en/>. Luettu 26.10.2025.

Cadasei, Thomas. 2025. "TikTok: A Legal Perspective on the Digital Environment, Highly Accessed by Minors." *Revista de Derecho Privado; Bogota* 48:1, 87–116.

Ciornei, Anca. 2024. "Narrative strategies in action." *Bulletin of "Carol I" National Defense University* 13:1, 166–178.

Côté, Adam. 2016. "Agents without agency: Assessing the role of the audience in securitization theory." *Security Dialogue* 47:6, 541–558.

Deppe, Christoph ja Gary S. Scaal. 2024. "Cognitive warfare: a conceptual analysis of the NATO ACT cognitive warfare exploratory concept." *Frontiers in Big data* 24:7, 1–13.

Drmotová, Křitýna ja Libor Kutěj. 2024. "Cognitive Warfare as a New Dimension of Security a fictional concept or real silent threat?" *Vojenské rozhledy č.* 24:1, 63–83.

Elo, Satu, Outi Kajula, Anniina Tohmola ja Maria Kääriäinen. 2022. "Laadullisen sisällönanalyysin vaiheet ja eteneminen." *Hoitotiede* 34:4, 215–225.

Emmers, Ralf. 2016. "Securitization". Teoksessa *Comtempora Security Studies*, toim. Alan Collins. New York: Oxford University Press, 168–181.

Eronen, Jussi. 2024. "Jussi Eronen kolumni: Whatsapp-viestisi syyniin? EU-komissio esittää poikkeuksellista massavalvontaa." *Yle*, kolumni 9.10.2024. <https://yle.fi/a/74-20115616>. Luettu 24.10.2025.

Eräsaari, Risto. 2006. Objektiivisuus, asiantuntijat ja instituutiot. *Teoksessa Kollektiivinen asiantuntijuus toi*, Jaana Parviainen. Tampere: Tampere University Press, 19–54. (ePub-versio).

Frischlich Lena, Henrik Olsson, Abhishek Roy, Heidi Schulza, Stan Rhodes ja Alison Mansheim. 2025. “The complexity of misinformation extends beyond virus and warfare analogies.” *NPJ Complexity* 2:1, 1–9.

Gaeta, Angelo, Vincenzo Lola, Angelo Lorusso, Francesco Orciuli ja Antonella Pascuzzo. 2025. “Computational analysis of Information Disorder in Cognitive Warfare.” *Online social networks and media* 48:1, 1–13.

Gisselsson-Nord, David ja Alberto Rinaldi. 2025. “What Is Cognitive Warfare and Why Does It Matter for You?” *Greater Good Magazine* 8.8.2025. https://greatergood.berkeley.edu/article/item/what_is_cognitive_warfare_and_why_does_it_matter_for_you. Luettu 26.10.2025.

Griffin, Michael. 2010. Media images of war. *Media, War & Conflict* 3:1, 7–41.

Grön, Kirsikka, Zhuo Chen ja Minna Ruckenstein. 2023. “Concerns with Infrastructuring: Invisible and Invasive Forces of Digital Platforms in Hangzhou, China.” *International Journal of Communication* 2023:17, 5993–6003.

Haaparanta, Leila ja Ilkka Niiniluoto. 2016. *Johdatustieteelliseen ajatteluun*. Helsinki: Gaudeamus.

Howell, Alison ja Melanie Richter-Montpetit. 2020. “Is securitization theory racist? Civilizationism, methodological whiteness, and antiblack thought in the Copenhagen School.” *Security Dialogue* 51:1, 3–22.

Huertas-Bailén, Amparo, Natalia Quintas-Froufe ja Ana Ganzáles-Neira. 2024. “Audience Participation in TikTok Metadata”. *Media Education Research Journal* 32:78, 82–92.

Hung, Tzu-Chieh ja Tzu-Wei Hung. 2022. “How China's Cognitive Warfare Works: A Frontline Perspective of Taiwan's Anti-Disinformation Wars.” *Journal of Global Security Studies* 7:4, 1–18.

Hu, Taijie. 2005. "Optimization Strategy for Short Content Generation on the TikTok Platform." *SHS Web of Conferences, ICDEBA 2024*, 207, 1–6.

Hyvönen, Ari-Elmeri ja Mari Mäkelä. 2020. "Näin nämä asiat koetaan, eli kertomus ja totuudenjälkeinen politiikka." Teoksessa *Kertomuksen vaarat: kriittisiä ääniä tarinataloudessa* toim. Tytti Rantanen. Tampere: Vastapaino, 121–142. (e-Pub versio).

Isopahkala-Bouret, Ulpukka. 2008. "Asiantuntijuus kokemuksena." *Aikuiskasvatus* 28:2, 84–93.

Isotalus, Pekka. 2022. "Minne menet ja mistä tulet medioitunut vuorovaikutus?" *Prologi – Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakauslehti* 18:1, 50–56.

Jakson, Nicole J. 2006. "International Organizations, Security Dichotomies and the Trafficking of Persons and Narcotics in Post-Soviet Central Asia: A Critique of the Securitization Framework." *Security Dialogue* 37:3, 299–317.

Järveläinen, Ville. 2024. Nyt tuli deepfake-varoitus. *Iltalehti* 3.4.2024. <https://www.iltalehti.fi/digi uutiset/a/30c652bd-aa29-4e44-994e-cfa680f08490>. Luettu 19.10.2024.

Kahneman, Daniel & Amos Tversky. 1974. "Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases. Biases in judgments reveal some heuristics of thinking under uncertainty." *Science. New Series* 185:4157, 1124–1131.

Karttunen, Laura. 2020. "Kokemuksellinen kertomuskäsitys. Teoksessa *Kertomuksen vaarat: kriittisiä ääniä tarinataloudessa* toim. Tytti Rantanen. Tampere: Vastapaino, 55–66. (ePub-versio).

Keränen, Vesa, Niko Lamberg ja Jukka Penttinen. 2005. *Digitaalinen media*. Jyväskylä: Docendo Finland Oy. (ePub-versio)

Kosola, Jyrki. 2022. Kognitio – sodan seitsemäs ulottuvuus. *Sotilasaikakauslehti* 2022:4, 56–59. <https://www.e-julkaisu.fi/sotilasaikakauslehti/4-2022/#pid=56>. Luettu 3.9.2025.

Kosonen, Miia, Salla-Maaria Laaksonen, Henrik Reydenfelt ja Anja Terkami-Moisia. 2018. Sosiaalinen media ja tutkijan etiikka. *Media & viestintä* 41:1, 117–124.

Koskela, Hille. 2009. *Pelkokierre. Pelon politiikka, turvamarkkinat ja kamppailu kaupunkitilasta*. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Kyberturvallisuusdirektiivi. 2025. *Kyberturvallisuuslaki voimaan 8.4.2025*. Verkkosivut 27.3.2025. <https://www.kyberturvallisuusdirektiivi.com/kyberturvallisuuslaki/>. Luettu 24.10.2025.

Kääntä, Liisa. 2015. Retoriset kysymykset osaamista ja osallistumista herättelemässä opiskeluverkkokeskustelussa. *Puhe ja kieli* 35:1, 23–42.

Lang, Kirstin. 2005. ”TikTok Algorithm Guide 2025. Everything We Know About How Videos Are Ranked.” *Buffer Blogi* 12.3.2025. <https://buffer.com/resources/tiktok-algorithm/>. Luettu 27.10.2025.

Lehti, Lotta, Pauliina Peltonen, Sara Routarinne, Veijo Vaakanainen ja Ville Virsu. 2018. ”Uusia lukutaitoja rakentamassa: lukutaidon moninaiset merkitykset ja tutkimusmenetelmät.” *Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja* 76:1, 6–21.

Lehtinen, Erno, Marja Vauras ja Marja-Kristiina Lerkkanen. 2016. *Kasvatuspsykologia*. Jyväskylä: PS-kustannus.

Jureńczyk, Łukasz, Aneta Baranowska ja Marcin Wałdoch. 2025. ”Instrumentalization of Pope Francis’s Anti-War Discourse in the Cognitive Warfare of the Russian Federation.” *Pastoral psychology* 1:1, 1–18.

Makkonen-Craig, Henna. 2023. ”Alentuva vai alentava käytös tai kohtelu.” *Kielikello* artikkeli. <https://kielikello.fi/alentuva-vai-alentava-k%C3%A4yt%C3%B6s-tai-kohtelu/>. Luettu 11.11.2025.

Maksymenko, Serhii Dmytrovich ja Lidiya Mykolayevna, 2023. “Understanding modern cognitive war in the global dimension, its genesis in the Ukrainian context: A review and directions for future research: Cognitive warfare and social impact operations.” *Obrona a strategie* 1:1, 126–148.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2025. Nuoren aivojen kehitys. *Mannerheimin lastensuojeluliitto*. artikkeli 10.1.2025. <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/12-15-v/nuoren-aivojen-kehitys/>. Luettu 26.10.2025.

Menicocci, Stefano, Viviana Lupo, Silvia Ferrara, Andrea Giorgi, Eleonora Serra, Fabio Babiloni ja Gianluca Borghini. 2024. "Fake-News Attitude Evaluation in Terms of Visual Attention and Personality Traits: A Preliminary Study for Mitigating the Cognitive Warfare." *Behavioral sciences* 14:11, 1–15.

Mediavalmennus. 2025. *Miten rakentaa luotettavaa asiantuntijabrändi videon avulla?* Verkkosivu. <https://www.mediavalmennus.fi/miten-rakentaa-luotettava-asiantuntijabrändi-videon-avulla/>. Luettu 10.11.2025.

Miller, Seumas. 2023. "Cognitive warfare; an ethical analysis." *Ethics and Information Technology* 25:46, 1–10.

Mishra, Megha, Pu Yan ja Ralph Schroeder. 2022. "TikTok Politics: Tit for Tat on the India-China Cyberspace Frontier." *International Journal of Communication* 2022:16, 814–839.

Moilanen, Panu. 2024. "Taistelu mielissä ja mielistä: kognition merkitys korostuu sodankäynnissä." *Viestimies*, 79:3, 13–17.

Montag, Christian, Haibo Yang ja Jon D. Elhai. 2021. "On the Psychology of TikTok Use: A First Glimpse from Empirical Findings." *Frontiers in Public Health*. 2021:9, 1–6.

Muukkonen, Susanna. 2021. Monitulkintainen ironia. *Kielikello* artikkeli. <https://kielikello.fi/menik%C3%B6-perille-monitulkintainen-ironia/>. Luettu 11.11.2025.

Mälksoo, Maria. 2018. "Countering hybrid warfare as ontological security management: the emerging practices of the EU and NATO." *European Security* 27:3, 374–392.

Mäkelä, Maria. 2019. "Totuuksia ja politiikkaa tarinallistuvassa mediaympäristössä." *Tieteessä tapahtuu* 37:3, 3–10.

Mäkelä, Maria, Samuli Björninen, Ville Hämäläinen, Laura Karttunen, Matias Nurminen, Juha Raipola ja Tytti Rantanen. 2020. "Johdanto: #varokertomusta!" Teoksessa *Kertomuksen vaarat: kriittisiä ääniä tarinataloudessa* toim. Tytti Rantanen. Tampere: Vastapaino, 13–22. (ePub-versio).

Noveka. 2005. ”Miten TokTokin algoritmi toimii?” *Noveka* artikkeli 27.10.2025. <https://www.noveka.fi/post/miten-tiktokin-algoritmi-toimii>. Luettu 27.10.2025.

Nurkka, Tukka, Vilma Luoma-aho ja Miina Kaarkoski. 2025. ”Kognitiiviset vinoumat informaatiovaikuttamisen mahdollistajana.” *Tiede ja ase* 2024:82, 51–71.

Näkövammaisten liitto. 2021. *Kuvailu ja kuvatulkkkaus*. Helsinki: Näkövammaisten liitto ry. <https://www.nakovammaistenliitto.fi/fi/kuvailu-ja-kuvailutulkkaus>. Luettu 15.8.2025.

Palmucci, Dario Natale, Aleksandr Kljucnikov ja Alberto Ferraris. 2025. ”Cognitive bias undermining intellectual capital development in the scientific contexts: a study to understand origins, effects and solutions.” *Journal of intellectual capital* 26:1, 25-44.

Paziuk, Adrii, Dmytro Lande, Elina Shnurko-Tabakova & Philip Kingston. 2025. ”Decoding manipulative narratives in cognitive warfare: a case study of the Russia-Ukraine conflict.” *Frontiers in Artificial Intelligence*, 1–16.

Peltola, Jari. 2004. ”Metafora verkkokeskusteluympäristössä.” *Media & Viestintä* 27:3, 39–48.
Pijpers, Peters B.M.J. 2024. ”On Cognitive Warfare: The Anatomy of Disinformation. *The Defence Horizon Journal*.” The Special Editions, 11–17.

Peltonen, Matti. 2008. ”Mikä on dispositiivi?” *Tieteessä tapahtuu* 2008:7, 75–77.

Pitkänen, Sari ja Anne Mäntynen. 2019. *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino (ePub-versio).

Poutanen, Petro ja Salla-Maaria Laaksonen. 2020. Strateginen taistelu faktoista. Teoksessa *Hallitsematon viestintä*, toim. Kirsi Eräranta, Aki-Mauri Huhtinen, Elisa Juholin, Vilma Luoma-aho, Elina Melgin, Mikko Villi & Tuuli-Riitta Välikoski, Helsinki: ProCom – Viestinnän ammattilaiset ry. (e-pub versio).

Puolustusministeriö. 2024. ”Valtioneuvoston puolustusselonteko.” *Puolustusministeriön julkaisu* 2024:5. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/8a3950d4-4c34-45e7-847d-795bccdb22c2/content>. Luettu 23.10.2025.

Pyrhönen, Niko ja Ari-Elmeri Hyvönen. 2023. Johdanto. Teoksessa *Salaliittoteorioiden politiikat* toim. Niko Pyrhönen ja Ari-Elmeri Hyvönen. Tampere: Vastapaino.

Reverson, Derek S ja Kathleen Mahoney-Norris. 2011. *Human security in a borderless world*. Lontoo: Taylor & Francis Group.

Rubbert, Emma. 2025. "U.S. TikTok Ban: National Security and Civil Liberties Concerns." *The Herny M. Jackson School of International Studies. University of Washington*. 21.10.2025. <https://jsis.washington.edu/news/u-s-tiktok-ban-national-security-and-civil-liberties-concerns/>. Luettu 24.10.2025.

Saari, Dominic. 2024. "Kognitiivinen sodankäynti osana tulevaisuuden suurvaltakampailua." *Jyväskylän yliopisto Blogi*. <https://www.jyu.fi/fi/blogikirjoitus/kognitiivinen-sodankaynti-osana-tulevaisuuden-suurvaltakamppailua>. Luettu 26.10.2024.

Saari, Dominic. 2024. "Kognitiivinen sodankäynti – ihmismieli taistelukenttänä." Teoksessa *Sodan usvaa III: varautuminen, valmius ja nykyaikainen sodankäynti*, toim. Marko Palokangas, Helsinki: Maanpuolustuskorkeakoulu, 145–154.

Saariluoma, Pertti. 2023. "Kognitiivisen sodankäynnin kysymyksiä." *Tiede ja ase* 1:81, 9–31.
Salo, Outi. 2015. Simsalabim, sisällönanalyysi ja koodaamisen haasteet. Teoksessa *Umpikujasta oivallukseen*, toim. Sanna Aaltonen & Riitta Högbäck. Tampere: Tampere University Press, 166–190.

Searle, John Rogers. [1969] 1995. *Speech act: an essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Seppä, Anita. 2012. *Kuvien tulkinta*. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Seppänen, Janne. 2005. *Visuaalinen kulttuuri. Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*. Tampere: Vastapaino.

Seppänen, Janne ja Esa Väliaverronen. 2024. *Mediayhteiskunta: Viestintä ja valta huomiotaloudessa*. Tampere: Vastapaino (ePub-versio).

Sihvonen, Tanja ja Ville Manninen. 2024. TikTok-journalismi Suomessa. *Media & Viestintä* 47:1, 47–70.

Stenvall, Niko. 2025. ”Tiktokille uusi omistaja.” *Iltalehti* 15.9.2025. <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/ad93e3c3-6790-48ce-aa52-f14acb0c808b>. Luettu 24.10.2025.

Suojanen, Päivikki. 1985. Suostutteleva puhe, puhutteleva suostuttelu. »*Sanan*» *valta* 27:2, 110–125.

Talvio, Anna-Maria. 2013. Enigma-koodin purkaja sai kuninkaallisen armahduksen – lähes 60 vuotta kuolemansa jälkeen. *Yle Uutiset* 24.12.2013. <https://yle.fi/a/3-7000673>. Luettu 11.11.2025.

Tao, Wei ja Yingtong Peng. 2023. “Differentiation and unity: A Cross-platform Comparison Analysis of Online Posts’ Semantics of the Russian Ukrainian War Based on Weibo and Twitter.” *Cap Communication and the public*. 8:2, 105–124.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2023. Mitä on toiminta kyky? *Terveyden ja hyvinvoinnin laitos* artikkeli. <https://thl.fi/aiheet/toimintakyky/mita-toimintakyky-on#Toimintakyvyn%20ulottuvuudet>. Luettu 26.10.2025.

The Defence Journal. 2024. *Aspect of Cognitive Warfare*. https://tdhj.org/wp-content/uploads/2024/11/2024_TDHI-Hybrid-CoE-Cognitive-Warfare-2024_web-v2.pdf.

Tieteentermipankki. 2025. ”Retorinen kysymys.” *Tieteentermipankki*. 4.11.2025 https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:retorinen_kysymys. Luettu 4.11.2025.

Tiktok. 2025. *About us. Tik Tok*. <https://www.tiktok.com/about?lang=en>. Luettu 26.10.2025

Tilton, Shane ja Alisa Agozzino. 2023. “The Ultra Lord o the Ukraine Special Operations’ Agricultural Division: How memetic artifacts provides a foundation for the historical archiving of conflicts.” *Cogent Social Science* 9:1, 1–15.

Tirocchi, Simona ja Gabriella Taddeo. 2024. “Unveiling informal learning of gender roles on Tik Tok: The #Stayathomegirlfriends phenomenon.” *The International communication gazette* 86:5, 399–419.

Trommer-Beardslee, Heather. 2023. "Renegades: Digital Dance Culture from Dubsmash to TikTok." *Journal of dance education* 23:7, 176–176.

Tuomi, Jouni ja Anneli Sarajärvi. [2002] 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2023. *Hyvän tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitleminen Suomessa*. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf. Luettu 5.1.2025.

Uutismedian liitto. 2025. Uutisten viikon tutkimus: Tiktok on nuorten ykkösuutiskanava, uutismedian rooli on vahvistunut alustalla. Uutismedian liitto artikkeli. <https://www.uutismediat.fi/ajankohtaista/uutisten-viikon-tutkimus-tiktok-on-nuorten-ykkösuutiskanava-uutismedian-rooli-on-vahvistunut-alustalla/>. Luettu 13.11.2025.

Vasankari, Lauri. 2024. "Tekoäly ja kognitiivinen sodankäynti. Lähihorisontin suurin uhka demokratialle?" *Sotilasaikakausilehti* 2024:4, 38–43.

Vultee, Fred. 2011. Securitization as a media frame. Teoksessa *Securitization theory: how security problems emerge and dissolve* toim. Thierry Balzacq. Lontoo: Routledge, 77–93.

Väliaverronen, Esa. 2021. Asiantuntijuuden murros ja luottamus instituutioihin koronakriisissä. Teoksessa *Hyvä ja paha tieto*, toim. Ilari Hetemäki, Anna-Kaisa Kuusisto, Maria Lähteenmäki & Esa Väliaverronen, Helsinki: Gaudeamus oy, kappaleessa 2.1. (ePub-versio).

Vuori, Juha. 2025. "Securitization as a context-changing speech act." *Cooperation and Conflict* 00:0, 1–19.

Waeber, Ole. 2011. "Politics, security, theory." *Security Dialogue* 42:4-5, 465–480.

Wagner, Keith B. 2024. "TikTok and its mediatic split: the promotion of ecumenical user-generated content alongside Sinocentric media globalization." *Media, Culture & Society* 45:2, 323–337.

Wasinger, Mattias. 2024. "The Highest Form of Freedom and the West's Best Weapon to Counter Cognitive Warfare." *The Defence Horizon Journal: The Special Editions*, 18–25.

Williams, Michale C. [2010] 2011. "The continuing evolution of securitization theory." Teoksessa *Securitization theory: how security problems emerge and dissolve* toim. Thierry Balzacq. Lontoo: Routledge, 212–222.

Yle. 2025. EU aloittaa uuden tutkinnan Tiktokin epäilyistä datansiirroista Kiinaan. *Yle uutiset*. <https://yle.fi/a/74-20172062>. Luettu 13.11.2025.

Ördén, Hedvig. 2024. "The neuropolitical imaginaries of cognitive warfare." *Security Dialogue* 55:6, 607–624.

